1902. HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM. 14. SZÁM. BUDAPEST, SZERDA, JANUÁR 15.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

Eötvös Károly
főszerkesztő.

Hoitsy Pál
felelős szerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérczikk: A katholikus autonómia.
Még egyszer a szükségtörvényről.
A költségvetés a pénzügyi bizottságban.
Anglia és a hármas-szövetség.
A katholikus kongresszus.
Szilágyi Dezső hagyatéka.
Széll Kálmán betegsége.
A Tomka-féle betörés.
Parczentek.
Az orosz költségvetés.
A transzvál háboru.
Németek és lengyelek.
Tóth Béla sajtópöre.
Közgazdaság: Sertéshus-kivitel.
Tárcza: Gróf Benyovszky Móriczról. Irta: Floridor.
Regény: Az Aranyhegy. Irta: Jean Rameau.

A katholikus autonómia.

(a) Immár hatodik napja, hogy az ujból összeült katholikus kongresszus tanácskozik. Egyházi és világi katholikus férfiak hadakoznak az autonómiáért. Az egész tisztes gyülekezet, mely itt a kilencz milliónyi magyar katholikusságot képviseli, az autonómia létesitését követeli. Egyetlen hang se merült fel eddigelé olyan, mely arra irányzott törekvést árulna el, hogy az autonómiát nem akarja. És mégis az a hitünk, hogy ez a tisztes gyülekezet nem fogja megcsinálni az autonómiát.

Nem fogja megcsinálni először azért, mert az intézmény megalkotása nemcsak tőle függ, hanem függ — még pedig igen erős mértékben — a kormánytól, mely eddigelé még nem fogadta el a kongresszus legenyhébb árnyalatának álláspontját sem. És nem fogja megcsinálni a kongresszus az autonómiát másodszor azért, mert magában a kongresszus kebelében az autonómia hatásköre dolgában ki nem egyeztethető nézeteltérések vannak és mert a klerikális tábor nyilvánvalóképen politikai agitácziók eszközeül használja ki az egész mozgalmat.

Kezdettől fogva az volt a nézetünk, hogy az 1868 óta vajudó kérdést a mostani kongresszus sem fogja eredményesen elintézni. Mindazáltal a helyzet a most folyó tanácskozások ideje alatt megváltozott annyiban, hogy a tulzó követelések ereje megtört, s az az áramlat, mely szinte vad fanatizmussal támadta meg az állami jogokat, hogy ezeket az autonómia számára lefoglalja: magában a kongresszus kebelében is hitelét vesztette. Ez már haladás. Haladás az autonómia felé. Mert, ha ez idő szerint még az enyhébb, az állami jogok és az állami nagy érdekek előtt meghajló fölfogások képviselői sem zárkózhatnak ugyan el a féktelen klerikális agitácziók által teremtett hangulatok erkölcsi kényszerei elől, s az autonómia számára még ezek is többet követelnek, mint a mennyi annak megadható: mégis megcsinálják az utjat egy olyan közszellemnek, mely idővel majd az állami és nemzeti érdekeket föltétlenül föléje helyezi a felekezeti érdekeknek.

Ma még a katholikus kongresszus körében ilyen közszellem nem érvényesül. Majd eljön ennek is az ideje.

Nekünk ugy tetszik, hogy épen ezért ez a mostani kongresszus meddő munkát végez. Igazán csodálni való, hogy a közt a sok okos ember közt, a ki ebben a kongresszusban helyet foglal, nem akad egyetlen egy sem, a ki őszintén megmondaná, hogy tulajdonképen fölösleges ez az egész szóharcz, a mi itt folyik. Mert a legjobb esetben, a mire az autonómia igazi hivei számithatnak, — és ezek alatt az enyhébb fölfogás képviselőit értjük — a kongresszus többsége elfogadja általánosságban is, részleteiben is a 27-es bizottságnak azt a tervezetét, mely a mostani tanácskozások tárgyát alkotja. Nos, ha elfogadja is a kongresszus többsége ezt a tervezetet, még mindig szörnyen távol van az autonómia megalkotásától. Hiszen gróf Apponyi Albert, a ki nagy szónoki apparátussal lándzsát tört a 27-es bizottság második munkálata mellett, mely már a kormánynyal való konferálás után jött létre: maga kimutatta, hogy e munkálat és a kormány álláspontja közt ép a leglényegesebb három kérdésben, de főkép a vagyonkezelés és a tanügy kérdése dolgában igen nevezetes differencziák vannak.

Ezek a differencziák olyanok, hogy az állam jogai és érdekei fölött becsülettesen őrködő hazafias kormány engedékenysége révén nem oszlathatók el. Ha tehát gróf Apponyiék a 27-es bizottság munkálatát tartják a minimumnak a maguk részéről: ezt egy lelkiismeretes, hazafias, az állami és nemzeti érdekeket szem előtt tartó kormány még mindig elfogadhatatlannak kell hogy tekintse.

Gróf Apponyiék mégis kardoskodnak a 27-es bizottság javaslata mellett. Gróf Apponyi Albert azt tartja, hogy ez a javaslat nem ad föl semmi jogot, s bár keveset biztosit az autonómia számára, de majd az autonómia, mint élő szervezet, idővel megtermékenyül, mert megszerezheti magának a többi jogot is.

Ez nagyon diplomatikus beszéd. A ki igy beszél, egy dologra számithat. Arra nevezetesen, hogy nem mindig liberális miniszter áll a magyar kultusz-ügyek élén. Jöhet olyan kultuszminiszter, a kinek szive szerint való lesz, ha a katholikus autonómia megtermékenyül, ha ennek egyelőre félig üresen maradt keretei megtelnek mindenféle tartalommal, olyannal is, mely csak az állami jogok rovására és a nemzeti érdekek sérelmével kerülhetnek az autonómia keretei közé.

Vajjon csakugyan igy vélekedik-e gróf Apponyi Albert? Ha igen: akkor bizvást lemondhat még azokról a követelésekről is, a melyeket a kormány teljesithetetleneknek tart; hiszen az autonómia megtermékenyülésének reménye kecsegtetheti. De a kormánynak is számitani kell bizonyos eshetőségekkel és kötelessége az, hogy az állami jogokat és a nemzeti érdekeket jól körülbástyázza törvényes garancziákkal még akkor is, ha a katholikus felekezeti diplomatizálás művészete a jövő megtermékenyülés reményében keresztülhajtja az autonómia megvalósitását — ha egyelőre félig üres keretekkel is.

Ez azonban csak föltevés. Inkább hiszünk abban, hogy az autonómia ügye szétmorzsolódik most abban a hánykódásban, melybe belekerül egyfelől a klerikálisok tulzó követelései, másfelől a kormány szigoruan alkotmányvédő álláspontja közt.

És mindezek mellett még ott van mindig a püspöki kar, melylyel az autonómiáért hadakozóknak számolniok kell. Hiszen ha a kongresszus ellentétes áramlatai megegyeznének is és ha a kormánynyal megállapodnának is: még mindig ott meredezne az autonómia előtt az egyház hierarchikus szervezete, a püspöki kar a maga hatalmi féltékenységével, mely sokkalta erősebb szirt, semhogy azon az autonómiára irányzott törekvések hajótörést ne szenvednének.

Budapest, január 14.

A vasutasok és a sajtó. Illetékes helyről azt az értesitést juttatják hozzánk, hogy az a legujabb rendelet, mely a vasutasoknak a sajtóhoz való viszonyára vonatkozik: nem mostani keletü, és nem is uj dolog. 1897. év április hó 1-én lett az kibocsátva, még pedig az akkori miniszter által. Szivesen tudomásul vesszük ezt a körülményt. De mit jelent ez? Csak annyit jelent, hogy e rendelet kibocsátásáért nem az államvasutak elnöke kárhoztatandó, ő azontul is az a derék férfiu, a ki eddig volt. De maga a rendelet létezik. Még pedig több mint négy esztendő óta. Az államvasutak alkalmazottai meg vannak fosztva polgári jogaiknak egy nagy és értékes részétől, melyeket pedig törvény biztosit a részökre. Nem Hegedüs Sándor a jelenlegi miniszter fosztotta meg őket ettől a jogtól; hanem elődje. Ő csak türi ezt az állapotot; — de abban áll épen a vétke, hogy türi. Mert ilyen reakcziónárius felháboritó rendeletet vissza kellene vonnia, minelyt értesül róla, hogy létezik. Várjuk, hogy mikor vonja vissza.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház, a karácsonyi szünet után, mint már jeleztük, csütörtökön, e hó 16-án tartja első ülését, a melynek napirendjére a *vármegyei pénztárakról* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalást tüzték ki a szünet előtt tartott utolsó ülésen. Ez a napirend azonban, értesülésünk szerint, a miniszterelnök közbejött betegsége miatt meg fog változni. *Széll* Kálmán ugyanis ma táviratban tudatta gróf *Apponyi* Alberttel, a ház elnökével, hogy orvosai tanácsa következtében még néhány napig nem hagyhatja el a szobát és igy legjobb akarata mellett sem utazhatik vissza javaslatának tárgyalására az osztrák fővárosból Budapestre. Ezért kéri az elnököt, hogy a ház korábbi határozata megmásitásával, egyelőre vétesse le a napirendről ezt a javaslatot. Ha a ház az elnök ily értelmü javaslatát elfogadja, pénteken nem lesz ülés, hanem szombaton az ujonczjutalék megállapitására és megajánlására vonatkozó javaslatok kerülnének napirendre. Ugyancsak szombaton fogja előreláthatólag a pénzügyi bizottság is beterjeszteni jelentését az 1902. évi költségvetésről, ugy, hogy e költségvetés tárgyalására a jövő hét közepén kerülne a sor. Ezt az értesülésünket megerősiti a *M. T. I.* egyik bécsi távirata, mely arról ad hirt, hogy báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter elállott attól a szándékától, hogy ma Bécsbe utazik, mert előreláthatólag a képviselőház csütörtöki ülésén azt fogják inditványozni, hogy *a napirenden lévő javaslat tárgyalását halasszák el,* és a legközelebbi ülésen a honvédelmi miniszter által benyujtott törvényjavaslatokat vegyék tárgyalás alá.

Az autonóm vámtarifa. A magyar és az osztrák kormány szakelőadói már befejezték tanácskozásaikat az autonóm vámtarifa ügyében, de azért a most befejezett második olvasás után is sok dolgot fog még adni az autonóm vámtarifa ügye, mert *egész sereg fontos vámtételre nézve nem tudtak megegyezni.* A tárgyalások kezdettől fogva két nagy nehézségbe ütköztek; az egyik az autonóm vámtarifa uj sémája volt, melyet elfogadtak s a mely a régitől eltérőleg egészen az aprólékosságig részletes. Ezek a részletek, ha egészen nem is, de részben már magukban véve is *vámemelésnek* tekinthetők. A másik nehézség azokban az ellentétekben van, melyek a magyar mezőgazdasági és az osztrák ipari érdekek között fenforognak. Az uj autonóm vámtarifának 1400 tétele van. Jól beavatott körök értesülése szerint a *második olvasás eredménye* — mint a N. Fr. Presse-nek Budapestről irják — százalékokban kifejezve körülbelül a következő: Az összes tételeknek mintegy *60—70 százalékára,* tehát a tulnyomó többségre nézve *teljes megegyezés* jött létre. Ezek közt vannak többé és kevésbbé fontos, de vannak rendkivül fontos tételek is. *Tiz-tizenöt* százalékra nézve *közeledést* lehetett konstatálni, a mely nem azonos ugyan a végleges megegyezéssel, de nemsokára ez is remélhető. A többi tételt illetőleg, melyek közt szintén meglehetősen jelentékenyek vannak, eddig sem a szakelőadók, sem a többi illetékes faktorok nem tudtak megegyezésre jutni. Lehet, hogy a szakelőadók még egy harmadik olvasásra is összejönnek, hogy a miniszterektől kapott utasitások alapján a függőben maradt tételekre nézve megoldási módot keressenek. Minden a két miniszterelnök diszpozicziójától függ.

Bosznia és Herczegovina annexiója. Sarajevóból jelentik, hogy a lakosság körében mindinkább foglalkoznak az annexió kérdésével. Annyira természetesnek találják a mai ideiglenes állapot véglegesitését, hogy a kérdés felvetése semmi izgalmat sem kelt. A kereskedelmi körök a tavalyi budapesti látogatás alkalmával szerzett tapasztalatok nyomán szivesen látnák az annexiót, szintugy a szerbek, kik ebben vallásuk autonómiáját és a délszlávok álmának megvalósitását remélik. A mohamedán elem tartózkodó véleménye nyilvánitásában, bár attól lehet tartani, hogy az annexió tényleges megtörténte a különben nyugodt magatartásu mohamedánságot *ellentállásra fogja birni.*

Még egyszer a szükségtörvényről.

A félhivatalos *Magyar Nemzet* karácsonyi czikke, melyben a szükségtörvény eszméje világgá bocsátva lett, méltán megragadta a politikusok figyelmét. Hiába igyekezett devalválni fontosságát a „Budapesti Napló“, hiába szeretnék most már, ugy látszik, az egész dolgot visszaszivni, belepillantottunk a boszorkánykonyhába. Az a félhivatalos revelatio még oly jelentőségre tesz szert, mint annak idejében a Deák-féle husvéti czikk; ez volt a közösügyi rendszer hajnali csillaga, a karácsonyi czikk ugyancsak esthajnali csillaga lehet.

Nem szabad abban hagyni ezt a dolgot. Magyarország nem lehet az osztrákok tökéletlenkedésének járszalagára kötve, Magyarország alkotmánya, és ennek intigrans részét képezi ez idő szerint az 1867. XII. törvényczikk, nem lehet olyan, mint az osztrákok a monarchiáról mondották: eine Monarchie auf Kündigung. A függetlenségi pártnak addig kell faggatni a kormányt, mig meg nem tudja, mi szándékban van. Azután tisztába kell jönnie jóelőre, miképen foglaljon állást a párt maga.

A függetlenségi párt azért nem tüzte ki mindekkoráig napirendre a maga programmját, mivel a közösügyi rendszert állandóan oly nagy többség támogatta, hogy megdöntésére semmi kilátás nem lehetett. Ugyanaz a többség most is megvan, azt állitja, hogy most is csak ugy óhajtja fentartani a közösügyi rendszert, ámde előreláthatlanul, 1867-ben nem is sejtve, ugy alakultak a körülmények, hogy a most is meglevő nagy többség óhajtásának teljesülése, az 1867-ben megállapitott közösügyi rendszernek változatlanul fentartása lehetetlenné vált. Akár az történik meg csakugyan, hogy az osztrák reichsrath a maga funkczióit nem teljesiti, akár az, hogy az osztrák alkotmány felfüggesztetik, a közösügyeket az 1867: XII. törvényczikkben meghatározott módon elintézni nem lehet. Más módról kell tehát gondoskodni, vagy el kell törülni az 1867: XII. törvényczikket, más alapon rendezni a Magyarország és a többi országok közti viszonyt, vagy módositani ama törvényt, ha tudniillik ennek czélszerü módját valaki kitalálni képes lesz.

Napirendre kerül tehát váratlanul, de önként és kikerülhetlenül az 1867-iki közösügyi rendezkedés, ez elől a rendszerhez való ragaszkodást tanusitó bármiféle contestatiokkal és tüntetésekkel kitérni nem lehet. Világgá is van bocsátva azon eszme, hogy egy ideiglenes szükségtörvény fog alkottatni az 1867. XII. t.-cz. módositásáról, melynek konkrét tartalma az volna, hogy mindaddig mig az osztrák alkotmányosság funkczióba nem lép (vagy ki tudja miféle eshetőségek nem állanak be), Magyarország részéről az országgyülés fog a változatlanul fentartandó közös ügyekben intézkedni.

Egy ilyen törvényjavaslattal szemben pusztán negativ állást foglalni nagyon egyszerü dolog, sőt korrektsége ellen sem lehet tenni kifogást. Az a kérdés, czélszerü-e ezt az utat követni vagy volna más, ennél helyesebb.

Nem lehet kételkedni, hogy a kormánypárt módositási javaslata változatlanul fenn fogja tartani az 1867. XII. törvényczikk elvi garancziáját, a közös ügyeket, valamint fenn fogja tartani a közös kormányt. Ez teljesen elég arra, hogy a függetlenségi párt a czélbavett módositáshoz ne járuljon. Azonkivül helyes okot találhat a visszautasitásra azon valóban absurd dologban is, hogy szükségtörvény,

---

Gróf Benyovszky Móriczról.

Irta: Floridor.

Otthon, gyerekkoromban vasárnap délutánonként édes apám rendesen elvitt magával ide-oda, szomszédos birtokosokhoz, a hol szinte voltak gyermekek, és nagy játékokat csaptunk. Jól emlékezem azokra a szép, nyári délutánokra, a mikor igy szólt hozzám:

— Na, ma elmegyünk a *madagaszkari királyhoz* . . .

Egyik szomszédját nevezte igy tréfásan, a ki azonban valósággal is a hires gróf Benyovszky Móricz családjából származott, csakhogy a familia nemesen maradt ágazatából.

Eszembe jutott ez nem régen, mikor megnéztem a vigszinházban *Rontó Pál*-t. Históriáját a *jó öreg* Gvadányi foglalta versekbe, ebből csinálta meg Follinus Aurél a darabot, melyben természetesen előfordul Rontó Pál gazdája Benyovszky Móricz gróf is.

A benyói és urbanói Benyovszky-család már Róbert Károly idejében jelentős szerepet vitt, de mint a merénylő Zách Felicziánnak rokonai, Lengyelországba menekültek. Innen aztán csak Zsigmond alatt tért vissza két Benyovszky-testvér, Benjámin és Urbán. Utóbbi alapitotta az Urbanovszky-családot. 1396-ban Nikápolynál vitézül harczolt Benyovszky s ezért a Vág mentén nagy *donácziókat* kapott.

A XVI. század közepén virágzott György fiai közül Ádám és Burián alapitottak családot, Burián ágazatából származott Mihály és fia Sámuel, a ki a XVIII. század harczaiban tünt ki s tábornokságig emelkedett. Hasonló nevü fia ugyancsak a harczi pályán tündökölt. Testvére, György ágazatából származnak a nemes Benyovszkyak, Zsigmond, illetőleg Emánueltől pedig a mágnási vonal él és virul napjainkig.

Gróf Benyovszky Móricz, a vitéz tábornok, hires utazó, utóbb madagaszkari király, Benyovszky Sámuel *lovas generális* és Révay Rozália fia, Nyitramegyében, Verbón született, még pedig nem 1741-ben, mint az életirói állitják, de 1746-ban. Ez a dátum hiteles és Jókai is igy irja meg *gróf Benyovszky Móricz* czimü korrajzában, még pedig a verbói plébánia *születési bizonyitványát* használva kutforrásul. Ugyancsak költőnk *végzethős*-nek nevezi Benyovszkyt, megirva róla, hogy szabadságszeretet vezérlette minden tettét, ennek áldozott föl hazát, családi boldogságot, életet, mindent.

E *születési bizonyitvány* szerint tehát 1756. október 8-án alig volt több *tiz évesnél* Benyovszky Móricz, mikor, mint a Siebenschein-ezred hadnagya részt vett a levoschitzi ütközetben. Jókai nem tartja ezt lehetetlennek, sőt még az 1848/49-iki hadjáratból is idéz példákat 10—12 éves honvédgyerekekről.

De magyarázatát leginkább abban leli ez a különös körülmény, hogy Móricz atyja, ki mint főtiszt vett részt az örökösödési háboruban, az akkori nagy lelkesedés közepette fiát is magával vitte.

A kis Benyovszkynak már eleve harczias nevelésére vall különben az a levele, a melyet 1752 október 6-án Verbóról irt édes atyjának, és a mely eredeti ortográfiájával, itt-ott tótos dialektusával igy hangzik:

Miltóságos édes Átyám Uram!

Istennek hala én jobban vagyok labomra, az orvossag mar elfogyot, kirem alazatossan miltoztassék felcer Uramnak megh mondanyi, hogy még valamit preskribalyon, Isten segitsigiből, hogy hamarabb Jobban lehesek Atyam Uramnak alázatossan kezeit csokolom piter batyamal egyöt is kirünk alaszatosan miltoztassék venni két flintackat es két kartot nékönk ezekre vagyon szokségunk, mert az hadi exerciciumot fogunk tanulni, hogy Jövendőben felsiges királninak hiv szolgálatunkat tehesunk, életunket is fel ajánlhassuk ezekkel maradok

Miltosagos ides Atyam Uramnak
Irdemetlen kegelmes Alazatos fia
Benyovszky Mauriczius.

Akczentus, szünjelzés sehol, az e-t következetesen i-nek irja a kis Móricz, az ü-t pedig u-nak, a hogy a tót magyarul szokott beszélni.

1760-ban halt meg Benyovszky Sámuel, s Móricz, a ki végig küzdte a hétéves háborut, meghallotta, hogy mostoha testvéreinek férjei — Benyovszky Sámuel második neje Mórócz Terézia volt — nem érvén be a nekik hagyományozott birtokokkal, az egész örökséget elfoglalták.

A gyermek-ifju hazatérve, idegeneket lát ősei kastélyában. Dühre gerjedt a különben is heves Móricz, s támaszkodva Verbőczy *Tripartituma* III. részének XXII. czikkelyére, mely a jogos birtokost a jogtalan bitorlónak *erőhatalommal* való kiverésére hatalmazza fel, összeszedte a régi Rákóczi-hiveket, hü tót hajdukat, s kiverte kastélyából a sógorait. Ezek azonban nem hagyták annyiban a dolgot s Bécsben, az udvari kanczelláriánál mint major potentiát adták föl az esetet.

Benyovszky Móricz ellen kiadták az elfogatási parancsot, de nem várta be a veszedelmet, hanem kiszökött Lengyelországba, a hol egy ott lakó gazdag rokona nemcsak fiaként szerette meg, de ráhagyta dus vagyonát . . .

Ez a vagyon tette később lehetővé Benyovszkynak, hogy kedvencz eszméjét megvalósitva, tengerekre szállhasson. Ezzel a vagyonnal szerezte ösmereteit, melyek mint utazót és fölfedezőt is világhirüvé tették. Mint lithván nagybirtokosnak nem igen voltak kedvére az akkori lengyelországi állapotok, s nem törődve az ellene kiadott elfogatási parancscsal, hazajött nyitramegyei ősi fundusára.

Itthon azonban nem talált igazságot, jogainak orvoslását is hiába várta. Ekkor elhatározta, hogy végképen itt hagyja hazáját s vissza is indult Lithvániába. A Szepességen utazva át, valami nagy *forró nyavalya* lepte meg. Betért tehát egy uri portára, a hol igen szivesen fogadták. A háznál lévő szép leány ápolta, a kinek, miután felgyógyult, kezét és szivét ajánlotta Benyovszky Móricz.

Jókai életrajzában *Henszky*-nek nevezi ezt a családot, Benyovszkynak egy genealogiai tábláján pedig igy olvasható: *Benyovszky Móricz* hires utazó, vitéz tábornok. Neje: *Hönsch* Zsuzsanna, meghalt 1825. (Egyes életrajzai ellenben ugy mondják, hogy *„nejét Magyarországból maga után vitette Benyovszky, s az még a nagy utazó életében halt meg.“*) A genealogiai tábla szerint két leány is származott Hönsch Zsuzsannától, Róza, férje: Szakmáry Dónát és Zsófia, férje: Ócskay Rudolf, a Hönsch-család pedig ma is megvan Szepesmegyében, igy Szepes-Szombatban is élnek tagjai.

Az orosz befolyás ellen alakult bari konföderáczió uj hazájába szólitotta vissza Benyovszkyt. A szabadság erősebb volt szivében a szerelemnél, s bucsut mondva fiatal nejének, a lengyel ügyért vitézül és szerencsével harczolt. Harczi kalandjai ép ugy nagy személyes bátorságról, mint nagy hadvezéri talentumról tesznek tanubizonyságot. Az orosz csapatvezetőknek valóságos réme lett Benyovszky s nagy stratégiai tudományával minden tervüket megzavarta, megsemmisitette. Mikor aztán elfordult a lengyelektől a harczi szerencse, Benyovszky még egy kis csapattal akkor is küzdött; de végre tizenhét sebből vérezve, összeesett és orosz fogságba kerülve, vége szakadt dicsőséges hadipályájának.

Erről naplójában igy ir maga Benyovszky: „— — Én egy előkelő magyar nemesi családból eredtem s némi feltünéssel szolgáltam a lengyel köztársaságot, melynek zászlói alatt harczolva, az oroszok foglyává lettem, *tizenhét* sebbel tetézve. Ez a baleset vetett véget minden viszontagságnak, melyet a zsarnokság ránk mérni képes. Egyik börtönből a másikba hurczoltak s végre a rabszolgaság nyomorára kárhoztattak“.

Benyovszkynak fényes igéreteket tettek az oroszok, mikor fogságba került, mert azonnal felismerték benne a kitünő hadvezért. Erről igy ir Jókai ragyogó tolla: „— előtte volt az arany lajtorja, mely a halhatatlanok sorába vezet. Lehetett volna gazdag ur, hadvezér, a kegyteljes czárnő alatt — talán egyéb is. (Gyönyörü férfialak volt.) És ő e helyett választotta a szabadsághősök sorsát, a kiknek diszruhája a fegyvertépte rongy, érdemrendjeik a sebhelyek, palotájuk a börtön, hirnevük a kigunyoltatás . . .“

Rendkivüli érdekes Benyovszkynak Kamcsatkában irott naplója. Itt megnyerte a kormányzó kegyét, sőt leánya Afanazia annyira belészeretett, hogy daczára nős voltának, vele ment, mikor megszökött a fogságból. Ez a szerelmi regény kedvencz históriája volt dédanyáinknak. Irtak róla szindarabot, operát s még utóbbit az ötvenes években is adták, Afanazia ösmert hárfa-szólójával.

Afanaziát Benyovszky tanitotta s ugy kezdődött az ösmeretség. Erről az annak idején világhirü szerelmi viszonyról naplójában igy emlékezik Benyovszky: „. . . az egész mulatság alatt az én tanitványom Afanazia csak akkor távozott el mellőlem, mikor tánczba vitték: *igen sok kellemmel tánczolt.* Egyszer az anyja is oda jött hozzám s azt sugá fülembe: *„nekem ugy tetszik, hogy az ön tanitványa önhöz nagyon barátságos, kisérje jó* szemmel, én jámbor anya vagyok.“

Ekkor azonban még egyre nejéről ábrándozik naplójában Benyovszky, például egy helyen irja: *„Szeretett nőmnek az arcza áll mindenütt előttem . . .“*

Később több izben foglalkozik a napló Afanaziával. Egy napon hárfáját késziti el Benyovszky, felhurozza, Afanaziát pedig „aznap el nem lehetett választani hárfájától“.

Leirja Benyovszky apróra a leány szerelmének fejlődését, de arról sehol nincs szó, hogy ő is szeretné Afanaziát. Miután számüzött társaival előkészitett szökési tervét végrehajtja, s a kormányzó és csapataival ütközőtre kerül a dolog, melyben Vilow, Afanazia apja — a kormányzó — elesik, hajóra száll Benyovszky. Érdekes, a mint indulása előtt naplójában megirja, hogy Afanazia megtudta az ő nős voltát. Stefanow árulta el, egy orosz ifju, a ki a kormányzó leányába szerelmes volt.

A napló: „. . . kábultamból Afanazia e szavakkal költött föl: „Ne szomorkodjék ön. Az ön Afanaziája nem lesz szerencsétlen. Szereti önt és szeretni fogja örökké. Ön azt, a kit nejévé nem tehet, nem fogja magától eltaszitani mint gyermekét, mint *leányát*“.

Május 11-én 1771-ben szállt a Péter-Pál hajóra Benyovszky. A hajó a bolsai kikötőből indult s személyzetét igy irja le naplójában a hős utazó: Magani: vezénylő. Chrustiew gróf; másodvezénylő. Hajó-farban: Panow, Kuzneczow, Zublikow, Popow, Longinow, Urbanovszky, Csurin, Contrathimoton: 37 legény. Hajó-orrban: Wynbláth, Stefanow, Meder, Ismailow, Boscarew, Gurczinin, Kostromin, Báturin, 36 legény. Május 21-én kötött ki a Behring-szigeten, a hol társai *Mária-öbölnek* nevezték el a kikötőt. Sok viszontagság érte a szigeten, a hol kamcsatkai számüzetésének emlékére a következő feliratu keresztet állittatta fel: „1771 május 24-én Benyovszky Móricz-Ágost Aladár állittatta fel ezen keresztet, szerencsés megmenekülésének emlékére a kamcsatkai számüzetésből.“

Julius 11-én éjjel irtózatos tengeri viharról ir naplójában Benyovszky, a mely a *Péter Pál* hajót nagyon megrongálta.

Julius 16-án egy *pompás szigetről* emlékezik, a mely vadban, halban és kivált *izletes gyümölcsben* bővelkedik. Ez a sziget valószinüleg Formosa.

Japánban, Makao szigetén folytatja naplóját, mely egyre érdekesebbé válik. Utóbbi szigeten halt meg Afanazia, akiről szomoru sorokban emlékezik Benyovszky. De ezekből sem olvassuk a szerelmet.

Benyovszky Afanazia halála után eladta a hajókat a portugall kormányzónak, a ki őt Ile de France szigetére küldte. Majdnem egy évig bolyongott itt Benyovszky, s Francziaországba menve, fölajánlotta szolgálatait a

esetleges, vagy ideiglenes törvényről van szó, mely forma a helyes törvényalkotás legprimitivebb kellékeibe ütközik. Tekintetet érdemel azonban az a körülmény, hogy a kifejlendő vita folyamában ama negativ eljárási forma utján találhatja-e magát kedvezőbb helyzetben a függetlenségi párt, vagy az által, ha ez alkalommal saját programmjának napirendre tüzését, az 1867. XII. törvénycikk eltörlését és az 1848. III. törvénycikk reaktiválását mint ellenmódositványt állitja szembe a szükségtörvénynyel.

Hallottam már olyformát, hogy a párt egyenesen államcsinyt fogna látni ama szükségtörvényben s mint ilyen ellen a legerősebb fegyverekkel fogna fellépni. Ez természetesen csak conjectura, de az eszmék tisztázása végett nem tartom feleslegesnek, hogy rá egy megjegyzést tegyek. Államcsinyszerü merényletről nézetem szerint nem lehet szó, bármely törvénynek annak rendje szerint való eltörlése vagy módositása nem államcsiny. De merényletnek sem lehet tekinteni az ország jogai és érdekei ellen, sőt örömmel fogjuk üdvözülhetni azt a napot, melyen a szükségtörvény napvilágot lát. Keserü falat lesz az azoknak, kik a közösügyi rendszerhez ragaszkodnak, mert mindenesetre oly rést fog ütni a rendszeren, melyet nagyon kétes, hogy lehetséges lesz-e még valamikor betölteni.

Ha csakugyan az lesz a szükségtörvény concrét tartalma, hogy a delegációk helyett a magyar országgyülés közvetlenül tárgyalja le a közös ügyeket, akkor az a szükségtörvény jelentékenyen fog fructifikálni Magyarország állami önállóságának javára. Ha közös kezelés alatt marad is a külügy és hadügy, ha közös marad is a hadsereg: az oda tartozó dolgok megvitatása, a költség megadása vagy megtagadása oda kerül, a hova tartozik s ez által a magyar országgyülés, ha akar és ha tud élni jogával, a hadügyre döntő befolyást gyakorolhat. Nem rontja többé a levegőt a delegáció, melyben az osztrák fél egyetlen megvásárolt vagy bárminként megszerzett magyar delegátussal leszavazhatta közös ülésben Magyarországot. Az, hogy a nemzet sarkára állva, szembeszálljon az udvar követelésével, csakis az országgyülésen képzelhető lehetségesnek; hogy a delegációban ily dologra még csak kisérlet se tétetik, azt már mutatja harmincnégy évi tapasztalás.

Sőt ezen valóságos és reális vivmány mellett még tovább is van a dolog. Elméletben legalább az a helyzet fog a szükségtörvény által előállani, hogy a közös ügyekben Magyarország diktál az egész monarchiának. Ausztriának nem lesz hozzájuk semmi szava s ha a magyar országgyülés valamiben megköti magát, az osztrák császár, a ki történetesen magyar király, a magyar országgyülés akarata ellenére mit sem tehet. Hogy a függetlenségi párt ebből a dicsőségből nem instál s hogy ezzel oly helyzet van előállítva, a melyre a német azt mondja: es geht ins blitzblaue, az nem fogja a szükségtörvény inditványozóit akadályozhatni, hogy ezen nagyszerü vivmánynyal feldicsekedjenek.

Igy álván a dolog, a függetlenségi párt nemhogy elkeseredett és obstruáló hangulatban lehetne szemben az előterjesztendő szükségtörvénynyel, ellenkezőleg valóságos jubiláló hangulatban találhatja magát. És ennek, azon elégtételnek, hogy az anynyit dicsőitett 67-iki alkotás ki van kezdve, hangot is adhat leplezetlenül. Elfogadásáról a javaslatnak természetesen szó sem lehet. Mit tegyen tehát a függetlenségi párt?

Mikor arról van szó, mi történjék az 1867. XII. tvczikkel, mikor kénytelen-kelletlen bár, de az fog inditványoztatni, hogy a 25. §. nem létezőnek tekintessék, mikor ezzel ki lesz rántva a pokrócz az egész törvény alól, mikor a delegációkról szóló szakaszoknak egész sorozatával a törvény intézkedéseinek legjelentékenyegesebb része fog elimináltatni: ez annyi, mint a törvénynek felforgatása, és ezen az, ha a törvénynek azon részei, melyek elvi kijelentéseket tartalmaznak, fentartatnak, valamint az, hogy a változtatás csak szükségszerü és ideiglenes természetü: mitsem változtat. Mikor a kormánypárt maga ily valamivel áll elő, tehet-e egyebet a függetlenségi párt, mint azt, hogy a törvénynek annak rendje szerint való eltörlését inditványozza? De a szükségtörvény intézkedéseket is kell hogy tartalmazzon, miként kell ezután ellátni a közös ügyeket s ezekkel állithat-e szembe egyebet a függetlenségi párt, mint saját programmjának törvényalkotásszerü formulázását? Akár abban az alakban, hogy inditványozza az 1848. III. t.-czikknek reaktiválását, akár más alakban, a mit jóeleve meg kellene vitatni és állapitani, nehogy készületlenül találja a bekövetkezhető nagy alkalom.

A függetlenségi pártnak már tették azt a szemrehányást, hogy saját közjogi programmját mindeddig nem formulázta. Eddig volt rá elegendő oka, de most már alig lesz többé. Sőt ha az alkalommal akarna kitérni ama feladat elől, bizonyosan jogosulatlan, de kimaradhatlan föltevéseknek, sőt gyanusitásnak tenné ki magát.

Anglia és a hármas-szövetség.

Miután Chamberlain gyarmatügyi miniszter beszédéről az angol sajtó minden orgánuma kifejtette véleményét, a nagy zaj után támadt csöndben uj hang szólalt meg. Egy *birminghami* ujság, a *Birmingham Daily Post* dobott be a vitába olyan uj eszmét, mely messze bevilágit bizonyos, eddig homályos törekvésekbe. A mi ennek a különben kevéssé jelentékeny ujságnak a megszólalását fontossá teszi, az a körülmény, hogy általában Chamberlain szócsövének tekintik. Utasításait egyenesen Highburgból kapja.

Ez a nevezetes czikk kijelenti, hogy egyelőre felesleges Bülov beszédének a további taglálása. Valószinü, hogy Chamberlain a legközelebbi alkalommal maga fog a parlamentben erre alkalmat találni. Annál bővebben foglalkozik az ujság Bülownak a *hármas-szövetségről szóló nyilatkozatával* és az európai sajtónak erre a beszédre tett megjegyzéseivel.

A birminghami ujság kétségtelennek tartja, hogy e nyilatkozatok a *nemzetközi helyzetben beálló változásokra mutatnak*. Chamberlain lapja azt véli, hogy gróf Bülow akárhogyan is iparkodik elhitetni az ellenkezőjét, maga sem hiszi, hogy az olasz-franczia egyezmény létrejötte után a hármas-szövetség jelentősége a régi marad. Olaszország annak idején csak Francziaországtól féltében csatlakozott a hármas-szövetséghez.

Most már, ha Olaszország észszerüségi szempontokból meg is marad a szövetségben, *Németország nem számithat többé olyan erős támogatásra olasz részről*. A mi ezzel az uj helyzettel szemben Angliát illeti, ez az esemény épenséggel nem lehet káros hatással annak helyzetére. Anglia és Olaszország barátsága a régi szivélyes viszony marad és Olaszország mint tengeri hatalom minden körülmények közt számbavehető tényező. Ha tehát egyelőre nem is volna meg a közvetlen változás valószinüsége az európai politikában, Angolország jól teszi, ha a jövőre gondol és *minden eshetőségre megteszi előkészületeit*.

Igy ir Chamberlain orgánuma. A toriek támadó jellegü imperialisztikus politikájára és e párt nagy hatalmára kell gondolnunk, hogy e nyilatkozat jelentősége teljes fontosságában kidomborodjék. Tudnunk kell, hogy van Angliában egy befolyásos párt, a mely az angol-német elhidegülést szivesen használná föl arra, hogy a Salisbury-kormányt *németellenes európai szövetkezés* alakitására birja. Ez a szövetkezés a hármas-szövetséget is megbontaná, mert magához vonva Olaszországot, Francziaország és Oroszország befolyását tenné uralkodóvá a kontinensen. Nem kell hozzá több, mint hogy az angol kabinet egyedüli tettre kész minisztere, Chamberlain, e párt hatalmát hajtsa czéljai szolgálatába és a birminghami ujság megjósolta eshetőségek fenyegető valószinüségek lesznek a hármas-szövetségre nézve.

Hogy az Anglia és Németország közötti viszony milyen erősen foglalkoztatja az intéző legmagasabb helyeket, bizonyitja alábbi londoni táviratunk, mely szerint a *német császár személyesen irt levelet az angol királynak*. Itt emlékeztetnünk kell a *Daily Telegraphnak* arra a kijelentésére, hogy Bülow aligha képviseli császárja politikáját. Akármilyennek is tételezzük föl a császár állásfoglalását a Bülow-Chamberlain esethez, az a levél, melyet *Senden-Bibran* altengernagy az angol királynak átadott, nemcsak Németországra, hanem az egész hármas-szövetségre nézve fontos. Mert a hármas-szövetséget Németország vezeti és minden nemzetközi bonyodalom, mely Németországot érheti, a hármas-szövetségre nézve is életbevágó lehet.

London, jan. 14.

Báró *Senden-Bibran* altengernagy kihallgatáson volt a királynál és *átadta Vilmos császár levelét*. A Times ezt irja: Nem először történt, hogyl Senden-Bibran atengernagy a két ország között támadt politikai elidegenedés pillanatában külön küldetéssel a brit udvarhoz jött. 1896-ban a Krüger elnökhöz intézett ismert távirat után szeretettel teljes levelet hozott Vilmos császártól Viktória királynőnek, a mely levéllel sikerült eltörölni azt a kinos benyomást, a melyet az a szerencsétlen inczidens Anglia legmagasabb köreiben előidézett.

Berlin, jan. 14.

A *Wolff*-ügynökség *Senden-Bibran* altengernagy állitólagos missziójáról szóló hirre a következőket jegyzi meg: Értesülésünk szerint itt az altengernagynak ilyen küldetéséről semmit sem tudnak. Báró Senden-Bibran, mint minden esztendőben, az idén is Angliába ment, hogy a yachtsport barátainak rendes januári találkozóján jelen legyen.

Berlin, jan. 14.

Alaptalan az a londoni hir, hogy a *walesi herczeg látogatása*, melyet a német császár születésnapja alkalmából, január 27-ikére terveztek, a Bülow—Chamberlain-eset miatt abbanmaradna. Époly hamis az a hiresztelés is, hogy *Lascelles* berlini angol nagykövet és gróf *Metternich* londoni német nagykövet szabadságra mennek.

Budapest, január 14.

A főkapitány és a sajtó. A budapesti napi sajtó nagyobb része a *Tomka*-féle eset felderitését a bécsi rendőrség ügyességének és buzgalmának tudta be. Jogosan-e, jogtalanul-e: azt most nem kutatjuk. *Rudnay* főkapitány ezt a budapesti rendőrség érdeme kisebbitésének vette, s haragjában alaposan leszidott két rendőri tudósitót. Helyes dolog-e ez, vagy helytelen, jogos-e vagy jogtalan, s való-e a budapesti főkapitányhoz: erről most nem beszélünk, de teljes tiszteletteel azt kérdezzük a főkapitány urtól, igaz-e az, hogy reprodukálhatatlan kifejezésekkel illette ugyanez alkalommal az egész magyar sajtót? Igaztalanul vádolni nem szokásunk, azért nem vádoljuk a főkapitány urat sem, a mig nyilatkozatát nem hallottuk Reméljük, a főkapitány ur ez ügyről, mely eddigelé is sok szóbeszédre adott alkalmat, már a félreértések elkerülése végett is nyilatkozni fog. Mi ugy ismerjük *Rudnay* Béla főkapitányt, hogy az igazságot meg fogja mondani. Az ügyygyel különben holnap foglalkozik az ujságiró-egyesület választmánya is.

A margittai mandátum A kir. kuria tudvalevően elrendelte a vizsgálatot a margittai választás ügyében. A vizsgálat végett a nagyváradi itélőtábla e hó 8-án tartott tanácsülésében az 1899 évi XV. t.-cz. 116. és 113. §§-ai értelmében a vizsgálat megtartására biróu dr. *Plopu* György táblai birót, jegyzőkönyvvezetőül pedig *Forrás* Gyula margittai kir. járásbirósági aljegyzőt rendelte ki, s erről értesitette a feleket, valamint dr. *Erőss* Samu budapesti ügyvédet, mint a peticzionáló Szatmári párt meghatalmazottját.

A temes-végvári mandátum Megbizható forrásból értesülünk, hogy a temes-végvári képviselőválasztás ellen ujabb peticzíót adnak be a kuriához, és pedig azon okból, mivel a választás ellen beadott peticzió oly körülmények alapján vonatott vissza, melyekkel szemben a kisebbségben maradt párt választói a politikai tisztesség megóvása érdekében szükségesnek látják a megbizólevél megsemmisitése iránti kérvényezést. A kuriai biráskodásról szóló törvény értelmében ily kérvény beadására a peticzió visszavonásától számitott 15 napi határidő van biztositva.

Az osztrák költségvetési bizottság mai ülésén *Körber* miniszterelnök azokra a nyilatkozatokra reflektált, melyeket a vita folyamán a külföldel való forgalomról, nevezetesen a német birodalommal való állatforgalomról tettek. Elismeri, hogy *az állategészségügyi egyezménynek* most tapasztalható kezelése mindenütt számos panaszra ad okot és hogy a kormány ismételten abba a helyzetbe jutott, hogy az állatkivitelt illetőleg felszólaljon, mert hiszen a marhák egészségügyi állapota igen kedvező, a mit a sertésekről nem lehet elmondani. Számos felszólalás daczára eddig nem sikerült a kérdést kivánságainknak megfelelőleg elintézni, ha egyes esetekben bizonyos könnyitések is történtek az állatkivitelt illetőleg meghatározott vágóhidak megállapításával. A miniszterelnök hangsulyozza, hogy ezt a kérdést a kormány rendkivül a szivén viseli, hogy egyáltalában nem ismeri félre ennek jelentőségét az egész közgazdaságra, nevezetesen a mezőgazdaságra nézve, hogy azonban a fennálló viszonyok lehetetlenné teszik, hogy az állatforgalmat illetőleg legjobb szándékait minden egyes esetben valóra váltsa. A mi a *kivandorlás* kérdését illeti, a kormány kidolgozott egy törvényjavaslatot, mely oda irányul, hogy a kivándorlók ne veszitsék el az államhoz való tartozandóságuk érzetét, hanem ellenkezőleg, a külföldön is oltalomban részesüljenek. A javaslat ennek következtében szigoru intézkedéseket tartalmaz *a kivándorlási irodák engedélyezése* és a kivándorlók mindennemü anyagi kárositása tekintetében. A mi a községeknek azt a kötelességét illeti, *hogy magyar átiratokat elfogadjanak*, ez a magyar kormánynyal a reciprocitás szigoru megállapitása mellett kötött megállapodáson alapul. Csak azt óhajtja, hogy e kérdés elintézése, mely a Magyarországgal való érintkezésben oly könnyen keresztülvihető, nálunk se okozzon nagyobb nehézségeket. A *tengerszem feletti vitában* annyiban haladást konstatál, a mennyiben a két választott biró, miután az először meghivott elnök nem fogadta el a választást, *ujabb megegyezésre jutott az elnök személyét illetőleg*, ugy, hogy a kérdés eldöntése *nem nagyon sokat fog késni*. Minden körülmények közt azonban azt óhajtaná, hogy elkerüljék a viszonyok megváltoztatását a viszály végleges elintézéséig. Az osztrák kormány *semmiképen sem adta fel jogait e területre*. Ez vitás terület és nézete szerint ebben a tekintetben ők mindenkor ugyanolyan jogokat vettek igénybe, mint Magyarország. Kijelenti, *hogy nem szándékozik ebben a kérdésben megváltoztatni* magatartását és hogy ellenkezőleg a magyar kormánynyal egyetértőleg a kérdés gyors megoldására törekszik. Arra az ismeretes *aférre* vonatkozólag, mely egy bécsi klubban merült fel, a miniszterelnök kijelenti, hogy az ügy *már az illetékes bíróság előtt van*. És ha ott van a dolog, senki sem fogja kivánni, hogy a közigazgatás befolyást gyakoroljon az ügy elintézésére.

A költségvetés a pénzügyi bizottságban.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

A költségvetés részletes tárgyalásának során ma a pénzügyminiszteri tárcza költségvetéséhez jutott a pénzügyi bizottság. A mai tanácskozást a pénzügyminiszternek kisebb expozészerü fejtegetései tették érdekessé. A miniszter részint az előadói, részint a *Barta* Ödön orsz. képviselő által felvetett kérdésekre válaszolva, első sorban a tisztviselők fizetésemelésének kérdéséről szólt, kijelentvén, hogy a budgetjébe e czimen három millió koronát vett fel, a melyet ideiglenes segitségül szánt a tisztviselőknek addig, mig megállapodás történik arra nézve, hogy a fizetésjavitás kérdése milyen alapon lesz megoldva. *Barta* Ödönnek a kisbirtokosok hitelviszonya tárgyában tett sürgetéseire megjegyzi a miniszter, hogy azt kivihetőnek látja ugyan, de az államhitel szempontjából nem tartja kedvezőnek. De másrészt a kölcsönző pénzintézeteket is megingatná a hirtelen visszaözönlő felszabadult tőkékkel. Végül pedig azért nem tartja keresztülvihetőnek, mert akkor a középbirtokosok, valamint az iparosok is épen ugy követelnék az állami közbelépést.

A pénzügyminiszter fejtegetései kimeritették a mai napirendet és a miniszter beszéde után a vitát *holnapra* halasztották.

Részletes tudósitásunk az ülésről ez:

A képviselőház ma délelőtt 11 órakor *Falk* Miksa elnöklete alatt ülést tartott, melyen a pénzügyi tárcza 1902. évi költségvetését tárgyalta.

Neményi Ambrus előadó mint uj tételre, utal arra a három millióra, a mely a tisztviselők fizetésének javitására fog szolgálni. A bizottság már régebben foglalt állást a tisztviselői fizetésknek a mai viszonyoknak megfelelő rendezése érdekében, de most is hangsulyozni kell, hogy a tisztviselők számát évről-évre szaporitani és ugyanakkor a fizetéseket rendszeresen emelni lehetetlenség. Mikor tehát a fizetések rendezésének első lépése megtörténik, helyénvaló, hogy a miniszter tájékoztassa a bizottságot arra nézve, hogy milyen eredménye volt azoknak a tanácskozásoknak, a melyek az egyes minisztériumokban folytak a végből, hogy a személyzet folytonos szaporitásának jövőre gátat vetni lehessen. Áttérve a beruházásokra, kérdi, vajjon a pénzügyminiszter van-e abban a helyzetben, hogy a kormánynak ujabb beruházási terveiről és az ezen beruházások czéljaira szolgáló esetleges pénzmüveletekről nyilatkozzék? Fölemliti azután a valuta-ügyet. Szerencsés lépés volt, hogy az aranypénzt tényleg forgalomba hozták. Ezen az uton kellene haladni s addig is, mig a készitések a törvényhozás által el nem határoztatnak, a forgalmat minél bővebben kell aranypénzzel ellátni. Az előadó utal arra a vitára, a mely ujabban az osztrák-magyar bank kamatláb-politikája körül fejlődött. Nem kivánatos, hogy csak a látszata is fölmerülhessen annak, mintha a bank megnehezitené az idegen aranynak a monarchia területére való beözönlését, vagy mintha kamatláb-politikáját a valuta-akczió gyorsabb befejezésének rovására rendezné be. A pénzügyminiszter személye különben a közönség szemében jogczal első garanczija annak, hogy a valutarendezés zavartalanul és gyorsan fog azon a módon befejeztetni, a melyet az expozé tisztán és világosan kijelölt. Áttérve a költségvetés részleteire, a fogyasztási adóknál fölemliti a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetü jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvénynek tavalyi módositását és kérdi, mennyire haladt az eszme, hogy a hus- és borfogyasztási adók a községek és városok kezelésébe átengedtessenek? Az állami vasgyáraknál kiemeli a hadsereg és a haditengerészet részére a kormány által megszerzett szállitásokat, valamint a gyáraknak tüzérségi fölszerelési czikkekre történt berendezését. Végül magyarázatot kér arra a fővárosi hatóságok között vitás kérdésre nézve, a mely a közönségnek legszegényebb részét nagyon is közelről érinti, hogy tudniillik az a miniszteri rendelet, a mely szerint, ha az adóhátralékos a végrehajtó előtt igazolja, hogy adóhátralékának egyharmadát megfizette vagy az egyharmadot a végrehajtónak kifizeti, akkor az ingóságait nem kell elszállitani, miképen értelmezendő? A költségvetést előgadásra ajánlja.

Barta Ödön első sorban is a kormánynak a bankkamatláb megállapitására való befolyása tárgyában tett kérdést. Ismét sürgette, hogy a kisbirtokosok hitelét állami beavatkozással konvertálják. Sürgeti továbbá az átruházási illeték mérsékletét, majd tagadásba veszi, hogy az általános jövedelmi pótadónak létjogosultsága volna. A harmadosztályu kereseti adó uj kivetésénél a nehéz gazdasági viszonyok tekintetbevételét óhajtja. Nem látja azt a költségvetésben, hogy az állami vasgyárak kamatoznának, holott versenyük a magánygyárakkal szemben ugyancsak veszedelmes. Végül azirant kér felvilágositást, hogy a temesmegyei árvaalap fölöslegét miért kebelezték be az állam vagyonába.

Lukács László pénzügyminiszter a fölvetett kérdésekre a következőket válaszolja: Még nincs eldöntve, hogy a tisztviselők fizetésjavitását milyen rendszer szerint oldják meg. Ideiglenesen azonban három millió koronát vett föl a költségvetésbe ideiglenes segitségre, a mi annak a bizonyitéka, hogy a kormány a tisztviselők fizetés-rendezésének kérdésével komolyan foglalkozik. A miniszter reméli, hogy a fizetésrendezési törvény még ez évben létrejöhet; a szükségelt összeget illetőleg azonban a különböző alapu számitások különböző eredményekre vezettek eddigelé. A kérdés alapos megoldása különben szoros összefüggésben van a közigazgatás egyszerüsitésével és a létszám apasztásával, melyre nézve az egyes miniszteriumok most állitják össze munkálataikat. A miniszter esetleg hajlandó arra is, hogy ideiglenesen a tisztviselői fizetéseket bizonyos százalékkal pótolja. Alaptalannak jelenti ki azután azt a hirt, miuha uj központi igazgatóságot akarna fölállitani a számvitelre.

A beruházások kérdésére nézve azt válaszolja, hogy ez a kérdés a gazdasági pangástól külön áll, mert ez a pangás nem olyan természetü, hogy állami beavatkozással meg is lehetne szüntetni. A fővárosban mutatkozó gazdasági viszonyok momentán javitására 45 mil-

---

franczia kormánynak egy gyarmat alapitására Madagaszkar szigetén. Párisban találkozott ujra Magyarországból hozzá utazott nejével is

A franczia kormány Benyovszky ajánlatát elfogadta. Benyovszky Madagaszkarba ment, a hol vitézségével annyira megnyerte a bennszülöttek kegyét, hogy azok királyukká választották.

Időközben azonban visszatért Francziaországba, hogy ott a kormány jóakaratát ország számára megnyerje. Ez azonban nem sikerülvén, elhatározta magát végre, hogy kegyelmet kér Mária Teréziától. Ezt meg is kapta, s ujra zászló alá állva, katonáskodott még egy darabig. Igy részt vett a győzedelmes habelschwerti ütközetben is.

A béke helyreállta után — már II. József ült a trónon ekkor, a kinek szándéka volt a monarchiát a kelettel összekötni — Benyovszky madagaszkari terveinek akarta megnyerni az uralkodót, de hiába. Igy járt Angliában is, a hová elment szolgálatait felajánlani.

Nyugtalan vére egyre hajtotta Benyovszky Móriczot, a kit időközben grófságra emelt volt Mária Terézia, mig végre is Észak-Amerikában baltimorei kereskedők bocsátottak egy hajót rendelkezésére, a melyen elindult királyságába. Az Ile-de france-i kormányzó azonban haderővel támadta meg csakhamar, s egy heves ütközetben itt végezte életét. (1786. május 7.)

A kalandorokban oly gazdag XVIII. század egyik legnépszerübb, legrokonszenvesebb alakja marad mindenha gróf Benyovszky Móricz. Alig ment át ember annyi veszedelmen mint ő, és sikeröket alig köszönhették annyira személyes értékőknek, mint Benyovszky. Életirását franczia nyelven maga irta meg madagaszkari visszatéréseig s ezt először angol forditásban 1790-ben adták ki Londonban. Ez jelent meg aztán 1888-ban Jókai remek forditásában magyarul, melyhez a költő gyönyörü jellemrajzot is irt.

Benyovszky Móriczczal sokat foglalkozott a sajtó is, s az első hirt róla az angol *Gentlemen Magazine* czimü lap 1772 juniusi száma hozta, akkor, mikor kikötött Cantonban. Mühlbach Luiza regénye ösmeretes, valamint Gvadányi *Rontó Pál*-jának *vizen és szárazon* való kalandjai.

A legszebb jellemrajz az, a melyet Jókai irt róla, s a mely igy végződik: „Sima arcza csaknem leányi szépségü volt, szája parancsszóval és hizelgő beszéddel egyaránt hóditni tudó, szeme ábrándos kifejezésü. Egyik lábszára rövidebb volt, mert csatában elvesztett egy csontot belőle, — azt is irja Benyovszky naplójában, hogy egyik szigetlakó fejedelem megkérdezte tőle: *Hát mind ilyen kicsinyek az európai emberek?* S e hiányos termettel tudott annyi viszontagságot legyőzni, tengeri viharban helytállni, asszonyi sziveknek eszményképe lenni. Ez csodálatunkat még jobban fokozza . . .“

Benyovszky Móricznak öcscse, Emmánuel, később hős tábornoka lett a napoleoni hadjáratoknak, s ő tőle és neje, Kerekes Judith bárónőtől ered a maig is virágzó benyói és urbanói gróf Benyovszky-család, a mely annyi jeles férfiut adott hazánknak.

AZ ARANYHEGY.

REGÉNY. 20

Irta: JEAN RAMEAU.

MASODIK RÉSZ.

Időnkint harangszó vegyült a verőfénybe; a patak tulsó partján egy toronyból óraütések hangzottak. Tiz óra, tizenegy óra, dél. Oh, délben Clary karjaiba kapta a gyermeket, magához szoritotta és szenvedélyes gyöngédséggel, szinte kétségbeesetten csókolgatta. Bizonyosan ebben az órában megy Maurice a templomba. Látni vélte fehér keztyüsen, fehér nyakkendősen, diadalmasan sugárzó szemekkel. És a káprázat mind határozottabbá vált, valósággal testet öltött, közeledett fehéren és feketén a park zöld hátteréből.

— Megőrülök! — mondta magában Clary s végighuzta kezét a szemein.

Fölállt, magával vonszolta a fiuckát a pavillon felé; hirtelen ujra megszállta a félelem egy kék lyuktól, amott a kastély előtt elterülő tótól, mely ragyogott és vonzotta őt. Clary kerülőt tett, hogy ne kelljen a viz mellett haladnia, visszatért a pavillonba, három szót sem szólva megreggelizett, azután ujra kiment a gyermekkel. De három órakor a kicsike elaludt a füben a rongyos papucsa mellett, és akkor Clary sirásra fakadt.

Megtörtént; immár a lakoma is bizonyosan végét járja ott Párisban. Az uj pár alighanem most készülődik a nászutazásra. Maurice hajdani menyasszonya megfogta az alvó gyermek kezét, a magáéban tartotta s megszoritotta olykor-olykor, mikor a fájdalomnak egy-egy magasabb hulláma vonult el a szivén.

A csöppség fölébredt; de Clary tovább is fogva tartotta kezét.

— Oh hagyjad! hagyjad! — mondta neki, mikor az ki akarta szabaditani a kacsócskáját.

Szüksége volt rá, hogy maga mellett érezze ezt a gyöngéd kis testet, hogy megfogózkodjék ebbe az oly gyönge karba. Nélküle hova esett volna le?

És öt óráig, hat óráig kezében tartotta a parányi kezet, gyermekesen, olykor a szeméhez emelte, hogy a szinte gömbölyü kézfejjel letörülje a könyeket, melyek elvakitották.

Fél hétkor egy ember tünt elő a park fái alatt: Pémartin. A fiáért jött. Clary hirtelen megtörülgette a szemét, de nem bocsátotta el Zote kezét. Zote azonban fölemelte a szabadon maradt kezét, mikor atyját meglátta és szives „papa!“ kiáltással fogadta, a melytől elszorult a Clary szive. Ut sohasem fogja mama-nak szólitani, pedig rendkivül jól esnék hallania ezt a két szótagot az ilyen szájból, annyira jól esnék, hogy talán minden egyebet elfelejtene.

Zote a jobb kezét atyja tenyerébe tette, mig a bal továbbra is fogva maradt Clarynál; és kettejük között lépegetett, hol az egyikhez fordult, hol a másikhoz, hogy egy szarvasbogarat mutasson, mely fekete szarvaival előtte röpködött a levegőben, vagy egy hernyót, mely egy fatörzsön vonszolta tova arany és szénzománcz gyürüit.

— Milyen boldog lehet ön uram, a miért ilyen szép kis fia van — mondta Clary Pémartinnak.

— Valóban nagyon boldog vagyok — felelte az apa, s rövid hallgatás után hozzátette: — És különösen annak örülök, hogy a mint látom, önnek is tetszik kisasszony.

— Igaz, nagyon szeretem — vallotta meg Clary — Imádom a gyermekeket. A gyermek az egyetlen, a mi az életben jó.

— Oh, ön rágalmazza az életet.

— Nem hiszem! — mondta rideg arczczal a fiatal leány.

Érezte, hogy Zote feje fölött időnkint rátapadnak a szürke szemek, de ugy vélte észrevenni, hogy ezek a szemek minden lépésnél félénkebbekké, tisztelettel teltebbekké válnak. Különben is ez este sok mindent elviselt volna, csakhogy kezében tarthassa a kövér kacsócskát; és kezdte megérteni, hogy egy asszony igenis sokat eltürhetne egész életén át azért, hogy a szomoruság perczeiben ilyen ártatlan kis fejeket szorithasson a szivére.

Kijutottak a parkból. Az ut egyenesen emelkedett a lejtőn a Mont-Pelatra. És Clary tovább is együtt lépdelt Pémartinnal, mig kettőjük között, mindegyikőjüknek egy-egy kezét nyujtva, Zote csacsogott zengzetes hangján.

Az uton egy öreg emberrel találkoztak, a kinek az e vidéken szokásosnál keskenyebb sapkája idegenre vallott, kétségkivül basque volt. Megemelte a sapkáját és köszönt:

— Jó estét adjon isten uram és asszonyom!

Clary elpirult az asszonyom szóra. Hirtelen lehajolt, megcsókolta Zotet és igy szólt a jószágigazgatóhoz:

— Jó éjt uram, már késő van, hazatérek.

— Jó éjt kisasszony — mondta csendesen a hajdani tiszt.

És ha Clary ránéz ebben a pillanatban, talán észreveszi, hogy az is elpirult.

V.

Lekaszabolhattunk pár tuczat annamitát vagy malgache-t, gazdálkodhattunk a párduczok vagy a kigyók hazájában, szembeszállhattunk akarhányszor bármilyen veszedelemmel is: de nem pillanthatunk meg büntetlenül verőfényes őszi délelőtt egy szép szőke leányt, félig csupasz karokkal, szabadon leomló hajjal.

Ilyen látványban volt a multkor része Dorionné dolgozószobájában Pémartinnak és ez a látvány titkos sebet ütött rajta. Clary hirtelen megjelenése oly fehéren, oly tündöklően, keble előtt tartva azt a nagy tömeg sápadt ibolyaszinü virágot, ez valami váratlan és gyönyörüséges volt, akárha egy tündér érkeznék valamely barlangba, ölében a holdvilággal.

Nagyon poetikus volt a szeme e délelőtt. Nyolcz órát aludt az éjszaka, jó sétát tett a harmatos füben, pompásan reggelizett béarni módra zsiros piritóssal s egy pohár ó-borral a sauveterre-i esperesplébánosnál — tudjuk, hogy a költői hangulat sokszor az e fajta prózai dolgoktól függ — s nagyon is hajlandónak érezte magát, hogy élvezze az életet ugy, a hogy egy harminczkét éves és vasegészségnek örvendő ember élvezheti.

Némileg a fiatal leány megjelenésének tulajdonitható, hogy az anya elméletének párlóihoz csatlakozott. Az üde karokban őszi virágok sokaságával előtünt lenge alak sugárzása sajátságosan megvilágitotta de Pémartin Renaud gróf előtt a boldogságnak azt a problémáját, melynek megoldását Dorionné a legyen kereste. Mintha hirtelen tavasz fakadt volna egy téli tájon; a szemhatár legkomorabb képei is derültekké váltak, a legmeredekebb és legrögösebb ösvények is simáknak, könnyen járhatóknak mutatkoztak. Igazán csábító volt ez a kisérlet a földi paradicsom megteremtésére. Miért ne segitse a nemes lelket, a ki vállalkozik reá?

Az igyekezet oly igen dicséretes, oly igen ritka volt az önzés ez időszakában! A czél oly igen szépnek látszott! Miért ne érhetné el Dorionné? Hisz olyan sok akadályt leküzdöttünk a milliókkal!

És igy sikerült Zote atyjának önmagát is illuziókba ringatni és elhinni, hogy hirtelenében ő is érdeklődik az emberiség boldogitása iránt, a mikor a valóságban csakis egy kecses szőke leány érdekelte, a kit alig pár pillanatig látott a nagy csokor őszirózsa mögött.

Rögtön megérezte Clary ellenszenvét és elszomorodott miatta. Kétségkivül semmit sem várt tőle, legfeljebb azt a felindulást, mely az ép érzékü emberben támad a természet valamely szép látványával szemben, legyen az a lemenő nap, vagy virágzó cserje, vagy ügyes állat, melynek minden mozdulatából kiárad az élet mámoritó öröme.

De jól esett volna neki, ha olykor egy-egy rokonszenves pillantásban részesül a fiatal leánytól, mint a hogy jártunkban jól esik, ha váratlanul egy lombozat árnyéka borul reánk valamely magas kerités mögül, a melyen soha sem fogunk áthághatni.

Átvette a munkálatok vezetését a Mont-Pelat-n és ő, a szkeptikus, a ri leg ember igyekezett a gyakorlatban érvényesiteni Dorionnénak a szelidségről s a kereszténvi könyörületességről vallott elméleteit. Jónak látta letenni nemesi rangját a hegy munkásai előtt és pusztán a keresztnevét használta. Igy hát többnyire csak „Renaud ur“-nak szólitották. Rögtön egész lélekkel látott a feladatához. Hányszor lett volna kedve jól nyakon teremteni a lustálkodókat, a helyett, hogy bőséges heti béreket fizessen ki nekik! Mert a lustálkodók özönlöttek a Mont-Pelatra. A környék összes naplopói edaseregleltek, hogy kivegyék részüket a csengő áldásból; mikor pedig bezsebelték, akkor az idő háromnegyed részét ácsorgással, ivással, politikáról fecsegéssel töltötték. Miért is iparkodtak volna?

(Folytatása következik.)

liót forditottak. A beruházások azonban ettől függetlenül állanak, mert itt a kormányt az vezeti, hogy a szükségleteknek megfeleljen. Kijelenti, hogy egy bécsi lapnak a beruházásokról szóló közleménye az ő tudta és hozzájárulása nélkül jelent meg. Az a hir anticzipálva volt annyira, hogy a miniszter még a beruházási programm fölállitásáról sem nyilatkozhatik; valószinű azonban hogy beruházási tervébe a vasuti épitkezéseket s különösen a közuti vashidakat (7 millió korona) fölveszi.

Konstatálja azután a miniszter, hogy az osztrák-magyar bank semmiféle oly lépést nem tett, melylyel késleltette volna a valutarendezést, a mi különben a banknak érdekében sem állana. A pénzügyminiszter barátja az alacsony kamatlábnak, de tudatában van annak, hogy az általános gazdasági érdeket és a valuta szempontjait itt egyaránt figyelembe kell venni. A bankstatutum értelmében különben sem léphet közbe a tekintetben, hogy a jegybank a kamatlábat leszállitsa, reméli azonban, hogy a pénzbőség növekedése mellett a kamatláb végre is le fog szállani.

Kijelenti azután a miniszter, hogy a husfogyasztási adónak a községekhez való átadása az adóreformmal kapcsolatosan fog megoldatni. Az előadónak a fővárosi tranzferálások tekintetében tett kérdésére azt válaszolja, hogy az árverési csarnok létesitését a főváros javasolta az árverési hiénák elleni védekezésre, a butorok tranzferálása pedig törvényen alapszik. 1901-ben különben összesen csak 178 tranzferálás fordult elő, a mi a kitüzött tranzferálásoknak csak egy perczentje. Az ugynevezett egyharmad lefizetés uzuson alapszik s a törvényes alap csak az, hogy a fél köteles haladékot kérni illetékes forumától. A miniszter ezt az uzust nem akarja megbolygatni, de ragaszkodik az adófelügyelő által adott magyarázathoz.

A kisbirtokosok hitelkonverzióját fizikailag és pénzügyileg ugyan képzelhetőnek tartja, de ma is azt hiszi, hogy ez a konverzió az államhitelre nézve nem volna kedvező. Azonfelül a konverzió következtében a kölcsönző pénzintézeteket megingatná a hirtelen visszaözönlő felszabadult tőkékkel. Szocziálpolitikai szempontból fölmerült továbbá az az aggály, hogy a középbirtokosok, iparosok stb. joggal követelhetnék a maguk érdekében ugyanazt az állami közbelépést. A miniszter az eszmét kétségkivül fontosnak tartja, mert a kisbirtokosok olcsó hitele elsőrangu érdek. A központi hitelszövetkezet már is üdvösen segit némely bajokon s ennek az intézetnek vidéki szerveit a kisbirtokosok hitelintézetével össze lehet kapcsolni. Ily módon igen szép eredményre lehet kilátásunk. Az egész kérdéssel a pénzügyi kormány állandóan foglalkozik. Az átruházási illeték leszállitását most alig lehetne keresztülvinni, tekintettel az államkincstár iránt támasztott folyton nagyobb igényekre. Az általános jövedelmi pótadóra nézve meg fogja vizsgálni, hogy a jelzálogterhek évi bejelentési kötelezettsége alól fel lehet-e menteni a kisbirtokosokat. Harmadosztályu kereseti adó kivetésére semmiféle titkos rendeletet ki nem adott. Konstatálja továbbá a miniszter, hogy az összes vasgyárak üzemi eredménye kedvezőtlen nálunk is, Ausztriában is s ezt érzik az állami gyárak is. Nem is járulna ő ma hozzá állami vasgyárak létesitéséhez, másrészt azonban nagy állami tőke van ezekben a gyárakban s nagyon is kényes kérdés az, vajjon helyes volna-e, ha az állami gyárakat ma magánkézbe bocsátanák. Szóló rajta van, hogy az állami gyár ne csináljon versenyt a magángyáraknak s épen ezért a kereskedelmi miniszterrel abban állapodott meg, hogy az állami gyáraknak a megrendelésekben csak bizonyos százalékot engedélyeznek. Végezetül kijelenti, hogy a régi eredetü temesmegyei árvaalap ügyét tisztázni fogja s a méltányosság tekinteteit tartja szem előtt.

A pénzügyminiszter fejtegetései után a bizottság a költségvetés általános tárgyalásának folytatását holnapra halasztotta.

EGYHÁZ.

A katholikus kongresszus.

A katholikus kongresszus ma *Vaszary* Kolozs herczegprimás elnöklete alatt folytatta tanácskozását. Napirenden a huszonhetes bizottság javaslata volt, mely fölött az általános vitát még ma sem fejezték be.

Az ülés lefolyásáról tudósitónk a következőket jelenti.

Vaszary Kolozs herczegprimás az ülést tiz órakor nyitja meg.

Schlauch Lőrincz biboros püspök a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után, mint az igazoló bizottság elnöke, beterjeszti az igazoló bizottság jelentését.

A kongresszus a jelentést tudomásul vette.

Ezután következett a huszonhetes bizottság javaslata fölött való általános vita.

Dr. **Demkó** Kálmán: Az eddigi vitában három főelvet hallottunk: Zichy Nándor a régi javaslatot kéri elfogadni, Apponyi Albert a mostanit, a jogfentartó nyilatkozatot, Prohászka pedig semmit sem kér, ha csak ilyent akarnak adni. Nekünk az autonómiát meg kell alkotnunk. A 27 es bizottság javaslatának kereteit nagyon szüknek találja, de ha e szük kereteket betöltjük a kath. hitélet belső tartalmával, akkor igenis fejlődésképes autonómiát kapunk.

Apponyi Albert felszólalását minden tekintetben osztja. Igaz, hogy több oldalról váddal is illették Apponyi beszédét. Kifejti, hogy e vádak nagy részben alaptalanok. Nem akar a kormány védelmére kelni, de nem is kel. A tanügyhöz szól behatóbban, mivel már 25 éve mint tanár szolgált kir. katholikus és állami főgimnáziumokban s igy némi tapasztalatokkal rendelkezik e téren. Történelmi szempontból, a törvényeket idézve kimutatja, hogy a kormánynak joga van kir. katholikus középiskolák fölött felügyeletet és vezetést gyakorolni. Nem oszthatja azt a nézetet, hogy a legfőbb kegyur a felekezetnélküli kormány utján ne gyakorolhatná jogait.

Ha mi a törvényeken belül akarjuk jogainkat az iskolákban gyakorolni, azt a vallás- és közoktatásügyi miniszter sohasem fogja akadályozni. Gróf Zichy Nándorral polemizál a középiskolák tekintetében. Tiltakozik az ellen, mintha az állami és a miniszter közvetlen vezetése alatt álló kir. kath. gimnáziumokban a vallás és közerkölcsiség ellen elkövetett vétségeket meg nem torolnák. A mely igazgató a botrány kitörése előtt nem teszi meg a szükséges lépéseket, az állásával játszik. Konstatálja azt is, hogy intézeténél 19 katholikus tanügyi iró tankönyve — köztük 3 pap — van használatban s a könyvek közül épen a Szent-István társulat adott ki többet.

A fönnálló törvények, ha nem is elégitenek ki bennünket katholikus szempontból, sok áldásosat nyujtanak nekünk. Nincs katholikus közszellem, nincs katholikus hitélet nálunk ma. Miért? Mert szét vagyunk szórva, nem vagyunk szervezve. Ezért tartja szükségesnek az autonómiát. Érvényesitsünk mindent, a mihez jogunk van. Az autonómiát a 27 es bizottság javaslata alapján a jogfentartó nyilatkozattal szervezhetőnek találja, de csak keretnek jó ez, mely tágitható.

Iparkodjunk létesiteni autonómiát, olyant, a milyent lehet; létesitsük azt keresztény katholikus szeretettel és — pénzzel. (Derültség.) A szegény hozza el filléreit, a gazdag szórja marokkal aranyait. A 27-es bizottság javaslatát elfogadja.

Gróf **Zichy** Nándor: Demkó szavaira reflektálva, kijelenti, hogy Wlassics miniszter szavahihetőségét nem hozta szóba, hanem a különböző miniszterek nyilatkozataira utalt és azt helytelenitette, hogy a miniszter a maga álláspontját hivatalosan nem közölte a kongresszussal. A tanárokról mondott szavait is félreértette Demkó, a mit szavainak félreértése kikerülése czéljából konstatál.

Rakovszky István kijelenti, hogy Pázmány kora óta a magyar katholiczizmus oly válságos helyzetbe nem jutott, mint ma van. Még a Jozefinizmus sem volt oly kritikus, mert akkor a legalsóbb néprétegek nem voltak megmételyezve. Akkor a püspökök közt is teljes egyetértés uralkodott és Batthyány primás hevesen tiltakozott a hatalmas császár rendelete ellen. Reméli, hogy ugyanily szellem uralja ma is a püspöki kart és azért reméli, hogy a javaslat nem fog elfogadtatni. Miért kell nekünk folyton az állami omnipotenczia előtt meghunyászkodni, és miért nem vivnatjuk ki mi is magunknak azt, *a mit mások a lazadással erőszakoltak ki maguknak?* Mi csak törvényes jogainkat akarjuk. A 27-es bizottság javaslatát barátságos érzelmekkel nem fogadhatja. Azokat a csekélységeket, a melyek benn foglaltatnak, nem a kormány adta. Nem áll, a mit gróf Apponyi mondott, hogy mi a javaslat ellen hangulatot csinálnánk. azt a hangulatot maga a javaslat csinálja maga-maga ellen, mert abszolut nem elégit ki.

A kormány álláspontját kifejező emlékiratban a püspöki kart azzal gyanusitják, hogy saját anyagi érdekeinek megvédése miatt nem akarja az autonómiát. Szóló báró Eötvös József és gróf Cziráky Jánost idézi, hogy milyennek képzelték ezek az autonómiát az 1871-iki kongresszus alkalmából. A püspöki kar nyilatkozatából is kimutatja, hogy az a legönállóbb és legfüggetlenebb adminisztráczió biztositását értelmezi az «autonómiában.» Szóló és pártja intranzigensen áll azon álláspontra, melyen az 1871-iki kongresszuson a püspöki kar állt és ezzel jó ügyet vélnek a katholiczizmusnak tenni.

A főpapi kinevezés kérdésében teljesen a püspöki kar álláspontján van. De sokkal fontosabb a tanügy. A protestánsoknak meg van engedve, hogy iskoláikban protestáns müveltséget, protestáns középosztályt neveljenek, mig a katholikusoknak ezt nem akarják megengedni. Ez jogfosztás. Iskola nélkül nem kell autonómia. Az ilyen autonómia csak nyüg és lealázó.

Fájdalmas szivvel látja ezt a méltánytalan eljárást, azt a vergődést, mely itt folyik. Mint gyermeknek mutatták meg neki legelőször egy kolostorban Apponyi György, a katholiczizmus nagy védőjének fiát, Apponyi Albertet, ki akkor az életharcz küszöbén állott s akkor azt hitte, hogy a katholiczizmus érdekében fog küzdeni. Meg van győződve róla, ha Apponyi mellette ülne, meg is tenné ezt. Gaudiumi iga lesz ez a javaslat, ha elfogadják. Ezért nem fogadja el.

Elnök az ülést 10 perczre fölfüggeszti.

Szünet után.

Vlczmándy Ödön: A felelősséget elvállalja teljes lelki megnyugvással, melyet a javaslat ellenzői annak pártolóira háritanak. Kell autonómia, hogy a mai méltányolt helyzet megszünjön. Azt mondják itt, hogy a 27-es bizottság nem teljesitette azt a feladatot, melyet a kongresszus reá ruházott. Meggyőződése, hogy igenis teljesitette. A kongresszus óhaja az, hogy szervezeti szabályzataink megalkottassanak. Számos nehézségbe ütközik ez. A 27-es bizottság javaslata bár sok tekintetben sok kivánni valót hagy fenn, de a tulajdonjogot kérdéssé nem teszi. A hiányok idővel orvosolhatók lesznek. Elfogadja a 27-es bizottság javaslatát

Elnök az ülést az idő előhaladott voltára való tekintettel fél 2 órakor berekeszti.

VIDÉK.

Pestmegye közgyülése a mai második napon véget ért. Ez alkalommal a közigazgatási bizottságba beválasztattak ujból a most kilépett következő tagok: *Baross* Pál, gróf *Keglevich* Gábor, dr. *Freysinger* Lajos, *Tahy* István, gróf *Teleki* József. Megválasztották ezenkivül az állandó biráló-bizottság-, igazoló választmány- és egyenes adó fölszólamló-bizottság tagjait. — Hozzájárult a közgyülés ahhoz, hogy Rákos-Keresztur község, a mely eddigelé három más községgel alkotott körorvosi kerületet, külön körorvost tartson. Az egyes községek költségvetéseinek és számadásainak tárgyalása után a közgyülés véget ért.

* **Makó város képviselőtestülete**, mint tudósitónk jelenti tegnap tartott közgyülése alkalmával szervezte a gazdasági ismétlő iskolákat. A közgyülés véglegesen átadta az iskola számára a kormány által kivánt tiz holdnyi földterületet s ezzel teljesitette mindazokat a feltételeket miket a miniszter a *makói* iskolák államositására nézve kikötött.

* **Végrehajtással fenyegetett város.** *Nagyvárad* város a község és a közoktatásügyi kormány között létrejött régebbi egyezség szerint a helybeli reáliskola czéljaira évenkint 8000 korona dotácziót tartozik fizetni s ezen a czimen jelenleg már 24.000 koronával van hátralékban. A város több izben intézett kérelmet a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy tekintettel az intézet tisztán állami jellegére, oldja fel a dotáczió fizetésének kötelezettsége alól. A miniszter azonban a várost kérelmével elutasitotta és visszavonhatatlanul ez év április 1-ig adott haladékot a hátralék lefizetésére. Ha a város ezt a határnapot be nem tartja, a közoktatásügyi kormány végrehajtást vezet ellene.

* **A községi választások és a szocziálisták.** A szocziálistakat hazánkban a nagy közönség még csak árnyoldalaikról ismeri. Épen azért azok mind a mai napig a közügyek terén sehol sem tudtak tért foglalni, legfeljebb egy-egy református presbiteriumot keritettek hatalmukba. A folyamatban levő községi választásoknál azonban, a mint nekünk jelentik, több helyen többségre jutottak. Igy például a Pestmegyéhez tartozó *Solt* nagyközségben a most lefolyt községi képviselőtestületi választások alkalmával mind a három kerületben a szocziálisták győztek. Ezeknek jelöltjei ugyanis 335 beadott szavazatból 225-öt nyertek, mig az urikaszinó, a polgári kör és az ipartestület jelöltjeire csak 130 szavazat esett. A másik érdekes községi választás Csanádmegye *Kunágota* községében folyt le, hol következetesen és szigoruan keresztülvitték azt az elvet, hogy a képviselőtestületben csak szocziálista foglalhat helyet.

UJDONSÁGOK.

— jan. 14.

— Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése január 15-en lejár, hogy azokat mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás alljon be.

Előfizetési árak:

Egész évre	40 k.	— f.
Negyedévre	10 „	— „
Egy hóra	3 „	60 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a „*Divatszalon*"-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetésünk* e lapot *kedvezményes áron*: egész évre 8 koronáért, félévre 4 koronáért, negyedévre 2 koronáért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egy utalványon beküldhetők.

—

— Személyi hirek. Az orosz czár márczius végén Angliába megy s azután hosszabb tartózkodásra Marienbadba utazik. — *Nikita* fejedelem tegnap Párisból Velenczébe érkezett s még aznap a *Hungária*-gőzhajón Cattaróba utazott, a honnan egyenesen Cettinjébe megy. — *Lajos Fülöp* orleansi herczeg és neje ma este Regensburgból Bécsbe érkeztek.

— A tél. A tartós enyhe időjárás után, ugy látszik, a tél mégis átveszi birodalmát. Ma reggelre ugyanis a fővárosban fagyos szél kerekedett s a hőmérő erősen alábbszállott. Ma-holnap megnyilik a korcsolya szezon. Ezzel szemben a vidékről még mindég enyhe időjárás hirét jelentik. A Tisza mentéről meg azt irják, hogy árviz veszélye fenyeget. Különösen Máramaros megyéből érkeznek aggasztó hirek. Némely helyen a vizállás olyan magas, hogy évek óta nem emlékeznek hasonló esetre, *Szabó* Sándor Máramaros vármegye tevékeny alispánja a szükséges intézkedéseket megtette, az esetleges veszély kikerülése végett. — A mostani szokatlan időjárással kapcsolatosan megemlitjük, hogy hasonló enyhe tél 1873-ban volt, a melyről a következő följegyzéseket vettük: *Január* első napjaiban ibolyák és tulipánok nyiltak. *Február* hónapban volt az első fagy, de csak 14-én s másnap már ismét meleg idő volt. *Márczius* tizenegyedikéről a következő tudósitás szól: Meleg. A vetések buján hajtanak s elvesztették a rozsdás szint. *Aprilisban* arattak, aratáskor a gabona rosszul fizetett. *Juliusban* nagy szárazság volt, rendkivüli hőséggel. *Augusztusban* volt a nagy kolera.

Szilágyi Dezső hagyatéka.

Ma megnyitották az elhunyt nagy államférfiunak harminczad-utczai egykori lakását. feltörték a pecseteket és becsátották az érdeklődő közönséget azon falak közé, a hol hatalmas, nemes gondolatok, magasztos eszmék, nagy elhatározások születtek meg s a hol egy bolondos nyári reggelen holtan találták Magyarország utolsó évtizedének egyik legnagyobb politikusát. Szilágyi Dezső butorai eladók. Olcsó pénzért, drága pénzért, ugy, a hogy veszik, mert a törvény rendeli ezt az örökösök érdekében, a törvénynek pedig engedelmeskedni tartozik még az is, a ki megalkotta.

Szilágyi Dezső butorai eladók. Ki ád többet érte? Dus a választék nagyon, a ki a mit csak akar, megtalálhatja. Vannak itt nagy nehéz foliánsok, tudományos könyvek és folyóiratok egész garmadával, nagynevü bölcsek irásai, tudós urak nemes munkái, melyekkel használni akartak az emberiségnek. Minden, minden található. Történeti könyvek, törvénykönyvek, csillagászati könyvek, szépirodalmi munkák, olyan szépen megférnek egymás mellett. Mindenike valamikor egy nagy szellemet szórakoztatott, vagy gyönyörködtetett. Most pihentek már hosszu hetek óta. A mikor elszállitották a nagy embert egyszerü házából, a mikor megszünt világositani a tündöklő elme: halotti csendesség borult a kis szobákra is. Nem jöttek ide nagy urak tanácsot kérni, nem jöttek a szegény ügyefogyottak segedelmet, utmutatást kérni. Azóta minden ugy maradt, a hogy a boldogult hagyta. A könyv kinyitva, megjegyezve. A czeruzák egész garmadája, irópapirok, boritékok, egy félig elszivott szivar az iróasztalon s egy összefonyadt rózsa a padlón . . . Hogy ki dobta oda, vajjon ki tudná megmondani? Ott a félig elégett gyertya, a selyem ágytakaró, pisztolyok, kardok, különféle fegyverek a falon s mindenfelé egy-egy értékes kép

Jó társaságban volt állandóan Szilágyi Dezső. Itt egy festmény a gyermek Jézusról, egy szent család, amott néhány szobor, nem kisebb embereket ábrázolva, mint a nagy Napoleont, a hatalmas Augusztus császárt és Caracallát. Mennyi keménység az arczukon és mennyi határozottság! Teremtő isten, mennyit lehet tanulni a kifejezésekből is. De menjünk tovább a negyedik szobor elé, a Belvederi Apolló feje elé. Ezen a szobron pihentette meg a lelkét a nagy ember, a mikor már ugy érezte magát „mint a fáradt madár". És mennyi drágábbnál drágább süppedő szőnyeg, apró csecsebecsék, khinai és japáni szekrény, bronzváza, csontfaragványok. Ki tudja, melyik legkisebb, legjelentéktelenebb diszitmény deritette jókedvre a nagy embert, melyikben lelte örömét, gyönyörüségét.

És ez mind eladó. Néhány napig tart a vásár s ezalatt szerezhet mindenki emléktárgyat Szilágyi Dezsőtől. Ma kezdődött meg az eladás. A sok müvészi becsü tárgynak, a melyek értékét még a nagy ember nimbusza is beragyogja, már ma sok vevője akadt s már a mai napon sok tárgyat eladtak. Ott jártak a lakáson többek között: Hentaller Lajos, Szilassy Aladár, Nagy Miklós szerkesztő, dr. Farkas László orvos, Mikszáth Kálmán, Pulszky Polixéna és még igen sokan. Az eladás nem árverés utján, hanem szabadkézből történik.

—

— **A sárospataki Kossuth ünnepély** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk már arról az impozáns hazafias ünnepélyről, a mely vasárnap folyt le Sárospatakon. A sárospatakiak ugyanis *Kossuth*-szobrot akarnak emelni az ősi kollégium főhomlokzatával szemben, s ezen emlékmü javára Kossuth-ünnepet rendeztek, a mely pompásan sikerült. Növelte az ünnepély érdekességét az, hogy közremüködését ez alkalomra a legmagyarabb iró, lapunk főszerkesztője és illusztris vezére, *Eötvös* Károly is megigérte, a kit vasárnap délben óriási közönség várt az állomáson. A kora délutáni órákban a kollégium diszes imatermében vette kezdetét az ünnepély előkelő és sok száz főre menő közönség jelenlétében. Az első sorban ott voltak: *Mitolai* Etele alispán, *Ballagi* Géza orsz. képviselő, dr. *Lengyel* Endre, id. *Bajusz* József, *Meczner* József, *Láczay* Gábor birtokosok és a református főiskola valamennyi tanára. *Erkel* Hunyadi-indulójával kezdődött az ünnepély, melyet a főiskolai ifjusági zenekar adott elő nagy preczizitással Utána dr. *Lengyel* Endre, a százas-bizottság elnöke mondotta el megnyitó beszédét, mely hatást keltve a hallgatóságban. Ezt követte a főiskolai énekkarnak száma. A *Kossuth-indulót* adták elő, a melynek elhangzása után *Eötvös* Károly lépett a dobogóra. Az illusztris irót hatalmas tapsvihar fogadta, a mely perczekig eltartott, mig szabad előadásába foghatott. *Kossuth* történeti nagyságáról beszélt, azt fejtegetvén, miért volt *Kossuth* korának igazi nagy, nemes férfia. Közel egy óra hosszat kötötte le a hallgatóság figyelmét s előadása közben több izben szakitotta félbe a közönség tetszésnyilvánitása. Mikor előadását bevégezte, hosszantartó szünni nem akaró tapsvihar hangzott fel. Perczekig tartott ez az ováczió, a mely csak akkor csendesedett el, mikor a müsor további száma következett Székely «Magyar ábránd»ját *Hidegkövy* Margit adta elő rendkivül ügyesen. Majd pedig *Farkas* Imre két szép költeményét szavalta el müvészettel *Debreczeni* Jolán Ezután a főiskolai énekkar adott elő egy énekfüzért meglepő preczizitással. Ezt a számot meg is kellett ismételnie. *Nyitray* Lajos szavalatát egy magándal követte, a melyet *Rimanóczy* Ella énekelt *Hidegkövy* Margit zongorakisérete mellett. A müsor egyik legkiemelkedőbb száma *Eötvös* Károly az «*Utazás a Balaton körül*» czimü remekmüvének «*Utolsó szó Istenhez*» czimü fejezete volt, melyet *Raczkövy* János szavalt el, nagy hatást keltve. Dr. *Meczner* Sándor jogakadémiai tanár tilinkó-müvészete kötötte le ezután a hallgatóság figyelmét. Egyszerü néhány filléres tilinkón felülmulhatatlan müvészettel adott elő magyar dalokat, olyan zajos tetszést keltve, hogy játékát meg kellett ismételnie. A Himnusz akkordjával ért véget a minden izében fényesen sikerült ünnepély. Este a városháza nagytermében banket volt, melyet hajnalig tartó táncz követett.

A *Magyar Szó* hosszabb tudósitást közöl a sárospataki Kossuth-ünnepélyről s *Eötvös* Károlyról többek között igy ir:

Eötvös Károlyt, a kinek társaságában volt dr. Ballagi Géza országgyülési képviselő is, az állomáson a városi közönség, tanári kar és a főiskola ifjusága fogadta lelkes ovácziókkal. Láttuk, hogy egy országos hirü és népszerü egyén, mint Eötvös, mennyire képes felvillanyozni egy kis város társadalmának müvelt közönségét, öregeket és ifjakat egyaránt, s azon jámbor óhajtás fogamzott szivünkben, hogy az ilyen kirándulásokat nagyobb irodalmi embereinknek sürün kellene kultiválni, mert ez volna az igazi University extension, s az ilyen igen nagy hatással volna közmüveltségünkre általában.

Eötvös különben is jól választotta Patakot, azaz hogy Patak is jól választotta meg Eötvöst, mert Eötvös a maga eszméinek, elveinek terjesztésére kedvezőbb talajt Pataknál, az ősi Rákóczi-fészeknél nem találhatott volna, viszont Patak méltán ünnepelte Eötvösben a negyvennyolczas elveknek és a Kossuth-kultusznak egyik leghivebb bajnokát. Általában az volna az ideális közélet, ha a parlament tagjai, a képviselők is nem anyagi igéretekkel igyekeznének megnyerni a választópolgárok bizalmát, ha nemcsak választások előtt tartanának beszédeket hozzájuk, hanem ha felvilágositani, meggyőződéshez, elvhez igyekeznének őket juttatni, ami csak többszöri érintkezés, s a népnek gyakori felvilágositása által volna lehetséges.

— Széll Kálmán betegsége. A miniszterelnök állapotában — mint egy Bécsből érkezett távirat jelenti — örvendetes javulás állott be. Kezelő orvosa: dr. *Charas* ma a következő jelentést adta ki:

«Ő excellencziája egy furunkuluson betegedett meg. a mely a bal mellen fejlődött és a melynek folytán a hőmérsék 38.5-ig emelkedett és a hónalji mirigyek megdagadtak. E hónap 12 dikén az alólirott által a furunkulus szétvágása (discisio) végeztetett, a mire a hőmérsék a rendesre alászállt. Jelenleg a beteg közérzése, ugymint érverés és hőmérsék rendesek. A mirigyek dagadása fogyóban van. A sebgyógyulás folyamata kedvező.»

A félhivatalos T. T. iroda pedig a következőkben számol be a beteg miniszterelnök állapotáról: Széll Kálmán miniszterelnök az éjszakát nyugodtan töltötte. Csak időnként érzett kis fájdalmat, ha karjával bizonyos mozdulatokat tett. Ez a kis fájdalom utolsó nyoma rosszulléteinek, a melyet erős szervezete már majdnem teljesen leküzdött. Különben a miniszterelnök nagyon jól és kitünő kedvben van. A legkisebb aggodalom is eltünik, ha látja az ember. milyen jó kedvvel sétálgatott ma reggel szobájában föl s alá és milyen jó étvágygyal fogyasztotta el reggelijét. A miniszterelnök teljesen lázmentes és egy perczig sem volt ágyban fekvő beteg. A mütétet ugy hajtották végre, hogy a beteg karosszékben ült. A miniszterelnök szakadatlan el van foglalva a Budapestről érkező iratok elintézésével. Egyébként látogatásokat is fogad. Tegnap délután Körber osztrák miniszterelnök tett nála félóráig tartó látogatást. Széll Kálmán miniszterelnök állapotáról ma délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki:

«A beteg mai jól töltött éjszaka után jól érzi magát. A kötés változtatásánál kitünt, hogy a seb kedvezően heged. A mirigydaganat állandóan apad. Érverés és hőmérséklet rendes.»

A beteg miniszterelnök iránt rendkivül nagy érdeklődés nyilvánul minden oldalról. Az ország minden részéből jönnek táviratok, a melyekben a miniszterelnök hogylétéről tudakozódnak. A király tegnap is, ma is korán reggel a bankgassei miniszteri palotába küldött és megkérdeztette, hogyan töltötte a miniszterelnök az utolsó éjszakát. Tudakozódtak még: *Ottó* főherczeg, *Lajos* Viktor, *Rajner*, *Ferencz Ferdinánd* főherczegek, *Talliáni* pápai nunczius, *Eulenburg* herczeg német nagykövet, az angol és franczia nagykövet, a spanyol és a belga követ, báró *Chlumetzky*, báró *Königswarter*, herczeg *Fürstenberg*, *Metternich Sándor* herczegné, herczeg *Liechtenstein* főudvarmester. herczeg *Montenuovo*, gróf *Paar*. *Krieghammer* hadügyminiszter, *König* osztályfőnök, *Wimpffen* grófné, gróf *Palffy* Andor testőrkapitány és sok más előkelőség. *Körber* osztrák miniszterelnök ma délelőtt ujra meglátogatta kollégáját. A miniszterelnök nejét délelőtt és délután többször értesitették telefonon férje hogylétéről. Ma délelőtt megjelent a miniszterelnöknél dr. *Charas* császári tanácsos, hogy a kötéléket megujitsa. Az orvos kijelentése szerint a miniszterelnök legkésőbb szombaton visszatér Budapestre. Hir szerint báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter ma este Bécsbe érkezik. Ma reggel gróf *Széchenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter jelent meg a miniszterelnöknél és hosszasabban időzött nála. Tudakozódtak továbbá részint személyesen, részint levélben: gróf *Goluchowski* külügyminiszter, *Bellegarde* főudvarmester, *Reverseaux* nagykövet. *Böhm-Bawerk* osztrák pénzügyminiszter, *Bilinski* az osztrák-magyar bank kormányzója, *Plener* közös főszámszéki elnök és neje. *Vetter* osztrák képviselőházi elnök, valamennyi magyar miniszter, dr. *Rezek* miniszter, herczeg *Liechtenstein* Rudolf, dr. *Unger* a Reichsgericht elnöke, *Rakovszky* főszámszéki elnök, *Gromon* államtitkár, *Kossuth* Ferencz. *Láng* Lajos. *Berzeviczy* Albert és számos képviselő. Báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter elállott attól a szándékától, hogy ma Bécsbe utazik, mert előreláthatólag a képviselőház csütörtöki ülésén azt fogják inditványozni, hogy a napirenden lévő javaslat tárgyalását halaszszák el és a pénteki ülésen a honvédelmi miniszter által benyujtott törvényjavaslatokat vegyék tárgyalás alá.

— **Mária Krisztina főherczegnő** Pozsonyból jelentik, hogy *Izabella* és *Mária Krisztina* főherczegnők ma délután fogadták a *házi iparegylet*, a *vörös keresztegylet*, a *pozsonyi jótékony nőegylet*, a *népkonyha*, az *Erzsébet-egylet* és az *evangélikus nőegylet* egy-egy küldöttségét, melyek a fenséges *Mária Krisztina* főherczegnő eljegyzése alkalmából üdvözölték. Azután *Frigyes* főherczeg és a menyasszony fogadta *Pozsony város* és *megye* küldöttségét. *Brolly* Tivadar polgármester üdvözletére Frigyes főherczeg magyarul ezt válaszolta:

«Pozsony város közönsége mint mindig, ugy leányunk eljegyzése alkalmából is számos jelét adta őszinte és meleg rokonszenvének, melylyel családom iránt viseltetik és különös örömömre szolgál, hogy alkalmam nyilik önöknek ezért ugy a magam, mint családom nevében legszivélyesebb köszönetet mondani.» *Klempa* Bertalan alispán üdvözlésére pedig a főherczeg ugyancsak magyarul ezt mondta:

«Őszinte örömmel vesszük Pozsonymegye közönsége jó kivánatait leányunk eljegyzése alkalmából és kérem önöket, fogadják legszivélyesebb köszönetünket ugy a magam, mint családom nevében.»

A cercle alkalmával Mária Krisztina főherczegnő ismételten hangsulyozta, mennyire szereti Pozsonyt, mint második szülővárosát, a hol élete javát töltötte és a hova nemcsak mindig szeretettel fog visszagondolni, de valahányszor csak lehet, mint asszony el is akar látogatni.

— A király egy müteremben. A király ma délután — mint Becsből táviratozzák — meglátogatta Horowitz Lipót festőt és most készülő arczképéhez ötnegyed óra hosszat ült a müvésznek.

— **A czári család.** A czári pár — mint egy pétervári távirat jelenti — gyermekeivel Carszkoje-Szélóból a téli palotába, az özvegy czárné pedig a trónörökössel Gacsinából az Anicskov palotába költözött.

— Adalbert porosz herczeg Triesztben. A „*Charlotte*" német iskolahajó csütörtökön délelőtt érkezik Triesztbe. Tudvalevő, hogy ezen a hajón szolgál *Adalbert* porosz királyi herczeg, a német császár fia. A herczeg mindjárt megérkezése után *Goess* helytartót, *Stannius* német főkonzult és a polgári és a katonai hatóságok főnökeit fogja fogadni. A német iskolahajó valószinüleg 20-dikáig marad Triesztben, a hol ez alatt az idő alatt különféle ünnepségeket fognak rendezni. 16-án este ebéd lesz a német főkonzulnál, 17-én ebéd *Kneisser* ellentengernagynál, a tengerészeti kerület parancsnokánál, 18-án ebéd a helytartónál és bál a *Schiller*-egyesületben, 19-én pedig a trieszti német kolónia ad ebédet a nagy tőzsdeteremben.

— **A német császár bécsi látogatása.** *Vilmos* német császár — mint Bécsből jelentik — *Rajner* főherczeg aranylakodalma alkalmából Bécsbe érkezik. Ezzel szemben Berlinből azt jelentik, hogy a császár bécsi utazásának programmját és annak pontos idejét még nem állapitották meg végérvényesen. Annyi bizonyos, hogy a császár a legközelebbi jövőben meglátogatja királyunkat, de hogy mikor érkezik Bécsbe, az még nincs eldöntve.

— Kossuth Ferencz gyógyulása. *Kossuth* Ferencz rheumás bajából, a mely mintegy négy hétig ágyhoz, illetőleg szobához kötötte, mint örömmel értesülünk, immár ugyszólván teljesen felgyógyult, ugy hogy e hó 16-án már meg is jelenhetik a képviselőháznak a karácsonyi szünetek után tartandó első ülésén. *Kossuth* mind a mellett a massage-kurát, a melyet dr. *Arányi* Zsigmond herkulesfürdői orvos végez, a jobb térdizületben visszamaradt csekély izzadmány miatt még egy ideig folytatja, hogy tökéletesen megszabaduljon bajától.

— **Gróf Potoczky vesztesége.** A milliós kártyaveszteség alkalmából, melyet gróf *Potoczky* József a bécsi jockey-klubban szenvedett, a varsói lengyel lapok a lengyel nemességet erősen megtámadták, a mi a lengyel arisztokrácziát arra inditotta, hogy küldöttséget menesszen a helytartóhoz azzal a kéréssel, hogy tiltsa meg a lengyel lapoknak, hogy a lengyel nemességet, mely az ország egyetlen lojális eleme, a közvélemény szemében kisebbitse. Egy varsói lap ez alkalomból kiszámitotta, hogy gróf *Potoczki* azt a milliós veszteséget, mely érte, könnyen elszenvedheti, mert fia gróf *Potoczki* Alfréd volt osztrák miniszterelnöknek, a kinek hagyatékából évi egy millió forint jövedelme van, ezenfelül anyjától, *Szanguszko* herczegnőtől egy majorátust örökölt Volhyniában, melynek évi jövedelme négy millió rubel.

— **Görög keletiek ujéve.** A görög keletieknek ma volt ujesztendejük. Ezt nagy ünnepséggel ülték meg Bukarestben. *Károly* király fél tiz órakor megjelent a katonai és polgári méltóságok kiséretében a koronázási székesegyházban, a hol az ország metropolitája *Te Deumot* czelebrált. Az istentiszteleten jelen voltak: *Ferdinánd* trónörökös az összes miniszterek és tábornokok, a kamara és szenátus elnökei, a képviselők és szenátorok, a biróságok és állami főbb hivatalok fejei, Bukarest város tanácsának tagjai, a vezérkarhoz tartozó és Bukarestben időző tisztek A király fél tiz órakor jelent meg a székesegyházban *Ferdinánd* trónörökössel. A királyi kocsit két diszszázad kisérte. Az istentisztelet után *Károly* király szemlét tartott a székesegyház udvarán a katonai csapatok felett, melyek előléptek. A szemle után a király a metropolita palotájába vonult, a hol átvette az összes hatóságok, miniszterek és követségek szerencsekivánatait. A román klérus volt az első, a mely boldog ujévet kivánt a királyi családnak. A fogadási teremben nagy izgalmat keltő inczidens történt. *Stefanescu Priboi* nagybirtokos és törvényhozó elájult. Az ujévi politikai szerencsekivánatokat fényes udvari bál követte, melyen a királyné a trónörökösné kiséretében jelent meg.

— **Az eltünt gyárigazgató.** Még mindég nem tudják bizonyossággal megállapitani, hogy *Pokorny* Antal, a bécsi papirgyár igazgató hová tünt el. Az a föltevés azonban, hogy a 71 éves öreg ur máshol keresne magának exisztencziát, nem valószinü. Mind bizonyosabbnak látszik, hogy Pokorny öngyilkosságot követett el, annál inkább, mert az utóbbi napokban gyakran panaszkodott, hogy elviselhetetlen fájdalmai vannak. Pokorny felesége nagyon nyomasztó helyzetben maradt. Jóllehet ura nagyobb összeg erejéig biztositotta őt, halála esetére, ha azonban minden kétséget kizárólag nem tudják megállapitani a férj halálát, a biztositó-társaság nem köteles az összeget kifizetni az asszonynak.

— A fekete himlő Bécsben. Ugy látszik, hogy a fekete himlő veszedelme az osztrák fővárosban nem olyan aggasztó, mint az első tudósitások híresztelték. A közkórház elkülönitett barakjába internált ápolónőről még nem tudták megállapitani, hogy tényleg fekete himlőben lesz-e. A másik gyanus esetről is hasonló a jelentés. Az ő gondos orvosi kezelése csak az óvóintézkedésekre vezethető vissza. Eddigelé tehát *második fekete himlő megbetegedési eset nem fordult elő.*

— **Elitélt herczeg.** Nem a törvény itéletéről van szó, hanem arról a sokkal sulyosabb itéletről, a mi a gentlemant érzékenyebben érinti. Mikor ugyanis a társadalom diszkvalifikál valakit Frankfurtból jelentik, hogy *Siegfried* bajor herczegnek szabadságolása fegyelmi büntetésnek látszik. A herczeg ellen sürün panaszkodtak, hogy tisztek között különbséget tett. Azt is mondják, hogy a *legutóbbi őszi lóversenyen nem viselkedett gavallér módjára.* Egy versenytársát félreszoritotta s igy jutott be elsőnek. A *versenybiróság diszkvalifikálta a herczeget* s leszoritott versenytársát jelentette ki elsőnek. Az eset kinos föltünést keltett. A herczeg föloszlatta istállóját.

— Nagy bányaszerencsétlenség. Brüxben a Jupiter-tárnában — mint egy távirat jelenti — ma délben hirtelen benyomult a viz. A bányában dolgozó 113 munkás közül *43 eltünt*, köztük *Binder* mérnök, *Seemann* bányamester és két felügyelő. A tárna a magas vizállás miatt este előtt aligha lesz hozzáférhető. A bányában szorult emberek sorsáról még semmit sem tudnak. — Egy későbbi távirat jelenti: A viz az aknában 25 méternyire emelkedett. A bányászok egy részének sikerült egy mellékajtón a szomszédos tárnába menekülni. Teljességgel lehetetlen, hogy a benrekedtek még éljenek. Estefelé a viz már csak hat méter magas volt az aknában, de azért még mindig lehetetlen hozzáfogni a mentéshez. Csehország helytartója és a bányakapitány Brüxbe utaztak. A katasztrófa előtt a munkavezető gyanus jeleket vett észre és azonnal intézkedett, hogy a bányászokat felvonják. Nagy sietve feljött az első csapat, de már a második benrekedt, mert a vizár betódult az aknába.

— **Egyetemi élet.** Az egyetemen már javában folynak a beiratkozások a második félévre. Az uj alapszabálytervezet szerint az egyetemi körben holnap, január hó 15-én, kellett volna megejteni a választásokat. Az uj alapszabályokat azonban a közoktatásügyi miniszter még nem hagyta jóvá s mindaddig, a mig az uj alapszabály miniszteri jóváhagyást nem nyer, a tisztujitás sem ejthető meg. Az ifjuság ez idő szerint három pártot képez, a reformpártot, a nemzeti pártot és a szabadelvü agrárpártot, a mely azonban számba se jöhet.

— **Magyar főurak Afrikában** Gróf *Teleki* Samu, a hirneves Afrika-utazó, a ki már több expediicziót vezetett a sötét világrészbe, a hol nevezetes földrajzi felfedezéseket tett, ujabban ismét nagy utra készül. Gróf Teleki ezuttal Szudánba, Afrika legnagyobb államába megy, a hol oroszlánokra és tropikus állatokra fog vadászni. A gróf már e hónap végén utra kel. — Hosszabb afrikai utra indult báró *Bornemisza* Pál is, a ki egyenesen Transzválba utazott, hogy a búr hadseregben tovább harczoljon. Bornemisza már hosszabb ideig lent volt Dél-Afrikában. A mult évben hazatért, de kipihenvén a hadjárat fáradalmait, ismét visszatért, hogy küzdjön a búrok szabadságáért. — Ugyancsak Transzválba készül a búrok ügyéért harczolni báró *Luzsénszky* Pál is, a ki már egy időben küzdött a búrok szabadságáért.

— *Jeruzsálemi régiség.* Jeruzsálemben nem régen egy rendkivül érdekes és értékes régiséget találtak. A Dominikánus barátok zárdája közelében ástak a munkások, akik két méternyire a föld szine alatt, egy remekmüvü mozaiktáblára akadtak. Hossza 3 méter, szélessége 2 méter. A müremeknek sikerült fényképe látható a *„Bulletino di archeologia christiana“* legutóbbi számában. A mozaik szinei, a föld által megvédve, alig szenvedtek valamit. A kép közepén *Orfeus* trónol, cziteráján játszva, fején frigiai sapkával. Körülette különféle szelid és vadállatok huzódnak meg békés egyetértésben, leigázva a büvölő zene hatása által. Lábainál két kecskelábu szatir fekszik. A képnek széles rámája is illusztrálva van. Több állatalak diszíti, négy sarkán pedig egy-egy álarcz látható. Az egészben az a legérdekesebb, hogy a talált mükincs *keresztény siremlék* volt. A kép alján, a kereten, két nőalak van. Aláirva: *Theodosia* és *Georgina.* Valószinüleg ők nyugodtak a siremlék alatt. Hogy pedig keresztények voltak, a kép keretén látható kereszt is igazolja. A terület különben régi keresztény temető volt. Valószinü, hogy a mozaik képe szimbolum. Orfeusz a Megváltót jelképezi. Mint a ki elbüvölő szavával a legvadabb pogány népeket is maga köré gyüjti és megtériti. Az érdekes régiség az V. vagy VI-ik századból való.

— **Kléh István ünneplése.** A belvárosi Sas-társaság ma este fényes ünnepség keretében leplezte le elnökének, Kléh István udvari tanácsosnak arczképét Az arczképleleplezési ünnepélyen ott voltak: Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Matuska Alajos és Rózsavölgyi alpolgármesterek, Győry Elek, Morzsányi Károly, Hock János, Heltai Ferencz, Bernáth Béla, Hegedüs Károly orsz. képviselők. Kevéssel 8 óra után Sas-társaság I. emeleti nagytermében egybegyült társasági tagok jelenlétében *Sigray* Pál takarékpénztári igazgató mondott ünnepi beszédet. Ecsetelte Kléh Istvánnak ugy a társaság, mint a haza és főváros körül kifejtett elévülhetlen érdemeit, melyeknek megörökitéseül a társaság arczképét megfesttette. Kléh István meghatva köszönte meg tagtársainak figyelmét és elismerését. Az arczképleleplezés után a társaság banketre gyült össze a földszinti étkező-teremben, a mely ez alkalomra fényesen fel volt diszitve. A banketten az első felköszöntőt *Márkus* József főpolgármester mondta.

— *A gentleman.* Alma *Tadema*, a hires angol festő jóizü dolgot beszél el saját életéből. A müvészt tudvalevőleg az *angol királynő* lovaggá ütötte volt. Mikor Tadema, az ünnepélyes aktus után Windsorból hazatért, fényes estélyt adott, melyre jó barátait meghivta. Természetesen a vendégek ugy a müvészt, mint a feleségét elhalmozták szerencsekivánataikkal. Egyik jelen volt nagyvilági hölgy, a ki különösen szépet akart mondani, a házigazdát következőképen üdvözölte a kitüntetés alkalmából:

— Uram! nagyon örvendek, hogy önt ilyen megérdemelt szép kitüntetés érte. Remélem, hogy most, miután lovag lett, az ecsetet és festéket sarokba dobja s jövőre ugy fog élni, mint egy *gentleman!* . . .

— **Ingyenkenyér.** A kenyérosztó boltokban hétfőn 14.322 adag kenyeret osztottak ki. Ebből a Podmaniczky-utczában 9660, az ó-budaiban pedig 4662 adagot osztottak szét. — Ujabban a következő adományok érkeztek: *Czéky* Lajos 2 k., *Klein* József 10 k., *Abbazia* kávéház perselye 17 k. 02 fillér és *Engel* Sándortól 20 korona.

— *Elfogott antiszemita vezér.* A hirhedt szájas antiszemita demagógok előbb vagy utóbb, de a büntető igazságszolgáltatás kezébe jutnak. Mint egy algiri távirat jelenti, Max *Regist*, a hires néptribunt, ma délelőtt letartóztatták. Regist több rágalmazási pörben pénzbüntetésre itélték, de ezeket a pénzbüntetéseket behajthatatlanság miatt *három évi fogságra változtatták.* Ennek a büntetésnek kitöltése végett tartóztatták le.

— **A nagybányai lánczosház eladása.** Érdekes régi épület fog nemsokára eltünni a földszinéről Nagybányán. 1450 körül épülhetett s az erdélyi fejedelmeknek rendes szállóhelye volt, mikor szorult helyzetükben meg-meglátogatták a pénzverő bányavároskát. Majd II. *Rákóczi* Ferencz is használta, később pedig a gróf *Telekyek* birtokába ment át. A nép egyszerüen *lánczos háznak* nevezte az épületet, a hová a környék mágnásai, mint *Teleky, Dégenfeld* és az erdélyi grófok átszállitották kincseiket megőrzés végett a hadjáratok idején. A ház maga egy emeletes, a főtér északi részén van s régebben hatalmas lánczczal volt körül véve. A régebb időkből fenmaradt épületet egy kereskedő vette meg s modern palotát épittet helyébe.

— **Segitség orvosok özvegyeinek.** A tudományegyetemi orvoskari tanártestülete pályázatot hirdet a Jakobovics-féle segélyalapra, a melynek 720 koronát tevő kamata Magyarországon gyakorlatot üzött orvos doktor magyar állampolgárjoggal biró szegény és tisztes özvegyének vagy árvájának adományozandó. A pályázati határidő január 30-ika. A kérvények a budapesti tudomány-egyetem orvoskaránál nyujtandók be.

— **Szoczialista vezérek csendőrvédelemben.** Szabadszálláson tegnap nagy szoczialista népgyülés volt. A népgyülést az ujjászervezett párti szocziáldemokraták hivták egybe. Azonban az ellenpárt két embere, *Weltner* Jakab és *Klárik* Ferencz is leutaztak a gyülésre. Az ujjászervezett párt szónoka után ők is a szónoki emelvényre léptek. De alig látta meg őket a tömeg, azonnal fenyegető kiáltásokban tört ki s oly fenyegető magatartást tanusitott, hogy a két halálra rémült szoczialista vezért a csendőrök és városi rendőrök közrefogták és ugy kisérték el őket a vasuti állomásig. A gyülés azután rendben ért véget.

— **Tüz a szinpadon.** *Boroszlóból* jelentik, hogy ott tegnap a városi szinházban szerencsétlenség történt *A karácsonyfa* czimü balletet adták elő, miközben egy villanyos szikrától a szinpadi diszletek meggyultak. *Frege* kisasszony, az első tánczosnő, sulyos égési sebeket szenvedett, mig másik két ballerina könnyebben sérült meg. A tüzoltók hamarosan eloltották a tüzet s a közönség nyugodtan távozott a szinházból.

— **Meghiusult dinamitmerénylet.** Brüsszelből táviratozza tudósitónk, hogy a lauban-markrissieri vasutvonalon ismeretlen tettesek pokoli merényletet kisérlettek meg. A gyorsvonat beérkezése előtt egy pályaőr észrevette, hogy a sineken három dinamitbomba van. Még szerencsére idejekorán eltávolitotta a pokolgépeket. A tetteseket eddig nem sikerült kézrekeriteni.

— **A badeni sikkasztás.** Megirtuk, hogy *Wastl* Antal városi könyvelőt, a ki 135 000 koronát sikkasztott, Badenben letartóztatták és hogy bünét töredelmesen bevallotta. Az eset széles körben kinos feltünést kelt. A sikkasztásnak a badeni adóhivatalnak egy figyelmeztetése folytán jöttek nyomára. Az adóhivatal ugyanis megkereste a városi tanácsot az iránt, hogy a város ismételt intések daczára tetemes adóhátralékban van. Minthogy Wastl az adóra szánt pénzt már régebben kezeihez vette, sőt nyugtát is mutatott elő, a dolog gyanut keltett. Igy derült ki a sikkasztás. Wastl a pénzt saját czéljaira forditotta s a hamisitott nyugtákat maga állitotta ki. A hütlen hivatalnok az elsikkasztott pénzt eldorbézolta. Olyan fényes lakomákat rendezett, hogy egy-egy este 100—200 koronát fizetett a vendéglőben. Wastl nagy szerepet játszott a keresztény-szoczialisták körében. A badeni dalárdának is tagja volt s nem régen egy drága zászlót ajándékozott az egyletnek. Mint keresztény-szoczialista agitátor a községi választások alkalmával nagy botrányokat csinált. Elvtársaival tüntető körmenetet rendezett, miközben *«Le a zsidókkal!»* kiabálások közt járták be Baden utczáit. Azt hiszik, hogy Wastlnak büntársai nem voltak.

— **Orvosok és betegek.** *Berlin* egyik orvosi szaklapjában közelebbről érdekes czikk jelent meg. Arról van szó benne, hogy milyen szép föladat az, ha az orvos a haldokló betegnek utolsó óráiban fájdalomcsillapitó szerekkel enyhiti kinjait. Ezzel kapcsolatosan meg van emlitve, hogy a kezelő orvosnak a humanitás terén soha sem szabad annyira menni, hogy a gyógyithatatlan betegnek, habár saját kivánságára is, az életével együtt röviditse meg szenvedéseit. Jogi szempontból is meg van világitva a dolog. Az orvosnak természetesen nincs jogában ekkép öngyilkosságra segiteni betegét, ha mindjárt órák választják is el a haláltól. Szóval, a czikkiró azt bizonyitja, hogy az emberi élet minden körülmények közt a törvény oltalma alatt áll.

= **Életunt nyomdatulajdonos.** Tegnap este fél 9 órakor *Garai* Zoltán könyvnyomda-tulajdonos a *Millennium-szállodában* forgópisztolyból magára lőtt. A mentők az I. sz. sebészeti klinikára szállitották. Állapota sulyos. Hátrahagyott levelében azt irja, hogy reménytelenül szeretett.

= **Leleplezett bélyegtolvaj.** A budapesti bankegyesület részvénytársaságnál ma ismét nagyobb sikkasztásnak jöttek a nyomára. A bank egyik fiatal hivatalnokáról kiderittették, hogy a bélyegpénztár kezelése közben mintegy *tizezer koronát* elsikkasztott. Az illető, a ki alig 21 esztendős, négy év óta állott a bank szolgálatában és a levelezési osztályban volt alkalmazva. Fiatal korához képest igen szép — évi kétezer korona — fizetése volt. A rossz utra tévedt fiatal ember azonban nagyon korán kezdte a mulatókba, orfeumokba járást és költséges passzióit nem tudta fedezni fizetéséből, a melynek egy részét családjának kellett átadnia. Igy történt aztán, hogy a bélyegpénztárt, a melynek kezelésével ő volt megbizva, már huzamosabb idő óta rendszeresen meglopta. A bank ugyanis hetenkint szerezte be bélyegszükségletét és ő ilyenkor mindig elsikkasztott néhány ivet. Az éveken át folytatott bünös üzelmekről csak a véletlen rántotta le a leplet. A fiókjában találtak néhány eldugott bélyegivet, a mire ő *beismerte*, hogy már évek óta sikkasztotta a bélyegeket. A bünös hivatalnokot, a ki beismerését irásban is adta, ma állásától *felfüggesztették*, azonban családja kérésére nem tettek ellene följelentést a rendőrségen, mert a kár megtéritését elvállalták. Most azonban abban az irányban is folytatják a vizsgálatot, hogy a november 15-én történt cheque-lopásban nincsen-e része.

= **Halál a vonaton.** A Szeged felől ma dél felé érkező gyorsvonat félreeső helyén egy középosztályhoz tartozónak látszó középkoru férfit holtan találtak. Csak annyit tudnak róla, hogy *Rollay* József a neve. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

= **Tüz.** Ma délelőtt a práter-utcza 27. szám alatti vendéglős istállója eddig nem tudni hogyan, kigyulladt és a padláson elhelyezett széna a tető egy részével leégett. A tüzet a VIII. kerületi tüzőrség oltotta el.

A Tomka-féle betörés.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Dr. *Tomka* Samut, a ki oly borzalmas módon lakolt meg bünéért, ma délután örök nyugalomra helyezték. Fivére és büntársa, *Maróth* Sándor, a bécsi rendőrség fogságában van még, azonban az eljárást már nem folytatják ellene, mert a nyomozás folyamán tisztázódott a bonyodalmas bünügy.

Dr. *Tomka* Samu badeni tartózkodásáról a bécsi rendőrség több ujabb részletet deritett föl.

Tomka deczember 21-én érkezett a guttenbrunni gyógyintézetbe és pontosan használta a kurát. Egyetlen egyszer sem maradt el a közös ebédről és asztalnál élénken társalgott. Az nap, január 2-án, mikor Badenből elutazott, szóba került az öngyilkosság és Tomka azt mondotta, hogy el se tudja képzelni, mint követhet el az ember öngyilkosságot.

Egyszer a *Kecskeméthy* sikkasztásáról beszélgetett a társaság és Tomka megjegyezte, hogy bámulja a Kecskeméthy ügyességét, igazán «ördöngős egy ficzkó» — tette hozzá.

Tomka többször mondotta a szanatóriumban, hogy régen nem érezte magát olyan jól, mint ott, azok voltak életének legszebb napjai.

Formális kiadatási kérés még eddig *nem jött* Budapestről. A bécsi rendőrség *nem* folytatja az eljárást *Maróth* ellen.

Ma délután 4 órakor a szerencsétlen orvost örök nyugalomra helyezték. Holttestét még az éjjel kiszállitották a törvényszéki orvostani intézetből a rákos-kereszturi temető halottasházába, a hol a ravatalt fölállitották.

Tizenegy ember jelent meg összesen a szomoru végtisztesség adáson. Az egyszerü szertartás után a koporsót elvitték a sirhoz, a mely a VII. osztály sarkán volt megásva és ott dr. *Weisz* Mór liturgista mondott rövid beszédet. Azután elhantolták a sirt. A megtévedt ember szerencsétlen özvegye *elájult* a sirnál és majd 15 perczig tartott, a mig annyira magához téritették, hogy kocsiba ülhetett.

A rendőrség ma két hosszu nyilatkozatot adott ki és ezekben ismétli azokat a tényeket, a melyeket mi már napok óta saját értesüléseink nyomán közöltünk, egyben pedig azt a következtetést vonja le, hogy a büneset teljes földeritése az ő érdeme, «de annyit megjegyez, hogy a bécsi rendőrség kartársi támogatását elismeri . . .»

= **Fili Deisinger** küld Fiuméból 4¾ kgr. legfinomabb Santos kávét 5 frt 46 krért bérmentve.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Szoyer Ilonka az operában.** A hogy ma este ezüstes kaczagásával egyszerre szökkent be az opera szinpadára és a zsufolt nézőtér rokonszenvébe *Szoyer* Ilonka, hátul az igazgatói páholyban megkönnyebülten sóhajtott föl *Mader* Raoul. Es minél jobban fokozódott a nézőtéren a siker, minél zajosabban hangzott a taps, annál derültebbre vált az igazgató arcza. *Burrián* után *Szoyer* Ilonka, — valóban Mader Raoul argonauta vállalkozásait aranyos szerencse kiséri. Most mindjárt meg kell mondanunk, hogy az operaház kitünő erőt nyer *Szoyer* Ilonkában. A mai fényes este után csak gratulálhatunk az igazgatóságnak, hogy az operai szubrett szerepkör betöltéséről ilyen szerencsésen gondoskodott. Bianchi és Ábrányiné után nem volt könnyü dolga Szoyer Ilonkának, mikor *Mari, az ezred leánya* szerepére vállalkozott. De az az igazi, nagy siker, melyet ma aratott, megmutatta, hogy méltó utód lesz. Hangja friss és üde, hajlékonysága époly nagy mint terjedelme, mert nemcsak a közép fekvésben elégit ki teljesen, de játszi könnyüséggel megy föl a szélső magasságba. Hangvétele korrekt, zenei tudása pedig fejlett. Szerepkörének betöltésénél különös előnye lesz egy olyan tulajdonsága, melylyel az operában vajmi ritkán találkozunk: tiszta és érthető szövegkiejtése. Egyetlen szava sem veszett el, egyetlen árnyalatot sem ejtett el. Megjelenése elbájoló volt, fiatal temperamentumának pattogó tüze gyujtott, játékának az ötletessége és izléses humora az egész szinpadon ragyogást terjesztett. Szerencsésen eltalálta szerepe stilusát, érzelmes és pajkos volt pajzánul finom és drámaian erős, a hogy kellett. Belépésénél már sok tapsot kapott, az «Ezred dalának» ragyogó befejezése pedig frenetikus tetszést keltett. Függöny után hatszor hivták. A jég megtört, a nézőtéren egyértelmü volt a dicséret. A második felvonásban ügyes és kifejező volt a zeneleczkében, a katona-nótánál pedig a rézfuvók és brácsák zugásából rakétaként röpitett fel egy *es*-t, melyre dörgő, perczekig tartó taps volt a visszhang. A finálé után vagy egy tuczatszor kellett megjelennie a lámpák előtt Szoyer Ilonkának. Az est végeredménye: siker, nagy, őszinte siker.

s. gy.

— **Barbi Alice.** A Poliklinika javára ma még egy estélyt rendezett *Barbi* Alice. Valódi elite-hangverseny volt ez. Azzá tette nemcsak Barbi nagy müvészete, hanem az előkelő hölgybizottság toborzotta közönség is, melynek soraiban a társaság valamennyi nagy nevét képviselve láttuk. A jótékony czélra bizonyosan sok jutott az istenáldotta müvésznő jó szive kegyeiből, épugy mint nagy élvezetben lehetett részük azoknak, a kik dalait ma hallhatták. Minden számát zugó tapssal hálálta meg a közönség, de különösen Haendel áriáia, Schubert és Brahms dalai, Schumann «Der arme Peter» czimü dalában ragyogtatta müvészetét Barbi. A legmagasabb élvezetet pedig Gordiagiani három toscanai dalával szerezte a közönségnek, mely addig tapsolt, mig a müvésznő raadásul nem énekelt még néhány dalt.

— **A Mészáros-pályázat.** A nemzeti szinház által *Mészáros* Károly alapitványából társadalmi szinmüre kitüzött kétezer koronás pályadij sorsa a jövő héten dől el. A biráló-bizottság tagjai: *Beöthy* László, *Alexander* Bernát, *Ábrányi* Emil, *Náday* Ferencz és *Ivánfi* Jenő a pályázatra beérkezett müvek közül már kiválogatták a jobbakat, a melyeket a jutalomra vagy dicséretre érdemeseknek tartanak. A birálati jelentés megirásával *Ábrányi* Emilt bizták meg.

— **A magyar szinház pénteki bemutatójának,** a *Lottu ezredesei*-nek szereposztása a következő: Tom Daventry, piskótagyáros — Sziklai Kornél, Harriet, a felesége — Sziklainé Rózsa, John Dickson, szabó — Boross Endre, Kitty a felesége — Turcsányi Olga, Ramajanach, a namlakabi rájah — Rátkonyi Ákos, Lotty, a nemzetközi diseuse, chanteuse-danseuse és excentrique szinésznő — Fedák Sári, Barley igazgató — Szilágyi Vilmos, Mister Morvay artista — Iványi Dezső, Mister Bibb artista — Kalocsai Ferencz, Fox tábornok — Mátrai József, Elsie, Lotty szobaleánya — Tomcsányi Rusi. A főpinczér — Szadai Ferencz. — A darabot a közönség általános érdeklődéssel várja.

— **Pályázat iskolai képekre.** A közoktatási miniszter a szemléltető oktatás elősegitése czéljából történelmi képeket fog az iskolákban szétosztatni. A magyar történelemnek egy-egy kiemelkedő mozzanatára vonatkozó festményekre pályázatot hirdettek, mely január elsején járt le. A képek tárgyait a következőkben állapitotta meg a miniszter: 1. Árpad pajzsra emelése. 2. A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát. 3. Asztrik átadja a koronát Szent-Istvánnak. 4. Szent-László megszabaditja a fogoly leányt. 5. Könyves Kálmán a meghóditott magyar tenger-partvidék hódolatát fogadja és megerősiti a dalmát városok kiváltságait. 6. A tatárjárás. 7. A morvamezei csata. Ötven pályamü érkezett a képzőmüvészeti tanácshoz, mely a birálást végzi. A dijak odaitélése után az iparmüvészeti muzeumban állitják ki a képeket.

— **A dada.** Bródy Sándor uj szinmüvéből, a mely szombaton, e hó 18-án, kerül bemutatóra a vigszinházban, már teljes jelmezben és diszletekkel próbálnak Az ujdonság hősnőjét, Erzsébetet *Varsányi* Irén fogja játszani. A darab többi főszerepei pedig *Hegedüs* Gyula, *Góth* Sándor, *Fenyvesi* Emil, *Szerémy* Zoltán, *Pethes* Imre, *Vendrei* Ferencz, *Nikó* Lina és *Haraszthy* Hermin kezében vannak.

— **A szarvasi nyári szinház.** A szarvasi szinügyi bizottság e hó 9-én döntött a szinház sorsa fölött s azt egyhangulag *Nádassynak*, az uj pécsi szinigazgatónak adta ez évre, a ki augusztus és szeptemberben fog ott játszani.

TUDOMANY ES IRODALOM

— **A magyar tud. akadémia kiadványai.** A magyar tudományos akadémia könyvkiadó vállalatában ismét három diszes kötet jelent meg. *Jánosi* Béla «Az aesthetika története» czimü irodalomtörténeti müvének III-ik kötete és *Hubar* Alfons «Ausztria története» czimü nagy történeti müvének II-ik és III-ik kötete.

— **Képviselőházi irományok tartalommutatója.** Ma jelent meg az 1896—1901. országgyülés képviselőházi irományainak betüsoros tartalommutatója. Igen becses, sőt nélkülözhetetlen utmutatóul szolgál ez aa munka mindazoknak, a kik a képviselőház irományaib bármily czélból bele kivánnak tekinteni. A munka felöleli az utolsó 5 esztendőben a képviselőháznak beterjesztett összes törvényjavaslatokat, bizottsági jelentéseket, főrendiházi üzeneteket, legfelsőbb királyi leiratokat, miniszteri átiratokat, mentelmi és összeferhetlenségi ügyeket stb. Különösen figyelemre méltó a munka már az által is, hogy a különböző tárgyak szakok szerint vannak csoportositva és minden szak egy-egy csoportja külön-külön ismét abc szerint van rendezve. A munkát *Benedikt* Márk czimzetes irodaigazgató, a képviselőháznak ezen rokonszenves tisztviselője szerkesztette, a ki fáradhatatlan munkálkodásával és közismert szerénységével eddig is a legnagyobb mértékben érdemelte ki ugy felebbvalóinak, mint hivatalnok-társainak elismerését.

— **Magyar Történeti Életrajzok.** A magyar történelmi társulat kiadásában, melyet a magyar tudományos akadémia történelmi bizottsága segélyez, legujabban két érdekes és minden részletet felölelő életrajz jelent meg. Históriánk egyik legkimagaslóbb alakjáról gróf *Zrinyi* Miklósról irt *Schönherr* Gyula öt kötetben tanulmányt, dr. *Kretschmayr* Henrik pedig Gritti Lajos élettörténetét rajzolja meg vonzóan, érdekesen és terjedelmesen.

— **Magánjogi kodifikácziónk.** Dr. *Barna* Ignácz kir. táblai biró ilyen czimü lapjának harmadik száma a következő tartalommal jelent meg: A különvagyon és közszerzemény kodifikálása. Irta dr. *Raffay* Ferencz, eperjesi jogakadémiai tanár. — A gyámhatóság felügyelete. Irta dr. *Hattyuffy* Dezső, fejérmegyei árvaszéki elnök. — Ingó dolog tulajdonának átruházása. Irta dr. *Helle* Károly, debreczeni jogakadémia tanár. — A kötelmek megszünése teljesités utján. Irta *Alföldy* Ede, nagybecskereki kir. járásbiró. A lap előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Kiadóhivatal és szerkesztőség VI. király-utcza 98/a. szám alatt van.

— **Lejáró pályázati határidő.** Az 1901. évi akadémiai nagyjutalom (200 arany) és Marczibányi-mellékjutalom (50 arany) az 1895—1901, évközben megjelent *történelmi tudományok* körébe tartozó munkák legjobbjainak lévén odaitélendők, az akadémia figyelmezteti az ilyen munkák szerzőit, hogy a müveiket 1902. év január hónapjának végéig a főtitkári hivatalhoz küldjék be, följegyezvén röviden, a mit a munkájok kiváló vonásának tartanak. Azonban ennek a figyelmeztetésnek koránt sincs az az értelme, mintha a be nem küldött munka, a melyről a tagoknak tudomásuk van, nem pályázhatna; sőt ha az akadémia kiadásában jelenik meg, vagy a könyvtárába már beküldték volna, hivatkozás történhetik arra, hogy a szerző a beküldött munkával pályázni kiván.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— *Megbüntetett élelmiszer hamisító gyárosok.* Hónapról-hónapra minden közigazgatási bizottsági ülésre összegyül egy terjedelmes névsora azoknak, a kik élelmiszerhamisitás miatt kerülnek a bizottság büntetési foruma elé. Hiába hozzák nyilvánosságra az eseteket, a hamisitók száma nem csökken. Legnagyobb részök tejhamisitás miatt kerül összeütközésbe a paragrafusokkal és ezek nagyobbára jámbor milimárik, a kik tovább is nyugodtan keresztelik meg kutvizzel a főváros lakosainak szánt tejet. A tegnapi ülésen azonban a milimárikon kivül egy fővárosi nagy gyártelep tulajdonosaira mért ki birságot a bizottság. A Kőbányán levő *Hercz* A. és fiai szalámi gyáros czéget büntették meg 200 korona birsággal azért, mert a szalámi gyártásból visszamaradt csontokat zsirnak olvasztották össze és keverték a forgalomba került disznózsirral. Megdöbbentő hogy egy országos nevü nagy czég ilyen manipulácziókra vállalkozzék, hogy alig számba vehető anyagi haszonért igy koczkára tegye üzleti hirnevét. Hogy lehet a közönség bizalommal a czég gyártmányai iránt, ha azt látja, hogy a közigazgatási bizottság sulyos büntetéssel sujtja a czéget, épen ugy, mint azt a tudatlan milimárit, a ki néhány fillérrel akarja gyarapitani jövedelmét. Annak a tejárulo svábnak mentsége a tudatlansága — de mivel menthetik magukat egy ilyen nagy gyártelepnek tulajdonosai? Bizony szégyenletes egy dolog ez és nem lehet menteni semmivel.

— **A dalcsarnokok megrendszabályozása.** A magyar artista egyesület beadványt intézett a fővároshoz, melyben kéri, hogy a dalcsarnokokra vonatkozó uj szabályrendelet megszerkesztése alkalmából vegye figyelembe az egyesület kivánságait s ajánlatait is. Az egyesület első sorban azt kéri, hogy a jövőben ne egy hónapra, hanem egy évre adassanak ki az engedélyek, melyekben csak magyar honpolgárnak legyen jussa, kávés vagy vendéglős ne kaphasson többé engedélyt. Kávéházi helyiségekre csak akkor adassék engedély, ha a kávéház az előadás után egy órával bezáratik. A dalcsarnokok nőtagjai között uralkodó erkölcstelenség meggátlása szempontjából kéri az egyesület, hogy az oly artista nők, a kiknek szerződésük nincs, 14 napnál tovább ne időzhessenek a fővárosban. A házi birságok a jövőben a fővárosi szegényalapba fizettessenek. Kéri továbbá az egyesület, hogy apróbb bohózatokban három tag helyett négy tag szerepelhessen s hogy az előadásoknak ne a fele, hanem kétharmada legyen a jövőben magyar. Minden dalcsarnok éjjel 1 órakor zárassék be. Oly házakban, melyben dalcsarnokok, mulatók vannak, ne adassék engedély hotel garni berendezésére. Végül bejelenti az egyesület, hogy az idegenszó kiküszöbölésén maga is fáradozik, miért is legközelebb magyar varietéiskolát fog felállitani.

— **Pályázat ügyészi-, tisztiorvosi- és müszaki tanácsosi állásokra.** *Sebők* Béla elhunytával egy másodosztályu tiszti ügyészi állás üresedett meg, dr. *Siska* Dezső nyugdijazásával egy kerületi tiszti orvosi s *Máltás* Hugó nyugdijazásával egy müszaki tanácsosi állás üresedett meg. A polgármester, a ma kiadott rendeletével intézkedett, hogy a vonatkozó pályázati hirdetést a *Budapesti Közlöny* hivatalos lapban közzétegyék. Ezekre az állásokra s az uj választások folytán esetleg megüresedőkre, a pályázati kérvényt február 10-ikéig lehet a székes főváros tanácsához benyujtani.

— **A kőbányai izr. hitközség szubvencziója.** A belügyminiszter tudvalevőleg megsemmisitette a főváros közgyülésének azt a határozatát, a melylyel a kőbányai izraelita hitközségnek 2000 korona szubvencziót szavazott meg. A közgyülés az 1902-ik évi budget tárgyalásánál a hitközség kérelmét a főváros kedvezőtlen pénzügyi viszonyára való tekintettel elutasitotta. A hitközség most beadványt intézett a tanácshoz, a melyben kifejti, hogy a kérdéses összeget nem mint szubvencziót kapja, hanem mint hozzájárulást a hitoktatási költségekhez és a mennyiben a főváros nem szavazza meg a 2000 koronát, azon esetben a hitközség a kőbányai iskolákba járó gyermekek hittanitását beszünteti.

TANÜGY.

— **Tanitói jubileum.** A zalamegyei általános tanitói testület zala-egerszegi tanitói járásköre e hó 4-én tartott rendkivüli közgyülésében megülte *Kontor* Mihály zalaegerszegi állami elemi iskolai tanitó ötvenkét éves tanitói jubileumát. Az ünnepély fényét emelte dr. *Jankovich* László gróf főispánnak, *Csertán* Károly alispánnak megjelenése. Jelen volt az ünnepélyen *Várhidy* Lajos polgármester, *Németh* Elek városi főjegyző, *Thassy* Kristóf gondnoksági elnök, valamint a járáskör tagjainak legnagyobb része. *Csiszár* József járásköri elnök üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat. Majd a küldöttség vezetése mellett megjelent *Kontor* Mihály jubilánst üdvözölte a tanitói járáskör nevében, a mely járáskörnek megalapitása óta a jubiláns egyik legbuzgóbb tagja volt; méltatta az ötvenkét évi müködése után nyugalomba vonuló kartárs érdemeit és őt a közgyülés nevében üdvözölte. Ezután *Ruzicska* Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő emlékezett meg a jubiláns érdemeiről és egyuttal fölolvasta a közoktatásügyi miniszter leiratát, melyben Kontor Mihálynak 52 éven át teljesitett példás munkásságáért elismerését nyilvánitotta; majd fölolvasta Halász Ferencz miniszteri osztálytanácsosnak levelét, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy elfoglaltsága miatt ez ünnepen nem jelenhetett meg, azonban levélileg fejezi ki a jubilánsnak üdvözletét és elismerését. Ezután *Ruschek* Antal győrnádvárosi esperesplébános, *Paukovich* György igazgató üdvözölte a jubilánst. *Horváth* János járásköri jegyző szép beszéd mellett átadta a jubilánsnak a járáskör ajándékát, egy ezüst-serleget. Végül gróf *Jankovich* László főispán köszönetét fejezve ki Ruschek Antal esperes-plébánosnak, hogy az ünnepre a távolból megjelent; örömét fejezte ki a fölött a meleg kitüntetés fölött, a melyben a járáskör érdemekben gazdag veterán tagtársát részesité; méltatja a küzdelmeket, a melyekkel a tanitói állás betöltése egybekapcsolva van; üdvözli a jubilánst, a ki ezen tövises pályán 52 éven át kitartó szorgalommal és buzgó odaadással müködött.

— **Tanfelügyelő áthelyezése.** A fővárosi tanfelügyelőségnél Vértessy Gyula helyébe dr. *Stancsek* Zoltán kassai segédtanfelügyelőt helyezte át a miniszter. Dr. Stancsek már el is foglalta uj tisztségét.

— **Kitüntetett néptanitó.** Terzin Pál adai gör. kel. szerb tanitónak a magyar nyelv sikeres oktatásáért a vallás- és közoktatásügyi miniszter 100 korona jutalmat adományozott, mely jutalmat dr. Mikosevits Kanut járási főszolgabiró hazafiságra buzditó szép beszéd kiséretében adta át a kitüntetettnek.

— **A jegyzetek alkonya.** A tanitóképző intézeteknél szokás, hogy a növendékeknek a rendes tankönyveken kivül kisebb-nagyobb csomó jegyzetből is kell tanulniok. A vallás- és közoktatási miniszter rendeletet bocsátott ki, melylyel a növendékeket tulterhelő jegyzetekből való tanulást teljesen mellőzendőnek mondja ki. De egyben mellőzni kivánja a kézimunkával járó tulterhelést, ami különösen nőképzőknél nagyon divatban van.

— **A vasuti tisztképző-tanfolyam** felügyelőbizottsága *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos elnöklésével ülést tartott, a melyen konstatálták, hogy az elmult tanév végén 170 rendes hallgató és 42 magántanuló látogatta a tanfolyamot, s hogy a tanulmányi eredmény elégge kedvező, a mennyiben csak négy hallgatótól tagadták meg a távozási bizonyitványt. A folyó tanévre 180 nyilvános rendes hallgatót vettek föl, a kik közül három időközben kilépett; a magántanulók létszáma 30. Az elmult ősszel tartott képesitő vizsgálatokon megjelent 160 végzett hallgató és 27 volt magántanuló, ezek közül jelesen vizsgázott 10, jó eredménynyel 67, elégséges eredménynyel 65 tette le a vizsgálatot, 47-et visszavetettek.

— **A tanfelügyelőségi tollnokok** hiába fordultak kérvényeikkel a vallás- és közoktatásügyi, a pénzügyminiszterhez, a miniszterelnökhöz s végre az országgyülési képviselőházhoz, mert az uj költségvetés a tanfelügyelőségeket nagyon mostoha elbánásban részesitette, a tollnokok ügyét pedig épen nem érintette. Ezért a tollnokok most ismételten előlépnek törvényes igényeikkel. Jogos kivánságuk és fő sérelmük az, hogy miután az 1876-iki XXVIII. t.-czikk 2. §-a szerint «minden vármegye egy külön tankerületet képez» s a miniszter a «tankerület» kifejezést összes rendeleteiben maga is állandóan használja, — mint «tankerületi tollnokok» az 1893-iki IV. t.-cz. A) és B) mellékletei szerint a X-ik fizetési rangosztályba tartoznának s igy most egy teljes fizetési rangosztálylyal vannak megröviditve. A törvény sehol sem mondja azt, hogy a X-ik fizetési rangosztályba csakis a főigazgatósági s a XI-ikbe pedig csakis a tanfelügyelőségi — mindkét esetben «tankerületi» — tollnokok sorolandók. E szerint most, midőn az összes állami tisztviselők elégedetlenek helyzetükkel, a tanfelügyelőségi tollnokoknak kétszeres és jogos okuk van az elégületlenségre, mert nekik előbb legalább fele részben a X-ik fizetési dijosztályba kellene soroltatniok s csak ennek megtörténtével volna méltányos az, hogy helyzetük a többi tisztviselőkével párhuzamban, egyenlő arányban javittassék.

A tanfelügyelőségi tisztviselők összes rangosztályai általában nagyon méltánytalanok; a különben is csekély számu, jelenleg mindössze csak 41 segédtanfelügyelő közül összesen csak 8 van a IX.-ik fizetési rangosztályba előléptetve, a többi 33 pedig egyenlő arányban a X-ik dijosztályba van beosztva. Ellenben a XI-ik fizetési rangosztályba sorolt tollnokok száma jelenleg 59, tehát jóval több, mint a *két rangosztályba sorolt* segédtanfelügyelőké, holott a méltányos előmenetelt tekintve, épen megforditva kellene lenni; mert ha a törvény már ugy is eléggé szükre szabta a tanfelügyelőségi, különben is csekély számu tisztviselők fizetését, már csupa méltányosságból is nem a rosszabbik oldalát kellene felkarolni. S ehhez járul még, hogy a ritkán megüresedő és többnyire be nem töltött segédtanfelügyelői állásokra folytonos beékelésekkel többnyire gyakorlatlan idegenek neveztetnek ki, ugy, hogy ezáltal a segédtanfelügyelői teendőket végző tollnokok egyedüli jutalmuktól, a különben is lassu előléptetésektől is teljesen meg vannak fosztva. Ezért ujabban is fel akarják kérni a minisztert, hogy bajaikon minél előbb segitsen s legközelebb tisztelegni óhajtanak a tanfelügyelőségek központi uj vezetőinél, hogy ezen tarthatatlan állapotoknak befolyásukkal mielőbb vessenek véget. Nagy a reményük, hogy a szakképzett s a tanfelügyelőségek összes bajait ismerő uj főnökök alaposan fogják informálni a minisztert.

s. p—y.

Perczentek.

Az *Egyetértés* e hó 13., hétfői számában *Szabó* Kálmánnak «Tervezetek» czim alatt megjelent czikkében a fővárosi tanitókról s általában a tanitóképzésről oly állitások vannak, a melyeket nem szabad válasz nélkül hagynunk a nagy közönség tájékoztatása, valamint az ügy érdekéért sem.

A «Tervezetek», a miben legfeljebb vizszálódást, vagy eszmélkedést látok, két részre osztható: 1. foglalkozik a fővárosi tanitókkal; 2. a tanitóképzők tanulóival. Az első részre válaszolni nem tartom magam illetékesnek, nem vagyok a fővárosi tanitói kar tagja, de mint egyik szerény tagja a nemzet napszámosainak, felveszem a keztyüt, melyet a «régi gárda»-beli ránk dobott.

A fővárosi elemi iskolák «erőtlenségét» tanitóinak képtelen voltában keresi a czikk irója. E képtelenség oka pedig a tanitóképzőkben rejlik. Elégtelennek tartja a négy középiskolai osztályt s fejletlennek a 15 éves ifju lelki képességeit a tanitóképzéshez. Helyes! Nagy igaza van, különösen ha a 400 forintot is kevésnek tartaná tanitói dijazásul. De tovább megy s nagyitásból-e, vagy talán indulatból oly állitásra ragadtatja magát, a melyhez nagyon sok szó férhet. «És ha ehhez még hozzávesszük — irja a szerző — azt a fontos körülményt, hogy a tanitóközket 99%-ban az ugynevezett selejtesek, a középiskolák *léhái* keresik fel stb.» — Nagyon csodálom, hogy ezt tanitó irja, még hozzá a XX. században! Ártalmas, igaztalan beszéd ez, még ha a puszta tényállás mezébe is van öltöztetve!

Igaz, hogy a mult század 70-es, 80-as éveiben közfelfogás volt: «ha nem tanul a fiu, képezdébe visszük, mestert csinálunk belőle». — Mint meggyökerezett rossz szokás mai napig él a laikus közönségben, de a ki figyelemmel kiséri a tanitóképzők évi jelentéseit, örvendetes haladást tapasztalhat már jó idő óta s hogy régebben is tiszteletre méltó volt a kivételek száma, arról is meg lehet győződni.

Méltó társa ez állitás a budai «Németvölgyi» temető mellett levő tábla feliratának. E táblán ugyanis, mely a temetőtől mintegy 50 lépésnyire van fölállitva, a következő hirdetés olvasható a sétáló közönség mulattatására: «E szőlőkön át tilos a temetőbe járni» — Szőlőnek pedig hire sincs a temető környékén, a hirdetés mind a mellett fönn áll má is.

Nagyon rossz helyen kereste, vagy talán csak megszokásból használta az «erőtlenség» okául a megmaradt hirdetést. Oly ok viszi ma a legtöbb tanulót a tanitói pályára hajlamán kivül, a melyet, ha ismer, nem lett volna szabad elhallgatnia, ha pedig nem ismer, jobban utána kellett volna néznie a képzőbe lépők statisztikájának. Egészen mást látunk a száraz adatokból. A legtöbbnek közöttük jó a magaviselete; a minősitvények átlaga közepes; nem ritkán jeles eredménynyel is találkozunk. De ha szülőik iránt érdeklődünk, jobbmóduakat nem igen lelünk, soknak pedig nincs édes apja: *árvák.* S ez sok mindent megmagyaráz! Tehát az viszi őket képzőbe, hogy vagy nincs ki taníttassa, vagy nincs miből taníttatnia felsőbb iskolákban. S ez oly ok, mit nem szégyen bevallani, hiszen: «Árvából lesz jó katona!» De hogy a tanulástól való félsztől, vagy léhaságból léptem volna én, vagy a tanitói kar legtöbb tagja e pályára, azt határozottan tagadom.

Hogy maga a 15 éves életkor s a középiskola négy osztálya már nem elegendő a tanitóképzés előfeltételéül, ebben — azt hiszem — mindannyian megegyezünk. — De a tanitóképzés előfeltételeinek gyengesége jogot ad-e arra, hogy a tanitóképzők ifjuságára s magára a tanitóságra a kiselejtezettek bélyegét süssük?

Vagy talán, hogy most divatba jött a tanitóságot silány fizetésének javitása helyett ütni, egy századik perczent illőnek véli kiemelkedni a körből s évtizedekkel tolni vissza a tanitóság ügyét? Sic vos non vobis!

Folenta Lajos.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Szoyer Ilonka pöre.** Ma lépett föl először az operában *Szoyer* Ilonka és sikerének talán előjele volt az a kedvező határozat, melyet egy nagy pörében hozott a járásbiróság. *Leszkay* András tudvalevőleg szerződésszegésért inditott primadonnája ellen pert. A biróság a müvésznő távollétében *makacssági itéletet* hozott, melyben kötelező őt, hogy Leszkaynak 10,000 korona vinkulumot fizessen meg. Az itéletről Szoyer Ilonka müvészi körutja alatt szerzett tudomást s ügyvédje, dr. *Farkasházy-Fischer* Zsigmond utján igazolási kérelmet terjesztett a biróság elé. Leszkay ügyvédje ellenezte az igazolást, mire a bizonyitást a biróság elrendelte arra a körülményre nézve, vajjon a müvésznő tudott-e idejében a keresetről. Ma folyt le az a bizonyitási eljárás a VII. kerületi járásbiróságnál dr. *Kecskeméthy* Emil királyi járásbiró előtt s annak befejezte után a biróság az igazolási kérelemnek helyt adott s a *makacssági itéletet hatályon kivül helyezte.* Most a vinkulum kérdésének érdembeli tárgyalása következett volna. De előzetesen Szoyer Ilonka ügyvédje pergátló kifogást emelt azon a czimen, hogy a járásbiróság illetékességét igazoltnak nem találta. A biróság a kérdés tárgyalását január 25-re halasztotta.

— **Az ujságczim bitorlása.** Érdekes pörben döntött a napokban a párisi kereskedelmi törvényszék. A párisi *Le Vélo* czimü legjobb sportlapnak versenytársa támadt *L'Auto-Vélo* czimmel. A *Vélo* tisztességtelen dolognak tartotta, hogy a versenytárs a közönség megtévesztésére alkalmas czimet választott s pört inditott ellene czimbitorlás miatt. A párisi kereskedelmi törvényszék el is itélte az *Auto Vélot ötszáz frank pénzbüntetésre s annyiszor kétszáz frank kártéritésre a hányszor a lap a sérelmes czimmel megjelent.*

— **A magyar-láposi mandátum.** A kuria II. választási tanácsa *Vavrik* Béla elnöklete alatt ma tárgyalta a magyar-láposi választás ellen beadott peticziót. A kerület gróf *Teleki* Sándort 406 szavazatnyi többséggel választotta meg képviselőnek *Kupsa* Viktor volt miniszteri fogalmazó ellenében. Mindketten szabadelvü pártiak voltak. *Kupsa* hivei nemcsak a képviselő, hanem *Barabás* Sámuel választási elnök, id. *Bárdy* Károly küldöttségi elnök és *Szabó* Gusztáv szolgabiró ellen is panaszt emeltek. A kérvényezőket dr. *Eránosz* István képviseli, a választást dr. *Ragályi* Lajos védi.

A kérvényezők meghatalmazottja előadja, hogy gróf *Teleki* Sándor vesztegetés, előnyök igérése, fenyegetés és erőszak utján jutott mandátumához és e visszaélések az ő tudtával, sőt beleegyezésével történtek. Mindezekben segédkeztek a képviselőnek *Barabás* Sámuel választási elnök, a ki nemzetiségi szenvedélyeket szitott és felekezeti harczokat provokált. Id. *Bárdy* Károly, a II. küldöttség elnöke, a ki a magyar-láposi takarékpénztár titkára, azzal fenyegette a választókat, hogy kölcsöneiket — ha kinek van — a takarékpénztár azonnal fölmondja, ha *Kupsa* Viktorra szavaznak. Kéri a vizsgálat meginditását és a választás érvénytelenitését.

Dr. *Ragályi* Lajos választásvédő mindenekelőtt rámutat arra, hogy a kérvényezők az érvénytelenségi okok legnagyobb részénél adósak maradnak a ténybeli állitásokkal. Egyébként a petició valamennyi állitását egyenkint és összesen tagadásba veszi s a vádak valótlanságát számos nyilatkozattal iparkodik kimutatni. Kéri a petició elutasitását.

A viszonválaszok után az elnök kijelentette, hogy a tanács holnap déli 12 órakor hirdeti ki határozatát.

— **A megszökött vezérigazgató.** *Lipcséből* táviratozzák: A kasszeli törkölyszáritó társaság megszökött vezérigazgatója, *Schmidt, Brooklynból* táviratot küldött a kasszeli törvényszéknek, a melyben salvus conductust kér, hogy az ellene és a társaság többi igazgatója ellen kitüzött végtárgyaláson megjelenhessen. Hir szerint az amerikai hatóságok ki fogják szolgáltatni.

Tóth Béla sajtópöre.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Nagy feltünést keltett tavaly az a hirlapi harcz, mely *Kozma* Andor és *Tóth* Béla irók meg a fővárosi tanitók közt abban a kérdésben folyt, hogy megengedhető-e a testi fenyiték az iskolában. A vitában Tóth Béla «*Üsd vissza*» czimen olyan czikket tett közzé, melyre a fővárosi tanitók testületileg tiltakoztak.

A tiltakozó gyülés előtt *Tóth* Kálmán zuglói tanitó elment Tóth Bélához, hogy a tanitóság álláspontjáról barátságos beszélgetésben meggyőzze. Tóth Béla szivesen fogadta a vendéget és barátságos poharazás közben érdekes nyilatkozatot tett. Annak igazolására, hogy némelykor még a higgadtabb embert is elragadja az indulatok heve, elmondta, hogy a nyár folyamán az utczán, közvetlen ablakai alatt, néhány gyermek nagy lármát csapott. Távozásra szólitotta fel a sihedereket, de hiába. Erre botot fogott, kiment és egyik leglármásabb hangu gyermeket megverte. A vendég ezek után eredménytelenül távozott.

Pár nap mulva *Ember* János székesfővárosi segédtanfelügyelő nyilatkozatban támadt rá Tóth Bélára. Ebben gunyolódva vetette Tóth Béla szemére, hogy ő is megvert az utczán egy gyereket. A nyilatkozatra Tóth Béla *A vendég* czimü czikkben felelt és többek közt ezt irta:

A vendégem kiszolgáltatott engemet az ellenségnek; s még csak nem is hiven és becsületesen mondta el a beszédemet, hanem elferditve, meghamisitva. Ilyet még az ellentáborba furakodott kém sem tesz, mikor vezérének referál. Összetöröm a poharakat, melyekből azzal az emberrel ittam s dolgozószobámat kifüstöltetem. Magyarország pedig lássa, milyen emberek is vannak azok között, kikre a magyar ifjuságnak becsületben való nevelése bizva van s milyen fegyverhez nyul még az is, kinek szent hivatása volna a pedagógia és a pedagógusok tisztességére felügyelni.

Ember János erre a czikkre azt a nyilatkozatot tette közzé, hogy az esetet nem Tóth Kálmántól, hanem a megvert gyermek szüleitől tudja. *Tóth* Kálmán pedig sajtópört inditott Tóth Béla ellen.

A budapesti törvényszék esküdtbirósága ma tárgyalta az ügyet *Zsitvay* Leó elnöklete alatt, mert az igazságügyminiszter közhivatalnoknak minősitette a panaszos tanitót. Tóth Bélát dr *Korchmáros* Kálmán védte, a panaszost dr. *Ferenczi* Árpád képviselte.

A formaságok elintézése után az elnök kihallgatta Tóth Bélát:

— Tessék előadni az okokat, a melyek az inkriminált czikk megirására inditották.

Tóth Béla: A dolog logikai rendje az volna, hogy akkor szóljak, ha fölolvasták a czikket. Mert ha én most ad rem szólanék, azt itt egy lélek sem fogja megérteni.

— Az *elnök*: Ön irta az inkriminált czikket?

— Én irtam.

— Elvállalja érte a felelősséget?

— Elvállalom.

Ezután fölolvasták az inkriminált czikket.

Az *elnök*: Mit kiván most erre megjegyezni?

Tóth Béla: Itt először is a főkérdés, hogy kiről szól a czikk. Ezzel a czikkel én Ember Jánost akartam megfenyiteni, a ki engem hamisan megvádolt. Mikor ellenem ebben a dologban vizsgálatot inditottak, a motivum az volt, hogy azért vonatkozik a czikkem a vádlóra, mert két tanu ráismert.

Az *elnök*: Tessék csak arra felelni, hogy a vádló volt-e önnél, ő-e az a fiatal ember, a ki a maga lakásán megjelent?

— Nem tudom.

— Megmondotta a nevét?

— Megmondotta, hogy Tóth Bélának hivják. Sajátságos véletlen, hogy Tóth Béla járt Tóth Bélánál.

— Hiszen őt Tóth Kálmánnak hivják.

— Nekem mint Tóth Béla mutatkozott be. A czikk azonban Ember Jánosról szól és sértő szándékkal.

A *magánvádló* képviselője tanukat jelent be arra nézve, hogy Tóth Béla a vendég alatt csakugyan Tóth Kálmán tanitót értette.

A *védő* jogos köz- és magánérdek czimén kéri a bizonyitást.

A törvényszék a bizonyitást elrendelte, mert jogos magánérdeket lát fenforogni. Először a tanukat hallgatták ki.

Tóth Béláné volt az első tanu. Nem ismerte föl határozottan a magánpanaszosban azt, a ki annak idején házukban járt. *Ember* János fővárosi segédtanfelügyelő azt hangoztatta, hogy a felhozott vádat nem Tóth Kálmántól, hanem a megvert gyermek szüleitől hallotta. A többi tanut, csupa tanitót, arra nézve hallgatta meg a biróság, hogy Tóth Kálmán követett-e el indiskrécziót Tóth Bélával szemben.

A tanukihallgatások délután két órakor értek véget, mire az elnök a tárgyalás folytatását délután négy órára halasztotta el.

A perbeszédek után *Tóth* Béla szólalt fel. Beszédében rámutatott arra, hogy mig ő elvekért küzdött, addig őt folyton támadta Ember János segédtanfelügyelő, a ki — ugy látszik — tönkretételét tüzte ki czéljául. Beszéde végén felmentést kért.

Az esküdtek félórai tanácskozás után *Tóth* Bélát ugy a rágalmazás, mint a becsületsértés vétségeiben *nem bünösnek mondották ki*, mire a törvényszék *fölmentő itéletet* hozott s a panaszost 160 korona ügyvédi költség megfizetésére kötelezte. Az itélet ellen a panaszos semmiségi panaszt jelentett be.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Szabó* Vilmos egri áll. elemi isk. tanitó eljegyezte *Parentézy* Jolánka egri állami elemi isk. tanitónőt.

GYÁSZROVAT.

Dr. Enyiczkey Béla főispáni titkár, a jogtörténelem tanára a kassai jogakadémián és az államszámviteltan előadója a közigazgatási tanfolyamon, 42 éves korában meghalt. *Enyiczkey* a szaksajtónak és a napisajtónak szorgalmas munkása volt. Szépirodalmi munkáival is figyelmet keltett.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Fülöp* Béla tanárjelöltet a Torda-Aranyos vármegyei kir. tanfelügyelőséghez, a XI-dik fizetési osztály 3-dik fokozatába tollnokká, — a kassai kir. itélőtábla elnöke *Dudinszky* György végzett joghallgatót, *Glauf* István végzett joghallgatót a kassai kir. itélőtábla kerületében joggyakornokokká, — a marosvásárhelyi kir. itélőtábla elnöke *Bitai* Béla némai lakos végzett joghallgatót, *Berze* Árpád szentkirályi lakos végzett joghallgatót a marosvásárhelyi kir. itélőtábla kerületébe dijas joggyakornokokká, — a pécsi kir. itélőtábla elnöke *Buzádi* János nagykanizsai kir járásbirósági hivatalszolgát a hivatalszolgák 2-dik fizetési fokozatába, — a marosvásárhelyi kir. pénzügyigazgatóság *Stern* Lipót végzett főreáliskola sóváradi lakost dijtalan adóhivatali gyakornokká a nyárád-szeredai m. kir. adóhivatalhoz, — a segesvári m. kir. pénzügyigazgatóság *Jakab* József segesvári lakost a segesvári kir. adóhivatalhoz dijtalan ideiglenes minőségü adóhivatali gyakornokká, — a nagyváradi kir törvényszék elnöke *Baranyi* Sándor kisegitő szolgát a berettyó-ujfalui kir. járásbirósághoz III-ad osztályu hivatalszolgává, — a trencséni kir. törvényszék elnöke a vezetése alatti kir. törvényszékhez *Nagy* István kiszolgált csendőrt III-ad osztályu hivatalszolgává nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Papp* Endre karczagi kir. járásbirósági telekkönyvvezetőt a bácsalmási kir. járásbirósághoz helyezte át.

Kirendelések. Az igazságügyminiszter *Brükler* István nagybecskereki kir. járásbirósági albirót a szegedi kir. itélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be, *Szabó* Zoltán nagybreznai, valamint *Sznistsak* Nándor szobránczi járási szolgabirákat a beregszászi, ifj. *Tivadar* István ökörmezői járási szolgabirót a mármarosszigeti és ifj. *Sándor* Pál nyitrai vármegyei közigazgatási gyakornokot a nyitrai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottakul rendelte ki.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbizott miniszterelnök *Bars* vármegyében a zsitva-ujfalui anyakönyvi kerületbe *Lévai* József segédjegyzőt, a garam-szőllősibe pedig *Kresz* Ferencz segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké, — *Sáros* vármegyében a palocsai anyakönyvi kerületbe *Tomek* György segédjegyzőt, a berzeviczeibe pedig *Kiszely* Géza segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké, — *Bihar* vármegyében a szunyodi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettessé *Fodor* Gerzson segédjegyzőt, — *Pozsony* vármegyében a nagysuri anyakönyvi kerületbe *Jankovics* József segédjegyzőt, a születések és halálozások bejegyzésére szoritkozó hatáskörrel, anyakönyvvezető-helyettessé nevezte ki.

TÁVIRATOK.

New-York, jan. 14. *Carracasi* távirat szerint a kormánycsapatok San Carlos közelében *elfogták Lutowskit*, a Castro elnök ellen deczember 19-én kitört lázadás vezérét.

Németek és lengyelek.

Berlin, jan. 14. A porosz képviselőház ma folytatta Hobrecht és Jezdzewski képviselőknek a kelet poroszországi lengyel sérelmek ügyében beadott interpellácziójának tárgyalását.

Sieg (nemzeti szabadelvü) azt mondja, hogy csak a lengyelek izgatnak, különösen a sajtó utján. Stichel képviselő tegnap *Oroszországot* is felhozta például; ott még sokkal rosszabbul bánnak a lengyelekkel. Litvániában még ma is érvényben van az a rendelet, hogy lengyelül egyáltalán nem szabad beszélni. Galicziát is dicsérte Stichel. Azt az állapotot, a mely *Galicziában* uralkodik, a *hol a slachta elnyom mindenkit*, a ki más nézetet vall és *még a gyilkosságtól és emberöléstől sem riad vissza, itt nem akarjuk.*

Tiedemann azt tartja, hogy a német tannyelv ellen egyszerre kitört heves izgatottságot csak kivülről szitották fel. Ezt különben Dzembowski képviselő is elismerte a biróság előtt. Egy lengyel képviselő évekkel ezelőtt azt mondta, hogy *Németország háboruja Oroszországgal elkerülhetetlen.* Németország győzni fog, de mit csináljon Németország az uj idegen nyelvü területtel? *Engedje át az uj országot a lengyeleknek.* Mindnyájan odavándorolnának ki és egy Hohenzollern herczeget választanának királyukká, Most, midőn a Caprivi-korszakban alázatossággal sem értek el semmit, kisérletet tesznek az erőszakkal. Csak szilárd rendithetetlen politika adhat orvoslást a *nagylengyel törekvésekkel* szemben.

Carlinski (lengyel) első sorban az előtte szólóval polemizál. A lengyel egyletek nem érdemlik meg ezt a bizalmatlanságot. Fennállhatnak-e továbbra is ezek az állapotok, a melyeket a német birák teremtettek, a nélkül, hogy minden müvelt ember gunykaczaját provokálják? (Derültség.) Mindig a nagy lengyel mozgalomról beszélnek; ez sértés. A lengyel agitáczió igyekszik fentartani a lengyelek anyanyelvét, erkölcseit és szokásait. Ez nemzeti kötelesség és gazemberek volnánk, ha ezt nem tennők. A mi a tudományt, müvészetet és irodalmat illeti, a lengyel nemzet mérkőzhetik a némettel. A gyárkémények száma nem lehet irányadó. A birodalmi kanczellár tegnap kijelentette, hogy bennünket nem akadályoznak anyanyelvünk használatában. Erre azt mondom, hogy *minden függő állásban lévő embernek eltiltják nálunk, hogy lengyelül beszéljen. Egy lengyel tanitónőnek eltiltották a lengyel nyelv tanitását*, mert a hozzáintézett kérdésekre azt válaszolta, hogy *anyjával lengyelül szokott beszélni.* (Halljuk! Halljuk! a lengyeleknél.) Hasonlitsák össze a németek állását a lengyelekével és akkor nem átalják még az egész németséget is felhivni az ellenünk való harczra, bár önöknek *rendelkezésére állanak az erőszak minden fogásai.* Hogy vehetik ily körülmények közt rossz néven a lengyel szerkesztőktől, ha a lengyel nemzet rendszeres legyilkolásáról beszélnek. Mi egyáltalában *nem gyülöljük a németeket mind a két nemben.* (Viharos derültség.)

Báró *Hammerstein* belügyminiszter: Carlinski ur rosszalta, hogy a lengyel gyermekeknek németül kell beszélniök az iskolában. Az iskolák nyelve Németországban és Poroszországban a német. Ez igy volt az alkotmány előtt és után is. Az előttem szóló hangsulyozta a lengyel lakosság lojalitását. Carlinski képviselő régebben egyszer egy gyülésen kijelentette, hogy nem vett részt egy német ügy tárgyalásán, mert az a meggyőződése, hogy csak oly gyüléseken kell résztvennie, melyek *egy nagylengyel birodalom létesitésével foglalkoznak.* (*Carlinski*: Ez nem igaz!) Ez a nyilatkozat 1882-ben történt. Ha Carlinski azóta tán megváltoztatta nézetét, ennek örvendek. A szónok ezután idézeteket olvas fel a lengyel ujságokból. *A Szokol-egyesületek vezércsillaga Nagylengyelország helyreállitásának gondolata.* A németség elleni gyülölet mélyen gyökeredzik a lengyel lelkében és a bölcsőtől a sirig kiséri őt. *Nincs értelme, ha a lengyel képviselők a parlamentekben lojalitástól áradozó nyilatkozatokat tesznek.* A szónok végül kijelentette, hogy *a kormány gondoskodni fog arról, hogy a németség mégis felülkerekedjék.* (Brávó!)

Kopsch szabadelvü néppárti pártja nevében kijelenti, hogy támogatja a kormányt minden jogos törekvésében.

Glowatzki (czentrum) arra kéri a kultuszminisztert, hogy Felső-Sziléziában engedje meg a lengyel oktatást.

Végül számos személyes felszólalás történt. Azután a tanácskozást holnapra napolták el.

A franczia kamara megnyitása.

Páris, jan. 14. A kamara és a szenátus megnyitása minden inczidens nélkül folyt le. A karzaton nagy közönség jelent meg. A szenátus csütörtökig elnapolta üléseit, a mikor is megválasztja az elnökséget. A kamara *Deschanelt* 307 beadott szavazat közül 288 szóval elnökké választotta. Alelnökök lettek *Cocheri* Aymard, *Maurice* Faure és *Mesureur*. A kormány törvényjavaslatot nyujtott be, mely felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az annak idején Francziaország, Anglia, Olaszország és Oroszország által hozott határozat értelmében a krétai kormánynak *egy millió franknyi visszafizetendő előleget adjon.*

Az orosz költségvetés.

Pétervár, jan. 14. A pénzügyminiszter jelentését beterjesztette s a megokolásban ezt mondja: Pénzügyeink állandóan a költségvetés egyensulyán alapszanak és *teljesen kielégitő állapotban vannak*, továbbá, hogy pénzrendszerünk teljesen kielégitő és vasuti hálózatunk állandóan kedvezően fejlődik. Ellenére azoknak a kellemetlen komplikáczióknak, a melyeket az utolsó évek gazdasági életünkre muló jelenségekkel, mint rossz terméssel, tőkeelőiránynyal és egyes iparágak nehéz helyzetével hoztak, az ország általános jólétében *semmi jele sem mutatkozik a hanyatlásnak.* Az 1893. évi költségvetésről tett jelentésemben Oroszország termelő erejében való erős hitemet és azt a meggyőződésemet fejeztem ki, hogy ez a termelő erő folyton fejlődni és gyarapodni fog. Az utolsó évek tapasztalásai megerősitették ezt a bizalmamat és ma, mikor tizedik költségvetési jelentésemet terjesztem a császár elé, annál erősebben bizom benne, hogy hazánk ő felsége változatlan békeszeretetének és gondosságának oltalma alatt gyorsan fog fejlődni.

A birodalmi költségvetés a következő számokat foglalja magában: *Bevételek*: Rendes bevételek 1.800,784.482 rubel, rendkivüliek 1,800.000 rubel, a birodalmi pénztárak szabad pénzkészleteiből 142,987.494 rubel, összesen 1.946,571.976 rubel. *Kiadások*: Rendes kiadások 1.775,913.481 rubel, rendkivüliek 170,658.495 rubel, összesen 1.946,571.976 rubel. A rendes kiadások kölcsönfizetésekre 286,459.713 rubel, a legfőbb birodalmi hatóságok költségeire 3,080 667 rubel, a szent zsinat kiadásaira 27,954.151 rubel, az udvari miniszterium kiadásaira 15,715 243 rubel, a külügyi kiadásokra 5,867.350 rubel, a hadügyminiszterium költségvetésére 322 638.537 rubel, a haditengerészeti miniszteriumra 98,318.984 rubel, a pénzügyminiszteriumra 335,198.430 rubel, a földmivelésügyi miniszteriumra 4,324 283 rubel, a belügyminiszteriumra 93,187 205 rubel, a közoktatásügyi miniszteriumra 36,624.312 rubel, a forgalmi intézetekre 43,554.738 rubel, az igazságügyminiszteriumra 7.392.493 rubel, a birodalmi ellenőrző hivatalra 7,638.869 rubel és a ménesekre 2,046.042 rubel jut. A bevételek következőkép vannak előirányozva: egyenes adók 130,193.826 rubel, közvetett adók 387,127.600 rubel, illetékek 91,999.061 rubel, állami haszonvételek 521,724 000 rubel, állami birtokok és tőkék 508,515.998 rubel, állami birtokok eladása 767.992 rubel, megváltások 8,643.100 rubel, az állami pénztárak kibocsátásaiból való jövedelmek 67,528 847 rubel, különfélék 6,296.158 rubel. A rendes bevételek *24,871.001 rubellel haladják meg* a rendes kiadásokat.

A bagdadi vasut.

Berlin, jan. 14. Az orosz pénzügyminiszternek a *Vjesztnek Finanszovban* közzétett hirdetményére vonatkozólag az anatóliai vasuttársaság a következő felvilágositást adja: Minthogy olyan hatalmas mü, mint a bagdadi vasut, óriási tőkét követel meg, eleve is a német és a franczia pénzvilág együttes eljárását határozták el, azzal a feltétellel, hogy a többi nemzeteknek is helyet juttatnak a vállalatban, ha kivánják. Ennek a részesedésnek a nagyságára nézve végleges megállapodások eddig egyáltalán *nem jöttek létre.* Az ilyen részesedéseket a két eredeti szerződő fél mindenesetre eredeti részesedése arányában fogja átengedni a hozzájuk csatlakozó harmadik személyeknek. Egyébként az egyezmény végleges megkötéséről még semmit sem lehet tudni.

Konstantinápoly, jan. 14. *Bartissol* franczia állampolgárnak, a szaloniki kikötő épitőjének képviselője kérvényt nyujtott át a nagyvezirnek, a melyben a bagdadi vasutra koncessziót kér kilometergaranczia nélkül.

Bülow és Chamberlain.

London, jan. 14. A *Daily Mail*-nek jelentik Berlinből: *Vilmos* császárnak Anglia iránt való szimpátiája cseppet sem változott meg, ellenben *gróf Bülow állása megrendült. Chamberlain* szombati beszéde a brit gyarmatokon hazafias lelkesedést keltett.

A paraguaji forradalom.

London, jan. 14. A dél-amerikai forrongás egyre nagyobb mérveket ölt. A forradalom lángja, a mely eddig *Dél-Amerika* északi részén, *Kolumbiában* és *Venezuelában* lobogott, most egyszerre délen, *Paraguay* államban csapott föl. Az első összeütközés a kongresszus épületében történt és az első áldozat *Aceval* elnök lett, akit elfogtak; Facundo Iusfran szenátort *megölték. Caballero* tábornokot, továbbá *Miguel, Corbelan, Freitas* szenátorokat és *Carreras* képviselőt sulyosan *megsebesitették.* A kongresszus az alelnököt teljes végrehajtó hatalommal bizta meg. A forradalmat *maguk* a miniszterek szitották, a kik Guglielmo *Riost* akarják elnöknek megtenni.

A transzváli háboru.

London, jan. 14. *Kitchener* jelenti *Johannesburgból* tegnapi kelettel, hogy *Wins* ezredesnek kezébe került *Piet Viljoennek* egy levele, a melyből kitünik, hogy *Oppermann* búr vezér, a ki több kommandónak volt parancsnoka, egy nagyobb harczban, a melyet *Plumer* ezredessel vivott, *elesett.*

London, jan. 14. *Campbell-Bannermann* tegnapi beszédében nevetségesnek mondotta azt a hiresztelést, hogy egy harmadik pártot akarnak alakitani és megjegyezte, hogy a liberális unionisták sorsa borzasztó intelem volt arra, hogy óvakodjunk a mértéktelen becsvágytól. Minthogy a háboru tekintetében egy nézeten van *Roseberryvel*, ugy véli, hogy semmi sem állja utját annak, hogy a liberálisok Roseberryvel karöltve járjanak el a háboru kérdésében és nem szóló lesz az oka, ha nem ugy lesz. *Campbell-Bannermann* után lord *Spencer* beszélt, a ki hozzájárult Roseberry beszédéhez, a mely ugy látszik, arra vall, hogy *Roseberry* együtt akar munkálkodni a különféle liberális csoportokkal. A gyülés mind a két szónokot nagy lelkesedéssel hallgatta. A gyülésen jelen volt *Hobhouse* kisasszony is, a ki lelkes ovácziókban részesült. A szónokok beszéde alatt a karzatokról brosürákat dobáltak le, a melyek *Roseberryt* azzal vádolják, hogy elárulta a liberális párt ügyét. Roseberrynek azt a levelét, a melyben kimenti elmaradását, tetszéssel, de közben piszszegéssel is fogadták.

London, jan. 14. Lord *Kitchener* jelenti *Johannesburgból* e hó 13-áról: Január 6-ika óta 20 búr elesett, 9 megsebesült, 203 fogságba esett és 93 megadta magát. *Transzvál* keleti részében, ugy látszik, szétszóródott az ellenség, bár ott legjobb harczosai közül 500-at vont össze, hogy *Ongeryacht* mellett *Plumer* ellen fellépjen. Nyugati Transzválban az ellenség zöme Rustenburgtól nyugatra áll. Az *Oranje* szabadállamban a búrok fögyülekezési helyei a *Villie* folyó partja és a *Betlehemtől* délre eső vidék. Különböző angol csapatosztályok foglalkoztatják ezeket a kommandókat. *Munro, Lovat* és *Vollet* a *Jamestown, Alivalnort* és *Lady Gray* közötti háromszögben czirkálnak, a mely részén a Fokgyarmatnak kis búr osztályok állanak. A *Fokgyarmat* nyugati részén az ellenséget észak felé szoritják és élelmiszer-raktárakat állitanak fel, melyek támpontokul fognak szolgálni az uj őrházvonalakon tul folytatandó hadmüveleteknél.

London, jan. 14. Kitchener lord táviratozza Johannesburgból tegnapról: *Bruce Hamilton* haderejének sikerült három mértföldnyire megközeliteni *Botha* Lajost, a ki az e hó 11-ére virradó éjjel egy *kocsin elmenekült.* A csapatok, a melyek hosszu menetet tettek, hét mértföldnyire üldözték *Bothát*, mig lovaik kimerültek. 32 búrt elfogtak.

A helyzet Khinában.

Brüsszel, jan. 14. A *XX. Siècle* jelentése szerint *Bongaerts* pátert, a ki a souti hittéritő-társasághoz tartozik, Sziangcinghen (Khinában) meggyilkolták.

London, jan. 14. A *Standard* jelenti *Tiencsinből* tegnapi kelettel, hogy *Juansikkai* jelenleg Pekingben mint főparancsnok 10.000 ember fölött rendelkezik és ugyanannyi katonaságot szándékozik odahozni. *Juansikkai* állitólag bizalmatlanságot akar kelteni az özvegy császárnéban az idegen hatalmasságok iránt. *Junglut* a császári rendeletek revizorává nevezték ki. Hir szerint *Csun* herczeg el fogja venni Junglu leányát.

Peking, jan. 14. A niucsvangi amerikai konzul értesitette az orosz kormányzót, hogy semmi bizonyitékot nem hoztak fel arra nézve, hogy amerikai tengerészeknek részük volt az orosz katona agyonlövésében. Conger amerikai követ megkapta a konzul és a kormányzó legutóbbi levélváltásának másolatát, a melyben a konzul ismételten panaszolja, hogy az oroszok beleavatkoztak az idegenek jogaiba.

A közönség köréből.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő Budapest-Buda.

Természetes meleg kénes forrás- és iszapfürdők. Vizgyógyaszat, villamfényfürdők, massage stb. Külön női és férfi osztályok. Olcsó és gondos ellátás. Csúz, köszvény, idegbajok stb. és a téli fürdőkura felöl tájékoztató prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága. 40600

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.
Mindenütt kapható.
Vezérügynökség: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest—Bécs.

Guber Forrás Leghatásosabb arzen-vas viz
vérszegénység, női bajok, ideg- és bőrbetegségek ellen stb. Kapható az összes gyógyvizkereskedésben, gyógyszertárban és droguista-üzletekben. 42936

KÖZGAZDASÁG.

Fiume, jan. 14. Az Adria m. kir. tengerhajózási társulat gőzösei közül «Baross» tegnapelőtt Laspalmasból Triesztbe, «Matlekovics» ma Fiuméből Reuenbe indult. «Tisza» tegnap Marseillebe, «Buda» ma Algirba érkezett.

Sertéshus-kivitel.

(*B.*) A mit már régen kellett volna megtenni: a sertéshuskivitel fejlesztése érdekében nagyobb arányu akcziót inditani, azt végre megtette az arra leghivatottabb tényező, az országos magyar gazdasági egyesület. Közgazdasági szakosztályának legutóbbi ülésén ugyanis elhatározta, hogy e tárgyban felterjesztést intéz a földmivelési, kereskedelmi és pénzügyi miniszterekhez, hogy a mozgalmat ők is támogassák. A felterjesztést most küldték fel a miniszterekhez. A földmivelési miniszterhez intézett emlékiratban kifejti az egyesület, hogy a sertéshuskivitel előmozditása végett kiviteli vágóhidat kivánnak épiteni s erre a czélra tizenöt éven át 25.000 korona évi segélyt kérnek. A pénzügyminisztertől kedvezményes iparjog engedélyezését kérik a vágóhid számára, a kereskedelmi minisztertől pedig, hogy hütőkocsikat szereztessen be s iparvágány lerakását engedélyezzen.

A sertéshuskivitelt szövetkezeti uton óhajtja a gazdasági egyesület előmozditani s a tervet tudtunkkal a székes főváros is örömmel üdvözölte s kész a vállalat törekvését az által előmozditani, hogy a mennyiben az külön sertésvágóhidat épiteni nem akarna, szokásos dijakért a fővárosi közvágóhidat használatra átengedni. A vállalatnak, hogy létre jöhessen, illetőleg sikeresen müködhessék, 1 millió koronára van szüksége, de ennek az összegnek megszerzése nem ütközik nehézségekbe, mert a fővárosi pénzintézetek már kijelentették, hogy hajlandók a szövetkezetnek 500.000 koronát kölcsönözi, ha a kormány 25.000 koronával az ötszázalékos kamatoztatást biztositja. A tőke többi részét részint alapitó- részint egyszerü üzletrészek utján tervezik beszerezni. Az alapitó üzletrészeknek négyszázalékos kamatozást fognak a tervezet szerint biztositani; az egyszerü üzletrészeket pedig nem kell majd azonnal készpénzzel befizetni, hanem minden sertésszállitmánynál az illető beszállitó eladó tenyésztőnek bizonyos hányadot a sertések vételárából levonnak, s az üzletrészekre törlesztésképp elkönyvelnek.

Ezek a fővonásai annak a felterjesztésnek, melyet az országos gazdasági egyesületből a kormány támogatásáért felterjesztettek, s nem kételkedünk benne, hogy a kormány teljesiteni fogja a tervezők kérelmét, miután a sertéshusnak nagy arányu kivitele nagy lendületet adna a sertéstenyésztésnek, s különösen az eddig nálunk majdnem teljesen elhanyagolt *hussertés* tenyésztésnek.

A tervezők ugyanis főkép három piaczra kivánják a sertéshus-kivitelt irányitani: Angolországba, Ausztriába és Németországba. Mind a három országban inkább a hussertés, mint a zsirsertés husát keresik és fogyasztják; Angolországban pedig csakis az angol hussertésfaj husát lehet szállitani. Minthogy pedig különösen az angol piaczot tartják szem előtt, mint olyant, a hová legjobban fizetné ki magát a kivitel, főkép az angol hussertésfajta tenyésztésére kell a fősulyt fektetni, melynek husát különben Németországban is szivesen megveszik.

Az angol hussertések tenyésztésével nálunk több helyen tett kisérletek általában beváltak, de nem minden sertésfajtával és nem mindenütt egyformán. Vannak tenyésztők, a kik a yorkshirei sertést tartják a legjobbnak s viszonyaink közt már gazdasági szempontból is legalkalmasabbnak, nemcsak husáért, hanem különösen rendkivüli szaporasága miatt is, a mennyiben ez a sertésfajta minden 116—120 nap alatt 12—12 darabot malaczozik s igy évenkint legalább 30 ivadékszaporulatra lehet számitani. Mások ismét azt állitják, hogy a yorkshire sertésnek sikeres tenyésztése csak rendkivül intenziv viszonyok közt lehetséges s inkább a berkshire és poland-khina fajtákat ajánlják. Ezek szerint e két faj volna egyedül alkalmas főként a népies tenyésztési irány átalakitására, annyival is inkább, mert e két fajtát extenziv viszonyok közt is sikerrel tenyészthetik.

A harmadik fajta az volna, mely a yorkshire és a mangolicza keresztezéséből származik, melynek husát szintén igen alkalmasnak tartják az angol izlés kielégitésére, miután azt még szakértő ember is alig tudja a tiszta angol sertés husától megkülönböztetni.

Hogy a három, illetőleg négy fajta, t. i. a tiszta angol fajták, az angol-magyar fajta közül melyik válik be a kiviteli czélnak legjobban, azt mindenesetre megfelelő kisérletekkel magán az angol piaczon szerzendő tapasztalatok alapján lehet legbiztosabban elhatározni. Leghelyesebb volna, a mire különben a vállalat tervezői is sulyt fektetnek, ha vagy a földmivelési miniszter, vagy magok a vállalatok tervezői néhány szakembert küldenének Londonba, esetleg más angol nagyvárosokba is, hogy ott az igényeket, valamint a viszonyokat a helyszinén közvetlenül megismerjék, s egyuttal egyes nagy czégekkel üzleti összeköttetést is igyekezzenek létrehozni.

Hogy Angolország mily kitünő piacznak igérkezik a sertéshus kivitel számára, az eléggé kitünik abból, hogy Oroszország is rávetette szemét, s már két orosz gazdatársaság megbizottjai jártak legutóbb Londonban, hogy a sertéshus értékesitési viszonyokat ott a helyszinen tanulmányozzák. Jó lesz tehát, ha nem késlekedünk sokáig, hanem az összeköttetést minél előbb megcsináljuk, mert könnyen megeshetik, hogy a gyorsabb cselekvésü orosz gazdák elütik gazdáinkat ettől a sokat igérő piacztól.

Tekintve azt, hogy a mozgalom iránt az érdekelt és illetékes körökben nagy érdeklődés mutatkozik s a hussertés-tenyésztési irányt, mely nálunk eddig majdnem teljesen el volt hanyagolva, ugy az egyesek, mint a hivatalos közegek most sürgősen szükségesnek tartják: remélhető, hogy azok, a kik ezt a rendkivül fontos közgazdasági mozgalmat megindították, nem állnak meg fél uton, hanem gyorsan és a legnagyobb kitartással fognak a czél felé törekedni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‚*‚ **Szesztermelés deczemberben.** A fogyasztási adó alá eső szesznek a magyar korona országainak területén 1901. évi deczember havi termeléséről és forgalmáról szóló ideiglenes kimutatás a következő adatokat tünteti fel: A hivatalos megállapitások eredménye szerint összesen 112.057 hl. alkoholt termeltek; szeszfőzőkből, szabadraktárakká nyilvánitott szeszfinomitókból és szeszszabadraktárakból elszállitottak: 1. a fogyasztási adó lefizetése mellett 57.812 hl.-t, a kisebb, 581 hl.-t a nagyobb adótétel mellett, összesen 58.393 hl.-t; 2. fogyasztási adóval terhelten: a) a vámvonalon át való kivitelre 9 hl.-t a kisebb, 5440 hl.-t a nagyobb adótétel mellett, összesen 5449 hl.-t; b) másnemü adómentes felhasználásra 4436 hl.-t a kisebb, 4057 hl.-t a nagyobb adótétel mellett, összesen 8493 hl.-t.

⁂ **A vámtarifa kérdése az osztrák ipartanács ban.** Az osztrák ipartanács tegnapi ülésén a vámtarifa és kereskedelmi szerződések kérdésével foglalkozva, olyan határozati javaslatokat fogadott el, mely bennünket is közelről érdekel. Dr. *Kolischer* reichsrathi képviselő mint előadó mindenekelőtt utalt arra, hogy az ipartanács 1901. évi május 7-én megtartott ülésén annak szükségét hangoztatták, hogy azokat a törvényes határozatokat, melyek ugy a Magyarországgal, valamint más országokkal való forgalomra vonatkoznak, a Magyarországgal való viszony végleges rendezése és uj kereskedelmi szerződések kötése alkalmával az osztrák mezőgazdaság érdekeinek szem előtt tartása mellett változtatni, módositani kell. Miután dr. *Karminski* a kereskedelemügyi minisztertől kapott utasitás szerint e tárgy fölött a vitát *bizalmasnak* nyilvánitotta, az ipartanács egyhangulag dr. *Kolischernek* következő határozati javaslatát fogadta el:

1. Ausztria *minél kevésbbé kösse le magát tarifapolitikailag* Magyarországnak, semmi esetre sem tul a Németországgal kötött kereskedelmi szerződéshez csatolt zárójegyzőkönyv 15. és 16. szakaszán. 2. Ama rendelet, melyet a vasuti miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a *vasutügyre* vonatkozólag 1899. évi szeptember 22-én kibocsátott, különösen pedig annak az osztrák közgazdaságra hátrányos 2. szakaszát hatályon kivül kell helyezni, 3. Ausztria csak akkor gyakorolhatja teljes befolyását a vasuti tarifaügyek terén, ha *a nagy vasutak már az állam birtokában lesznek* épen ugy, mint a szomszédországokban. 4. Az illető népjogi határozatok értelmében arra kell törekedni, hogy *Magyarország a dunai szállitási adót megszüntesse.*

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A pénzpiaczról.** Berlinben tegnap a magánkamatláb 2 százalékra szállt le, tehát teljes két százalékkal a birodalmi bank hivatalos kamatlába alá, a mi a német pénzpiaczon is a ritka esetek közé tartozik. Minthogy ily rendkivül alacsony magánkamatláb mellett a tőke természetszerüen nagyobb arányokban áramlik vissza a birodalmi bankba mint rendes körülmények közt, berlini pénzkörökben valószinünek tartják, hogy a birodalmi bank is le fogja a kamatlábat szállitani s nem vár ezzel addig, mint tavaly, a mikor tudvalevőleg csak február 26-án szállitotta le 5 százalékról 4½ százalékra.

** **Amerika gabonaforgalma.** Newyorkból érkezett távirat szerint Amerika ellenőrizhető gabonakészletei január 11-én a következők voltak:

	E héten	Mult héten	1901	1900	1899
Buza	58077000	58929000	61845000	56532000	27358000
Tengeri	11642000	11703000	10630000	12884000	20935000

Az atlanti kikötőkből elszállittatott:

	N.-Britanniába	Francziaországba	Belgiumba	Németországba	Más országokba	
Buza	1210000	—	250000	120000	10000	bushel
Tengeri	130000	—	40000	—	—	„
Liszt	120000	—	—	—	20000	zsák.

** **A bányaértékek emelkedése.** A bécsi tőzsdén két nap óta bányarészvények 12, prágai vasmügyárrészvények 75, csehországi bányarészvények 56 koronával emelkedtek. Ennek a rohamos emelkedésnek az volt az oka, hogy a tőzsdén elterjedt a krajnai ipartársulat megvásárlásának a hire és azt is beszélték, hogy legközelebb létrejön az osztrák-magyar vaskartell. Ezek a hiresztelések ez idő szerint alaptalanok.

** **Vidéki pénzintézetek.** *A szatmári kereskedelmi és iparbank* az 1901. évben 50.769·32 k. nyereséget ért el 300.000 k. részvénytőke mellett. Tartalékalapja 273.182 k., betétállománya 1,452.174 k. Váltótárczája 1,406.226 k., jelzálog kölcsönei 107.643 k., folyó számlája 280.848 k. Az intézet 16 korona osztalékot fizet.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein a következő fizetésképtelenségekről értesült: Bass Dávid rövidáru- és rőfösekereskedő *Csornán*, Cziczek Mihály kereskedő *Vajdahunyadon*, Ismael János divatárukereskedő *Maros-Vásárhelyen*.

IPARÜGYEK.

— *A szombathelyi Mayer-gyár felsegitése.* Szombathelyről jelentik, hogy a Mayer-gyár felsegitése ügyében ma érkezett le Vas vármegye főispánjához, Reiszig Edéhez a kereskedelemügyi miniszter leirata, mely szerint a kormány a gyárat *250.000 koronás kölcsönnel* segélyezni hajlandó volna és pedig évenkint tiz esztendőn át 25.000 koronával. A visszafizetésre vonatkozólag kiköti a kereskedelmi miniszter, hogy a kölcsön törlesztése a 11-ik évben venné kezdetét. A kölcsön *kamatmentességét* biztositja a kormány arra az esetre, ha az alakitandó részvénytársaság részvényeseinek 6%-nál több osztalékot nem fizet, ha azonban a részvénytársaság ezenfelüli osztalékot juttat, az állam 3%-os kamatot kér a kölcsönösszeg után. A kormány a segélyezést csak arra az esetre helyezte kilátásba, ha a részvénytársaság egy millió alaptőkével alakul meg. Kikötötte a kormány továbbá azt is, hogy az uj gyár köteles az üzemet és a munkások számát a jelenlegi állapotoknak megfelelőleg fentartani.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A Szent Jakab-puszta eladása kisgazdáknak.** A gödöllői korona-uradalom tőszomszédságában levő *Szent-Jakab-pusztát* — mint értesülünk — föl fogják darabolni és kisgazdáknak adják el. Ez a puszta évszázadok óta a váczi püspök tulajdona volt. A midőn gróf *Csáky* Károly megyés püspök elfoglalta állását, három nagyközség: Szada, Veresegyház és Kis Szent-Miklós népe arra kérte, hogy — mert a szent-jakabi puszta ugy sem hozza meg a kellő jövedelmet — adja el azt fölaprózva a kisgazdáknak, a kik igy, földhöz jutva, nem hagyják el a megyét, a honnan a kivándorlás évről-évre növekszik. A püspök megbarátkozott az eladás tervével, hanem időközben gróf *Lónyay* Sándor, beregmegyei nagybirtokos rögtön kétszázezer koronával igért többet Szent-Jakabért, mint a községek földmüvesei. De az eladásnak utját állotta az, vajjon az uralkodó hajlandó-e ettől a kedvelt vadászterületétől megválni. A püspök kihallgatást kért a királytól s az eladáshoz a beleegyezését kérte. Az uralkodó kijelentette, hogy abban az esetben, ha a kisgazdákon segithet, szivesen ad engedelmet az eladásra. A püspök előtt *Darányi* Ignácz miniszter is azt a határozott kivánságát fejezte ki, hogy *csakis kisgazdák kapják meg az uradalmat.* A tárgyalásokat most már befejezték s ezek eredményeképen a község népe 780.000 koronáért megvette a Szent-Jakab-pusztát olyan feltétellel, hogy a vételárt husz év alatt törlesztheti. Igy egy-egy hold föld 260 koronájába kerül az uj tulajdonosoknak, a mibe a törlesztés, a kamat és az átiratás költsége is be van számitva.

* **Az okszerü borkezelés terjesztése** és fejlesztése végett *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszter a mult év október hónapjában megnyilt budafoki m. kir. pinczemesteri egyéves tanfolyammal kapcsolatban két hétre terjedő időleges borkezelési tanfolyamokat is szervezett a szőlősgazdák és vinczellérjeik számára. A tél folyamán három ilyen borkezelési tanfolyam lesz Budafokon. Az első, mely épen most van folyamatban, jan. 7-én kezdődött, a második január 27-én, a harmadik pedig február 17-én veszi kezdetét.

* **A fővárosi szemét mint szőlőtrágya.** A keszthelyvidéki gazdakör közgyülésén *Hertelendy* Ferencz, a zalamegyei gazdasági egylet elnöke fölhivta a tagok figyelmét a Cséry-féle szeméttrágyára. Tapolczán több termelő hozatott belőle, egy waggon Tapolczára szállitva 76 koronába esik. A fővárosi szemét, miután rostálással az oda nem tartozó anyag eltávolittatott, kitünő szőlőtrágyának bizonyult. A tul a dunai nagy trágyahiány, mely igen kedvező szállitási refakcziákra is vezetett, szükségessé teszi, hogy a gazdakör vegye kezébe az ügyet, mert 30 vasuti kocsival inditott külön szállitmányok dijtétele még olcsóbb. A gazdakör hosszasabban tárgyalván a kérdést, kimondotta, hogy próbaképen annak megállapitására, mibe kerül a fővárosi szemétnek waggonja Keszthelyre szállitva, egy waggont hozat, annak trágyaértékét megvegyelemezteti a keszthelyi vegykisérleti állomáson s az eredményt a tagokkal közölni fogja.

* **Uj mintagazdaság.** *Darányi* földmivelésügyi miniszter Zalamegye Szántó községébe mintagazdaság fölállitását engedélyezte és segélyezte, felügyeletével *Károly* Lajos keszthelyi gazdasági intézőt bizta meg.

* **Gazdatársadalmi szervezkedés** Temesvárról jelentik, hogy Temesmegye gazdasági egyesülete most tartott választmányi ülésén *Molnár* Viktor főispán javaslatára elhatározta, hogy tagul belép a gazdasági egyesületek országos szövetségébe s az egyesület beléléteinek fejlesztésére ügyvivői titkári állást szervez.

* **A gyümölcstermelés föllenditésére** *Darányi* földmivelésügyi miniszter a szatmármegyei gyümölcs (főleg a szilva) termelés emelése érdekében a megyebeli gazdasági egyletnek két Casenille-féle aszalót engedélyezett. Az aszalók azon szatmármegyei községben állittatnak fel, a melyek hajlandók a felállitásért öt—hatszáz koronányi költséget viselni. A miniszter ezenkivül kikötötte, hogy a kistermelők a legminimálisabb dij mellett használhassák az aszalókat.

SORSOLÁS.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő főbb nyereményeket huzták ki: **80 000** koronát nyert: 44668. **20 000** koronát nyert: 3545. **15 000** koronát nyert: 86927. **5000** koronát nyert: 51765. **2000** koronát nyertek: 5908 6768 31943 53079 63931. **1000** koronát nyertek: 12005 16215 21149 41153 46780 93728. **500** koronát nyertek: 1364 6598 5013 8592 12995 14414 15903 23266 28866 30109 30113 34262 38970 42766 43156 43979 44074 44829 55462 55642 66171 67635 71333 74810 75643 77174 81798 87162 90886 98836 99217. — A *80 000 koronás főnyeremény* a mai huzáson a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Gizella-tér, Haaspalota) vásárolt 44 668. számu osztálysorsjegyre esett, mely intézetnél nyerték eddig a legtöbb nyereményt.

KÖZLEKEDÉS.

() **Csatornavita a mérnökegyletben.** A magyar mérnök- és épitészegyletben ma délután folytatták a csatornakérdés tárgyalását. Elsőnek *Kisfaludy Lipthay* Sándor müegyetemi tanár szólt a tárgyhoz. Mindenekelőtt a vasutak, aztán a hajók önköltségével foglalkozott. 21 esztendőnek statisztikáját halmozta egybe, a mi a vasutakra vonatkozik s fáradságos munkával grafikus táblázatokat készitett s ezekből kimutatta, hogy ma a vasut önköltségen alul szállit, következésképp minden tonna szállitmányra 0·8 fillért ráfizet. Szóló a csatornák hivének vallja magát s hazánkra igen fontosnak tartja minél több csatorna kiépitését. A mi a hajókat illeti, kimutatja szintén grafikonból, hogy a vashajók kevesebb költségbe kerülnek, mint a fahajók, tehát ezeket kellene csinálni, de ez olyan drága, hogy nem fizeti ki magát. A csatornáknak kétféle hátrányuk van, az egyik tisztán technikai s igy legyőzhető, de a másikkal nehezebb megküzdeni, s ez az államvasutaknak viselkedése a hajózással szemben, ugy, hogy a mit az állam az egyik kezével ad, a másikkal elveszi. A vasut valóságos versenytársa a hajónak. Ez abuzus, de ennek nem az államvasut az oka, hanem az, hogy a kereskedelmi miniszterium annyi heterogén ágazatra oszlik, a melyek egymással homokegyenest ellenkeznek. Szükséges ezeket különválasztani, külön vasuti miniszteriumot szervezni, a hajózást áttenni a földmivelési miniszterium hatáskörébe. (Helyeslés.) Ő a legfontosabbnak tartja a Duna—Tisza csatorna minélelőbbi kiépitését, a fiumei csatornának nem barátja, hanem inkább a vukovár—salaczi csatornát és a Károlyvárosig terjedő utat kell kiépiteni, a Kulpát és Szávát szabályozni, Mindezen csatornák 164 millió koronába kerülnének s igy volna 4000 klm. hajózható viziutunk. — Szólt ezután *Heincz* Albert, a Ferencz-csatorna igazgatója és *Rupcsics* György, mindketten a csatornák hivének vallották magukat. A vitát a jövő héten folytatják.

() **Uj távbeszélő hálózat.** A kereskedemügyi miniszter Krassó Szörény vármegye uj-moldovai járásában közhasználatu törvényhatósági távbeszélő hálózatot létesittetett, melybe mint központokat a berzászka-i és szerb-pozsezsenai postahivatalokat, az ó moldovai és uj-moldovai posta-távirda és a drenkovai és szikeviczai postatávirat közvetitő-távbeszélő hivatalokat kapcsoltatta be, a Drenkova—Szikevicza közt fennállott távirat-közvetitő távbeszélő-berendezés eddigi jellegének megszüntetése mellett. A megjelölt távbeszélő-központok müködésüket 1901. évi deczember hó 10-én kezdették meg korlátolt nappali (L) szolgálattal. A berzászkai és szerb-pozsezsenai postahivatalok ez alkalommal állami és magántáviratok kezelésével is megbizattak.

() **Az államvasutak fölöslegei.** A m. kir. államvasutak igazgatósága e hónap 10-én *két millió* koronát szállitott be pénztári feleslegeiből a központi állampénztárba. Ez évben ez volt az első beszállitás.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Január 14. —

Gabonatőzsde.

A *készárupiaczon* buza elég jó kinálat és mérsékelt kereslet mellett 16.000 métermázsa kelt el 5 fillérrel olcsóbb árakon. A rozs irányzata mérsékelt forgalom mellett csendes volt. A takarmányárpa csendes irányzat mellett változatlan. Zabban gyenge forgalom volt, tengeri változatlan. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki:* 100 mm. 79 kg. 9.50 k., 100 mm. 79·5 kg. 9.45 k., 100 mm. 79·4 kg. 9.45 k., 200 mm. 79 kg. 9.45 k., 100 mm. 78·5 kg. 9.40 k., 100 mm. 78 kg. 9.35 k., 100 mm. 78 kg. 9.30 k., 100 mm. 77·4 kg. 9.40 k., 100 mm. 77·3 kg. 9.30 k., 200 mm. 77 kg. 9.30 k., 100 mm. 77 kg. 9.30 k., 100 mm. 77 kg. 9.25 k., 200 mm. 77 kg. 9.20 k., 200 mm. 76 kg. 9.05 k., 100 mm. 75·8 kg. 9.15 k., mind három hónapra.

Fehérmegyei: 200 mm. 77 kg. 9.30 k., 850 mm. 75·7 kg. 9.17½ k., 900 mm. 75 kg. 9.17½ k., mind három hónapra.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 78 kg. 9.35 k., 300 mm. 77 kg. 9.35 k., 800 mm. 76·3 kg. 9.10 k., 200 mm. 77 kg. 9.10 k., 200 mm. 76 kg. 9.20 k., malomba, mind három hónapra.

Bácskai: 200 mm. 74·5 kg. 9.25 k., három hónapra.

Raktáráru: 3400 mm. 77·8 kg. 9.40 k., 1100 mm. 77 kg. 9.17½ k., 1400 mm. 76 kg. 9.22⅓ k., mind három hónapra.

Rozs: 400 mm. 7.40 k., három hóra, 200 mm. 7.30 k., 100 mm. 7.27½ k., 100 mm. 7.25 k., mind készpénzfizetés mellett.

Árpa: 100 mm. 6.07 k., 100 mm. 6.05 k., 300 mm. 5.95 k., mind készpénzfizetés mellett.

Zab: 200 mm. 7.70 k., 100 mm. 7.57½ k., 100 mm. 7.55 k., 200 mm. 7.22 k., mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Az árak 50 kilogrammonkint koronaértékben értendők.

A **határidőüzlet** alacsonyabb amerikai fegyzések miatt lanyhán indult s buza áprilisra realizálások miatt 9.13 koronáig esett. Később, miután néhány vevő jelentkezett, 9.17 koronáig szállt föl az ára. Októberi buza inkább volt kinálva; az időjárás hidegebb s igy kedvezőbb. A takarmányczikkek nem változtak. Készáruban valamivel jobb volt a kinálat s habár a malmok is a tegnapinál élénkebb keresletet tanusitottak, az árak a tulajdonosok engedékenysége mellett 5 fillérig csökkentek. — Köttetett:

Délelőtt:

Buza 1902 áprilisra 9.15, 9.14, 9.13, 9.15, 9.16, 9.18, 9.— korona.
Buza 1902 októberre 8.38, 8.36, 8.38, 8.39 kor.
Rozs 1902 áprilisra 7.52, 7.55 kor.
Zab 1902 áprilisra 7.48, 7.49 kor.
Tengeri 1902 májusra 5.43, 5.44, 5.45 kor.

Déli 1 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Buza 1902 áprilisra	k	9.20—9.21
Buza 1902 októberre	»	8.39—8.40
Rozs 1902 áprilisra	»	7.54—7.55
Zab 1902 áprilisra	»	7.49—7.51
Tengeri 1902 májusra	»	5.45—5.46
Repcze 1902 augusztusra	»	12.25—12.35

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom nem sok változást hozott. Az irányzat folytatása volt a délinek s az árak is alig ingadoztak.

Délután 4 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Buza 1902 áprilisra	k.	9.22—9.24
Buza 1902 októberre	»	8.39—8.41
Rozs 1902 áprilisra	»	7.54—7.55
Zab 1902 áprilisra	»	7.50—7.52
Tengeri 1902 májusra	»	5.45—5.47
Repcze 1902 augusztusra	»	12.25—12.35

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén fizettek *sertészsirért* 52.25—52.— koronát 50 kilónkint.

Nyers szesz 39.— k. pénz, 39.50 k. áru.

Értéktőzsde.

A tőzsdének ma igen csendes napja volt. A forgalom a legszükebb keretben mozgott, a legtöbb értékek csak névleges árfolyamokat jegyeznek. Némi érdeklődés csak rimamurányi vasmü- és osztrák hitelrészvények után nyilvánult valamivel magasabb árfolyam mellett. Helyi értékek közül a magyar ipar- és kereskedelmi bank részvényeit kinálták élénken ugy, hogy árfolyamuk 42 koronáig sülyedt. Az eddig favórizált befektetési értékekben ma nem fordult elő kötés.

Előtőzsde.

Csekély forgalom mellett az előtőzsdén nyugodt hangulat uralkodott. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 641.50—642.75-ig, osztrák-magyar államvasut 651.25—652.50-ig, rimamurányi vasmü 485.——486.75-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 642.50—642.75-ig, magyar hitelbank 661.50—662.—ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 424.—425.—ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 42.—42.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 464—464.50-ig, osztrák-magyar államvasut 651.75—652.—ig, déli vasut 77.——78.—ig, rimamurányi vasmü 486.—487.—ig, magyar koronajáradék 95.05—95.10-ig, közuti vasut 593.——594.—ig, városi villamos vasut 292.—293.—ig.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén osztrák hitelrészvények élénk kereslet mellett jelentékenyen emelkedtek, különben pedig üzlettelenség uralkodott. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 642.75—645.25-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 425-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 42.—ig, osztrák-magyar államvasut 651.75—652.50-ig, rimamurányi vasmü 486.——485.—ig, magyar koronajáradék 95.05—95.10-ig. — Helyi értékekben köttetett: pesti magyar kereskedelmi bank 2490, Drasche-féle téglagyár 270.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 645.25—645.75-ig, magyar hitelbank 662—662.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 424.—425.—ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 41.—42.—ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 464.——464.50-ig, osztrák-magyar államvasut 652.50—653.—ig, déli vasut 75.——76.—ig, rimamurányi vasmü 484.25—485.—ig, magyar koronajáradék 95.——95.10-ig, közuti vasut 593.——594.—ig, városi villamos vasut 293.——294.—ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényben holnapra 4—5 k., nyolcz napra 10—12 k., január végére 15—17 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsde üzlettelenül folyt le. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 645.25—644.25-ig, osztrák-magyar államvasut 652.75—652.25-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 644.50—644.75-ig, magyar hitelbank 661.75—662.—ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 424.——425.—ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 41.— 42.—ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 464.——464.50-ig, osztrák-magyar államvasut 652.50—653—ig, déli vasut 75.—76—ig, rimamurányi vasmü 484.50—485.—ig, magyar koronajáradék 95.——95.10-ig, közuti vasut 593.——594-ig, városi villamos vasut 293—294.—ig.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Köbányán.

Köbánya, jan. 14. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz —.— f. Öreg közép —.— f. Fiatal nehéz 94—95 f. Fiatal közép 90—92 f. Fiatal könnyü 88—90 f. II. *Magyar szedett:* Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. III. *Romániai:* Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. IV. *Romániai eredeti* (Stachl): Nehéz —.— f. V. *Szerbiai:* Nehéz 88—90 f. Közép 84—86 f. Könnyü 82—84 f.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonando le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1902 január 12. napján volt készletben 26.273 drb, jan. 13. napján felhajtatott 1176 drb, jan. 13. napján elszállittatott 480 drb, jan. 14. napjára maradt készletben 26.969 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Gabona forgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása az 1902 jan. hó 12-én esti 6 órától jan. hó 13-án esti 6 óráig *Budapestre* vasuton és hajón érkezett s innen elszállitott gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről.

Az áru megnevezése	Érkezett: vasuton	hajón	együtt	Elszállittatott: vasuton	hajón	együtt
	méter	mázsa				
a) helyi forgalomban						
buza	12429	—	12429	100	—	100
rozs	403	—	403	—	—	—
árpa	1577	—	1577	247	—	247
zab	254	—	254	50	—	50
tengeri	2110	—	2110	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	204	—	204	11445	—	11445
korpa	—	—	—	1905	—	1905
összesen	16977	—	16977	13747	—	13747
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	—	—	—	—	—	—
korpa	—	—	—	—	—	—
összesen	—	—	—	—	—	—

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenczvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése január 13-án. Előző napról visszamaradt 967. Uj felhajtás 856, összes felhajtás 1823 Budapesti fogyasztásra elszállittatott 1142. eladatlanul visszamaradt 681. Napi árak: 120—180 kilogr. sulyban 84—88 f.-ig. 220—280 klg. sulyban 83—90 f.-ig. 320—380 klg. sulyban 84—90 f.-ig. Öreg nehéz 84—89 f.-ig. Malaczok —.— f.-ig. A vásár hangulata lanyha volt.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, jan. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai *előtőzsdén* arra a hirre, hogy a vaskereskedők a tartók árát fölemelik, továbbá, hogy a tengerészetnek nagymennyiségü vasanyagra lesz szüksége, valamint végül ujabb kedvező kartell-hirekre az alpesi bányaértékekben élénk forgalom volt, s árfolyamuk jelentékenyen emelkedett. Egyidejüleg a rima-murányi vasmü-részvények is javultak. Jobb kereslet volt a gőzhajózási és néhány épitési részvény után is. A többi értékek el voltak hanyagolva. Az alapirányzat, melyre az a hir is kedvező befolyással volt, hogy a német birodalmi bank tekintettel a nagyon alacsony magánkamatlábra, a hivatalos kamatlábat legközelebb leszállitja, mindvégig tartott maradt. A járadékok közül ma az osztrák aranyjáradék emelkedett. Valuták üzlettelenek.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 642.50, magyar hitelbank 664.—, Länderbank 417.50, osztrák-magyar államvasut 651.75, déli vasut 73.50, elbavölgyivasut 445.50, alpesi bányarészvények 417.50, rimamurányi vasmüvek 485.—, májusi járadék 99.95, török sorsjegyek 104.—, német birodalmi márka 117.26.

A *déli tőzsde* szilárd irányzattal nyilt meg. Hitelrészvényekben élénkebb forgalom fejlődött. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 644.—, magyar hitelbank 665.—, Länderbank 418.—, union-bank 544.—, anglo-bank 263.—, bankegyesület 447.—, közuti vasut Lit. A. 282.50, osztrák-magyar államvasut 652.—, déli vasut 73.50, elbavölgyi vasut 446.—, alpesi bányarészvények 417.—, rimamurányi vasmü 486.—, prágai vasmüipar 1470. májusi járadék 99.95, magyar koronajáradék 95.05 török sorsjegyek 104.—, német birodalmi márka 117.26.

A délutáni magánforgalomban a déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 644.25, magyar hitelrészvény 664.—, angol-osztrák bank 263.—, bankegyesület 447.50, union-bank 543.—, Länderbank 417.50, osztrák-magyar államvasut 652.—, déli vasut 75.—, elbavölgyi vasut 447.50, északnyugati vasut 440.50, dohányrészvény 288.—, rimamurányi vasmü 484.50, alpesi bányarészvények 419.50, májusi járadék 100.—, magyar koronajáradék 95.—, német birodalmi márka 117.25.

Bécs, jan. 14. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 119.60, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 151.25, magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, magyar kel. vasut áll. kötvény 119.60, leszámitoló- és pénzváltób.-részvény —.—, magyar kereskedelmi bank —.—, magy. koronajáradék 95.—, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 94.40, magyar hitelbank részvények 661.—, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 181.—, kassa-oderbergi vasut-r. 359.—, rimamurányi vasmü 484.—, magyar czukoripar 1775.

Bécs, jan. 14. (*Osztrák értékek zárlata*) 4·2%-os papir-járadék 100.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.40, 1860. sorsjegy 145.50, osztrák hitelsorsjegy 400.—, angol osztrák bank —.—, bécsi Bankverein 447.—, osztrák-magyar bank 1598.—, déli vasut részvény 74.50 dunagőzhajózási társulat 838.—, dohányrészvény 287.—, cs. és kir. vert arany 11.32, német bankváltók 117.20, 4·2%-os ezüstjáradék 99.95, osztrák koronajáradék 96.35. 1864. sorsjegy 219.—, osztrák hitelintézeti részvény 644.75, union-bankrészvény 542.—, osztrák Länderbank 416.25, osztrák-magyar államvasut 652.—, elbavölgyi vasut 446.50, alpesi részvények 419.—, 20 frankos arany 19.04, londoni váltóár 239.30, bécsi tramway Litt. A. 282.—, Litt. B. 278.50, Lipótkohó —.—. Nyugodt.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jan. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A budapesti malmoknak kontingentáló megegyezése, a mely a tulprodukczió megakadályozását czélozza, létrejött és márczius 1-én lép életbe. Mindenesetre szükséges, hogy a vidéki malmok hasonló megállapodásra jussanak s e czélból közelebb tárgyalások fognak megindulni; azonban már a budapesti malmok megegyezése is előidézett annyit, hogy e hét óta az üzem 48 órával csökkent s igy a munkaidő tulajdonképen csak heti öt napra korlátozódik s ez által a malmok buzaszükséglete a piaczokon 50 métermázsával apadt. A mai határidőüzlet meglehetősen élettelen lefolyásu volt, hiányzott valami különösebb kezdeményezés s a newyorki gyengült árjegyzéseket a nyugat-európai piaczok szilárd magatartása egyensulyozta. — Buza tavaszra 9.37—9.36—9.38, rozs tavaszra 7.80—7.82, tengeri május—juniusra 5.73—5.75, zab tavaszra 7.77—7.79 korona. Zárlatkor: Buza tavaszra 9.41, tengeri május—juniusra 5.75, rozs tavaszra 7.82—7.83, zab tavaszra 7.78—7.79 korona.

Szesz üzlettelen. Kontingentált készáru jegyzése 35—35.40 k.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, jan. 14 (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Minthogy a birodalmi bank kamatlábának leszállitása valószinünek látszott, a tőzsde irányzata alapjában szilárd volt. Az üzleti forgalom korlátolt volt, mert a spekuláczió a newyorki tőzsde tegnapi bágyadtságának hatása alatt várakozó álláspontot foglalt el. Bankok a német kölcsön küszöbön álló kibocsátására javultak. Vasértékek emelkedők, vasutak közül Kanada-Pacificrészvények Newyorkra gyengék. A második tőzsdeórában osztrák hitel Bécsre emelkedett. Magánkamatláb 2%.

Zárlatkor jegyeztetik 4·2%-os papirjáradék 100.25, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.75 elbavölgyi vasut —.—, magyar koronajáradék 96.10, osztrák-magyar államvasut 139.90, kassa-oderbergi vasut —.—, bécsi váltóár 85.25, magyar vasuti beruházási kölcsön 103.10, alpesi bányarészvény —.—, Disconto Commandit 184.80 általános villamossági Edison 188.—, gelsenkircheni 172.80, Laura-kohó 193.50, 4·2%-os ezüstjáradék 100.25, 4%-os magyar aranyjáradék 101.40, osztrák hitelrészvény 203.50, déli vasut 19.90, Károly Lajos-vasut —.—, orosz bankjegyek 216.10, 4% uj orosz kölcsön 95.90. török dohányrészvény —.—, olasz járadék 101.10, magyar hitelbank —.—, Dynamit Trust 164.—, Harpeni 163.80. Szilárd.

Berlin, jan. 14. (Esti tőzsde) Osztrák hitelrészvény 203.40, déli vasut 19.90, osztrák-magyar államvasut 139.75. Csendes.

Frankfurt. jan. 14. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 203.30, déli vasut 19.75, Disconto-Commandit 184.75, berlini Handelsgesellschaft 143.75. Harpeni 163.75, Laura-kohó —.—, magyar aranyjáradék —.—, osztrák aranyjáradék —.—, osztrák papirjáradék —.—, osztrák-magyar államvasut —.—, német bank —.—, drezdai bank 132.—, gelsenkircheni —.—, Hibernia 162.90, olasz járadék 101.—, magyar koronajáradék —.—, osztrák ezüstjáradék —.—. Szilárd.

Hamburg, jan. 14. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 203½. Szilárd.

Hamburg, jan. 14. (Zárlat.) 4·2% ezüstjáradék 100.10, 1860. sorsjegy 146.75, osztrák déli vasut 19.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—, osztrák hitelrészvény 203.50, osztrák-magyar államvasut 139.75, olasz járadék 100.10, 4%-os magyar aranyjáradék 101.—. Szilárd.

Páris, jan. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 óra 40 perczkor záródnak:* Osztrák-magyar államvasut —.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—, osztrák Länderbank —.—, 3%-os franczia járadék 100.35, ottoman-bank 543.—, 3½%-os franczia járadék 102.15, alpesi bányarészvények —.—, déli vasut 106.—, 4%-os magyar aranyjáradék —.—, párisi bankrészvény 982.—, olasz járadék 100.05, franczia törlesztési járadék 99.60, osztrák földhitelintézeti részvény —.—, török dohányrészvény 313.—, Szilárd.

London, jan. 14. (Megnyitás.) Angol consol 93⅝.

London, jan. 14. (Zárlat.) 4·2%-os angol consolok 93⅜, spanyol járadék 76¾, négyszázalékos magyar aranyjáradék 99¾, 4%-os rupia 64⅛, leszámitolási kamatláb 3.—, bécsi váltóár 12.21, déli vasut 4.—, olasz járadék 99¼, négyszázalékos osztrák aranyjáradék —.—, Canada Pacificvasut 116¾, ezüst 25 11/16, 3%-os magyar aranykölcsön —.—. Szabálytalan.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

New-York, jan. 14. (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 8¼ (8¼ tegnap), gyapot januárra 7.95 (7.89), gyapot áprilisra 8.09 (8.07), gyapot New-Orleansban helyben 7⅞ (7⅞). — *Petroleum:* Stand White Newyorkban 7.20 (7.20), petroleum Stand White Philadelphiában 7.15 (7.15), petroleum Rafined in Cases 8.30 (8.30), petroleum Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). *Zsir:* Western steam 10.10 (9.95), zsir Rohe és Brothers 10.10 (10.10). — *Tengeri* irányzata: állandó. Tengeri januárra —.— (—.—), tengeri májusra 69¼ (69¾), tengeri juliusra 68⅞ (69¼). — *Buza* irányzata állandó. Piros őszi buza helyben 88¾ (89¼), buza januárra —.— (—.—), buza márcziusra 86⅝ (87⅛), buza májusra 86⅛ (86⅝), juliusra 85⅞ (86⅜). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé* fair Rio 7. sz. 6¾ (6¾), kávé januárra 6.25 (6.30) kávé áprilisra 6.50 (6.55). — *Liszt* Spring Wheat clears 2.90 (2.90). *Czukor* 3.— (3.—). — *Ón* 23.35 (28.10). — *Réz* 11¼ (12⅛).

Chikago, jan. 14. (Zárlat.) *Buza* irányzata: állandó. Buza januárra 77⅜ (78⅝), buza májusra 81.— (81½). — *Tengeri* irányzata: állandó. Tengeri januárra 61⅞ (62⅛). — *Zsir* januárra 9.52 (9.42), májusra 9.77 (9.65). — *Szalonna* short clear 8.70 (8.75). — *Sertéshus* januárra 16.72 (16.60).

Praga, jan. 14. *Nyersczukor* Aussigban azonnal szállitva 17.70 k., februárra 17.80 k., finomitott készáru Prágában 84.— k.

Hamburg, jan. 14. *Nyersczukor* januárra 6.37, februárra 6.45, márcziusra 6.52, áprilisra 6.60, májusra 6.67, juniusra 6.75, juliusra 6.82, augusztusra 6.92, szeptemberre 6.97, októberre 7.05, novemberre 7.10, deczemberre 7.15 márka.

Hamburg, jan 14. *Kávé* januárra 35.—, márcziusra 35½, májusra 36¼, szepemberre 37¼ fillér fontonkint.

Berlin, jan. 14. Buza májusra 172.25, juliusra 173.—, bágyadt; rozs májusra 146.50, juliusra —.—, tartott; zab májusra 156.—, juliusra —.—, tartott; tengeri májusra 121.50, juliusra —.—, tartott; olaj májusra 54.30, októberre 53.—, csöndes; szesz (70-es) helyben 31.60.

Boroszló jan. 14. Buza helyben 17.40, sárga buza helyben 17.30, rozs helyben 14.80, zab helyben 14.20, repcze helyben 26.—, tengeri 100 kilonkint 13.—.

Köln, jan. 14. Olaj 60.50.

Páris, jan 14. *Buza* januárra 22.—, februárra 22.30, márcziustól négy hóra 22.90 május-tól négy hóra 23.15, renyhe; *rozs* januárra 15.75, februárra 16.—, márcziustól négy hóra 16.25, májustól négy hóra 16.40, nyugodt; *liszt* fleur de Paris januárra 27.90, februárra 28.10, márcziustól négy hóra 28.85, májustól négy hóra 29.15, nyugodt; *repczeolaj* januárra 61.75, februárra 61.75, márcziustól áprilisra 61.75, májustól négy hóra 61.75, nyugodt; *szesz* januárra 26.75, februárra 27.—, márcziustól áprilisra 27.50, májustól négy hóra 28.50, nyugodt; *nyers czukor* januárra 17.—, februárra 17.25, nyugodt; *fehér czukor* januárra 20⅝, februárra 20⅞, májustól négy hóra 21.75, októbertől négy hóra 22.50, nyugodt; *finomitott czukor* januárra 95.—, februárra 95.50. — Időjárás: borus.

Liverpool, jan. 14. (Gabonapiacz.) Amerikai és orosz buza ½ p.-vel olcsóbb. Amerikai tengeri 3 p.-vel olcsóbb. Időjárás: fagy.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai. (*Magánjelentés.*) A mai forgalom rendkivül gyenge volt és az élelmiczikkek ára alig változott. A hidegnusvásáron a friss sertéshus hilója 96 fillér, a disznózsir kilója 112 fillér. Nyul darabja 260 fillér, dámvadhus kilója 110 fillér, őzhus 150 fillér, vaddisznóhus 96 fillér, vadrucza darabja 140 fillér. Csirke darabja 160 fillér, tyuk 170 fillér, kappan 180 fillér, pulárd 220 fillér. A vidékről fölküldött hizott ludak kilója 130 fillér, kacsa 120 fillér, pulyka 120 fillér. Friss száraz tojásból (másodrendü ládaáru) 25 darabot, meszes tojásból 30 darabot olvastak 2 koronáért.

Bécsi sertésvásár.

Bécs (St.-Marx), jan. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai sertésvásárra bejelentettek 12.027 sertést s felhajtottak 3874 fiatal és 7479 kövér magyar sertest, öszszesen tehát 11.353 darabot. Az irányzat kissé lanyha volt. — Jegyeznek: prima 85—87 fillér, kivételesen 88 fillér, középszerü és öreg sertések 76—82 fillér, könnyü sertések 70—75 fillér, fiatal sertések 70—88 fillér kilónkint, élősulyban, fogyasztási adó nélkül.

Szerkesztői üzenetek.

V. Z. Mindenesetre fekete ruhában kell megjelennie.

P. B *Bácstopolya.* Vezérczikket csak belső munkatársunktól közlünk.

Szántó Jakab. *Szőlős.* Krüger elnök czime ez: Paul Krüger, Praesident. *Utrecht*, Oranjelust, *Nederland.*

P. T. *1.* Igen.

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Rész.-társaság.

Igazgató: ***Erdős Armand.***

Napirend 1902 január 15.

Naptár: Szerda, január 15. — Római katholikus: Pál rem. — Protestáns: Mórícz. — Görög-orosz: (január 2.) Szilveszter. — Zsidó: Scheb. 7. — Nap kél: 7 óra 29 perczkor, nyugszik: 4 óra 19 perczkor. — Hold kél: 9 óra 51 perczkor délelőtt, nyugszik: 10 óra 52 perczkor este.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

Szabad liczeum: Az egyetemi állattani intézetben (muzeumkörut 4.) este 6—7 óráig dr. Acsádi felolvasása: A magyar történet foglalatáról.

A függetlenségi és 48-as párt értekezlete d. u. 6 órakor a párt helyiségeiben.

Nemzeti muzeum: Képtár d. e. 9—1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Országos képtár és metszetkiállitás az akadémiában d. e. 9—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum d. e. 9—1 óráig.

Technologiai muzeum d. e. 9—1 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (kerepesi-ut 72.) d. e. 9—1 óráig.

A földtani-intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10—1 óráig.

Az akadémia Goethe szobája d. e. 10—12-ig.

Téli tárlat a városligeti müesarnokban d. e. 9 órától d. u. 4 óráig. Belépődij 1 korona.

Nemzeti szalon állandó kiállitása (Ferencziek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 8-ig. Belépődij 50 fillér.

Magyar nők mükiállitása a Klotild-palotában (váczi-utcza 34. sz.) d. e. 10 órától este 8 óráig. Belépődij 60 fillér.
Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7 óráig.
Egyetemi könyvtár d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—8 óráig.
Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza d. e. 10—1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona.
Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.
Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.
A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.
Magyar kir. kereskedelmi muzeum. *Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* V., váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *A hazai termékek állandó kiállitása és a kereskedelemtörténeti gyüjtemény*, továbbá a *háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban. Nyitva: 9—12-ig és vasárnap d. e. 9 órától 12-ig. — A *külföldi kirendeltségek* központi üzletvezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság V., váczi-körut 32.)

IDEGENEK NÉVSORA.

Nádor szálloda. Grünzweig S. és neje Martonvásár. Mayinszky M. N.-Kikinda. — Szeletzky Gy. Pápa. Holländer H. Deés. — Bernatinelli J. Orosháza. — Szarvas E. Barcs. Nagy J. Szatmár. — Göbl M. A.-Marót. — Kreis A. Brassó. Halász J. Szeged. — Kardos M. Terebes. — Luft J. Baja. Antunovits K. Zimony. — Sarkady K. Ipolyság. — Molnár P. Daruvár. — Schön J. Siklós. — Komáromy S. Nyiregyháza. Füzi K. Szolnok. — Csaplár E. T.-Bálint.
Pannonia szálloda. Csathó Zs. Szentes. — Mocsáry Ö. Berénke. — Lakatos J. Brassó. — Kacskovics K. Jákó. Dr. Kellner S. S.-A.-Ujhely. — Szánthó P. Ráczkeve. — Frindt L. L.-Szt.-Miklós. — Dr. Mikita S. Ungvár. — Hamaliar L. R.-Szombat. — Dr. Fehér J. D.-Vecse. Dr. Szüts Z. Kalocsa. Dr. Schwertner A. Trencsén. — Páll B. Sz.-falva. Teutschländer F. Bécs. — Kominszky G. Ungvár. — Duschnitz A. Bécs. — Dr. Endre Zs. Félegyháza. — Kiss J. Solt. — Tóth Gy. Szt.-Lőrincz. — Schwarz M. Berzencze. — Benedicty A. K.-Körös. — Tessényi J. Fajor. — Ugróczy K. Kalocsa. Boronkay L. Ráczkeve. — Dr. Bogdán V. Arad. — Pock J. Farkasvölgy. — Tiringer V. Lengyel.
Erzsébet királyné szálloda és pension. Dr. Schmidt H. és neje Lemberg. — Dr. Hübner Gy. Zombor. — Svoboda J.-né Gödöllő. — Dr. Nagy B. Ungvár. — Schauer L.-né Arad. — Rónay A. Ungvár. — Kürthy I. Nyiregyháza. Molnár S. Sopron. — Fodor Gy. Kolozsvár. — Klinger M. M.-Óvár. — Veréczy K. Kassa. — Horváth S. Galantha. Demjén M. Léva. — Bogozsarsky K. Zombor. — Pesti S. Ipolyság. — Kovács B. Miskolcz.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, 1902 január 15-én.
Zárva.

VIG-SZINHÁZ.
Budapest, 1902 január 15 én.
A képviselő ur.
Eredeti bohózat 3 felv. Irták Guthi Soma és Rákosi V.
Személyek:

Bodollai	Góth
Lili	Gazsi
Eszter	Nikó
Péntek	Szerémy
Füzessy	Tapolczai
Bodollai	Hegedüs
Melinda	Hegedüsné
Beke	Vendrei
Csopaki	Rónaszéki
Puppenheim	Balassa

Kezdete ½8 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
2. bérletszünet.
Budapest, 1902 január 15-én.
Először:
Tágma királyné.
Történelmi szinmü 3 felvonásban. Irta: Rákosi Jenő.
Személyek:

Tágma királyné	Jászai M.
Vendrő	Szacsvay
Dsábul	Somló
Csakan	Mihályfi
Balangyár	Gál
Szirák	Beregi
Bareza	Fáy Sz.
Káma	Meszlényi
Arszit	P. Márkusz
Szegheő	Horváth
Kydar	Pálffy
I. hirhozó	Paulay
II. „	Császár
III. „	Ivánfi

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, 1902 január 15-én.
Katalin.
Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta: dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzette: Fejér Jenő.
Személyek:

II. Katalin	Hegyi
Gróf Gurackij	Szirmai
Télémaque	Németh
Germain	Küry
Anica	Bojár
Buranov hg.	Szabó
Trojkov F.	Tollagi
Ivanov A.	Nagy
Gr. Sunderland	Ujvári
Dacskov	Havasi
Sunderland grnő	Rózsa
Buranov hgnő	Nyári
Egy tánczosnő	Kápolnai
Gregor	Kiss
Első tiszt	Szerdahelyi
Második tiszt	Delli

Kezdete 7 órakor

Fővárosi gyermek-szinház.
Rottenbiller-utcza 37/6. sz.
Igazgató Feld Zsigmond.
Budapest, 1902 január 15 én.
Zárva.

Uránia
Magyar tudományos szinház.
Budapest, 1902 január 15-én.
A táncz.
Kezdete ½8 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Budapest, 1902 január 15-én.
A kikapós patikárius.
Bohózat 4 felvonásban. Irta Gandillot. Ford. Heltai Jenő.
Személyek:

Fourageot	Szilágyi
Paulette	Tomcsányi
Ferdinand	Ráthonyi
Bertinet	Boross
Léonide	Turcsányi
Paturin	Mátray
Paturinné	Szilassy
Cariol	Farkas
Casimir	Palásthy
Labricelle	Delli L.

Kezdete 7½ órakor.

VÁR-SZINHÁZ.
Idény b. 41. Havi b. 6.
Budapest 1902 január 15 én.
A sevillai borbély.
Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzette Rossini.
Személyek:

Almaviva	Gábor
Bartolo	Hegedüs
Rosina	Payer
Basilio	Kornai
Figaro	Mihályi
Bertha	Válent
Fiorillo	Dalnoki
Ortiszt	Ney B.
Jegyző	Fodor

Kezdete 7 órakor.

SOMOSSY-MULATÓ
Király-utcza 71. sz.
SOMOSSY KÁROLY igazgató.
Ma, a nagy januári müsor.
EVERHART
a karikakirály,
Klein család, Miss Halls's stb.
Vasárnap délután fél 4 órakor
rendkivüli Everhart Matiné!
Mutatványa után Everhart mester a karikáit szétosztja a gyermekek közt emlékül!
Előzetes jelentés! Január 21-én.
Dirkens Annie
(Hammerstein báróné) vendégfellépése. A három első Dirkens-estére a jegyek már most válthatók a nappali pénztárnál. (Király-utcza 71.) és az elővételi helyiségeknél.

Legjobb tüzelőfa! Száraz anyag!
Parkettahulladék.
1 öl vágva házhoz szállitva 15 frt 50 kr.
1 öl vágva a raktárból 14 frt
BENKŐ RICHÁRD V., Dráva-utcza 12. szám.
(villanyos megálló) régi vám. 42986
Levelezőlapi megrendelés elegendő.

Szinházi játékrendek.

A m. kir. operaház müsora: *Csütörtökön* Parasztbecsület. — Naila. *Pénteken* Lohengrin. *Szombaton* A trubadour. *Vasárnap* A navarrai lány. — Sylvia.

A nemzeti szinház müsora: *Csütörtökön, pénteken* Tagma királyné. *Szombaton* A bor. *Vasárnap* d. u. Agglegények, este Tagma királyné.

A várszinház müsora: *Csütörtökön* Válás után. *Szombaton* Fedóra.

A népszinház müsora: *Csütörtökön, pénteken* Ádám és Éva. *Szombaton* Katalin. *Vasárnap* d. u. Lili, este A gyimesi vadvirág.

A magyar szinház müsora: *Csütörtökön* A postás fiu. *Pénteken* A Lotty ezredesei (először.) *Szombaton* A Lotty ezredesei. *Vasárnap* d. u. New-York szépe, este A Lotty ezredesei (harmadszor.)

A vigszinház müsora: *Csütörtökön* d. u. Ocskay brigadéros, este A képviselő ur. *Pénteken* A képviselő ur. *Szombaton* A dada (először.) *Vasárnap* d. u. Rontó Pál, este A dada.

Az Uránia-szinház müsora: *Csütörtökön* és *pénteken* A táncz. *Szombaton* A hadsereg.

Halálos itélet!
„MORT“
poloska-irtó szesz
kiválóan sikerült vegyi összetételénél fogva, fölülmulja az összes eddig létező szereket, amennyiben nemcsak a poloskát, hanem azok petéit is véglegesen kiirtja, a „MORT“ legcsekélyebb foltot sem hagy hátra, tehát még a legfinomabb butoroknál és tapétáknál is bátran használható.
Egy üveg ára 40, 80, 120 és 250 fillér.

„MORT“ mindennemü rovartirtópor.
Poloskák, bolhák, legyek, szunyogok stb. legbiztosabban ható ellenszere. — Ezen por kiváló szolgálatot tesz moly elleni védekezésnél.
Egy doboz ára 40, 80 és 160 fillér.

„MORT“ csótány és svábbogárirtó por
az egyedüli szer, melynek segitségével ezen kellemetlen férgeket 1—2 nap alatt teljesen kipusztithatjuk. — E porral kezelt helyiségekben a féreg nem mutatkozik többé! Nem mérges!
Egy doboz ára 40, 80 és 160 fillér.

Gyár, főraktár: 11491
MAJTHÉNYI BÉLA
droguista és vegykészitmények üzletében
Budapest, IV., Egyetem-utcza 11.
(a Gróf Károlyi palotával szemben)
a m. kir. honvéd csapatok és intézetek szerz. szállitója.
Mindennemü bel- és külföldi gyógyárú különlegességek, angol- és franczia illatszerek és pipereczikkek, vegykészitmények, háztartási, gazdasági és állatgyógyászati czikkek raktára.
Padlófényesitő szerek.
Tea, rum, cognac, cacao és csokoládé.
Rum és likőr készitéséhez való anyagok.

Fővárosi Orfeum
(Nagymező-utcza 17.) 42982
Minden este
Chung-Ling-Soo
Morcaschani
Tarka Szinpad
Tekintetes ur. A segédjuhász.
Az Angyalvadászok
a legritkább látni valók.
A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek czigányzenekara hangversenyez.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. sz.
financziroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat. 42636
Felvilágositás dijtalan. Telefon 24—20.

Vizállás, 1902 január 14-én.

Folyó / állomás	Czentiméter	
Inn:		
Schärding	+ 40	
Duna:		
Passau	+ 185	< 8
Linz	— 78	< 10
Bécs	— 67	< 9
Pozsony	+ 162	< 10
Komárom	+ 246	< 19
Budapest	+ 225	< 20
Paks	+ 195	< 18
Mohács	+ 315	< 4
Gombos	+ 341	> 4
Ujvidék	+ 298	
Zimony	+ 385	< 3
Pancsova	+ 363	< 5
Drenkova	+ 302	< 2
Orsova	+ 366	< 2
Vág:		
Szered	+ 96	
Rába:		
Győr	+ 213	< 11
Dráva:		
Zákány	— 38	< 6
Barcs	+ 4	< 3
Eszék		
Száva:		
Sziszek	+ 241	< 12
Mitrovicza	+ 521	< 15
Béga:		
Kiszető	+ 88	< 4
Temesvár	— 6	< 3
N.-Becskerek	+ 32	< 2
Tisza:		
M.-Sziget	+ 53	> 3
Tekeháza	+ 18	< 2
Tisza-Ujlak	+ 4	< 7
V.-Namény	+ 94	< 14
Záhony (Csap)	— 8	< 12
Tokaj	+ 201	< 27
Tisza-Füred	+ 262	< 10
Szolnok	+ 286	< 28
Csongrád	+ 300	< 23
Szeged	+ 334	< 22
Török-Becse	+ 261	< 15
Titel	+ 349	< 4
Körös:		
Sebes: N.-Várad	— 2	
Fekete: Tenke	+ 24	< 4
Fehér: B.-Jenő	+ 20	
Kettős: Békés	+ 100	
Hármas: Gyoma	+ 148	< 12
Maros:		
Arad	— 92	< 4
Makó	+ 14	< 4

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt, > áradat, < apadat.

Időjárás.
A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1902 január 14-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximuma	Hőmérsék minimuma
Akna-Szlatina	65·7	— 0·2	W 4	4	—	2	—2
Szatmár	65·0	+ 0·4	NW 3	4	—	3	—1
Eger	67·0	— 1·4	N 2	1	—	3	—4
Ungvár	66·3	— 0·2	N 4	3	—	2	0
Késmárk	66·8	— 5·0	W 1	0	—	—	—
Árvaváralja	67·5	— 3·9	—	3	2	3	—4
Selmeczbánya	67·5	— 4·6	NW 3	1	—	2	—5
Budapest	67·9	+ 1·0	NW 2	1	—	8	1
Ó-Gyalla	67·6	— 0·1	N 2	3	—	8	—2
Komárom	69·5	— 0·2	N 3	3	—	6	0
Magyar-Óvár	70·5	+ 0·6	W 1	4	1	9	—1
Sopron	70·2	+ 6·4	N 4	4	ny	8	—1
Herény	69·5	+ 0·2	N 2	4	—	5	0
Keszthely	69·4	+ 1·6	N 3	2	—	6	0
Pécs	69·4	+ 1·6	N 1	4	—	5	0
Eszék	68·1	+ 1·8	N 1	4	—	9	—1
Zágráb	69·9	+ 2·4	NE 1	4	—	9	2
Fiume	67·6	+ 6·2	NW 1	4	1	8	5
Cirkvenica	67·3	+ 7·0	—	4	—	8	5
Debreczen	66·7	+ 3·6	NE 2	4	—	4	—1
Kis-Kartal	66·0	— 1·8	NW 2	1	—	5	1
Szolnok	66·8	— 0·2	WN 3	2	—	5	—0
Szeged	67·5	+ 1·0	NW 2	4	—	7	1
Arad	68·0	+ 1·6	NW 4	2	—	6	1
Zsombolya	67·5	+ 1·2	SW 1	4	ny	6	0
Temesvár	67·2	+ 1·6	W 2	●	—	8	1
Versecz	67·9	+ 1·2	—	≡	—	8	—0
Drenkova	66·8	+ 2·7	NW 1	4	—	4	—1
Nagy-Várad	66·5	— 0·6	W 2	3	—	6	—1
Kolozsvár	66·0	+ 0·8	SW 1	4	—	5	—1
Nagy-Szeben	65·0	+ 2·3	SW 1	4	—	5	1
Bécs	70·3	+ 0·4	NW 2	4	—	7	0
Salzburg	72·9	— 0·5	NW 2	✱	1	6	—1
Klagenfurt	70·6	— 7·5	NE 1	4	—	—2	—12
Póla	67·2	+ 6·3	ENE 1	●	4	8	6
Lesina	67·7	+ 7·8	NNE 1	4	5	11	8
Hamburg	70·4	— 0·5	NW 2	2	2	—	—
Berlin	68·5	— 1·0	WNW 4	1	—	—	—
Zürich	72·1	+ 1·0	NE 2	4	—	—	—
Biarritz	69·8	+ 8·1	S 2	1	—	15	6
Nizza	66·8	+ 2·9	E 4	6	—	11	3
Páris	74·5	+ 0·4	NE 2	2	—	3	0
Christiansund	—			—	—	—	—
Stockholm	55·8	— 5·8	NNW 6	✱	—	—	—
Szent-Pétervár	54·6	— 22·3	SE 1	1	—	—	—
Varsó	—			—	—	—	—
Moszkva	—			—	—	—	—
Kiev	56·6	— 1·4	WNW 4	4	1	—	—
Sarajevo	67·0	+ 1·0	W 2	3	—	7	—
Sulina	64·7	+ 2·5	NNW 1	4	—	0	—1
Szófia	67·5	— 0·4	—	3	—	6	—2
Athen	66·4	+ 7·8	—	2	—	15	7
Torino	69·5	— 1·8	—	1	—	3	—2
Flórencz	67·8	+ 7·4	SE 2	●	2	11	6
Róma	68·2	+ 5·8	N 0	3	2	11	5
Nápoly	68·8	+ 7·3	NE 3	0	—	12	2
Brindisi	67·1	+ 6·9	W 2	0	—	12	4
Palermo	69·3	+ 8·2	SSW 3	4	—	16	7
Malta	—			—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⊓ = zivatar.

A magas légnyomás Anglia, az alacsony pedig Oroszország felett tartózkodik.

Közép-Európában az idő hüvösebb lett, kisebb esők szórványosan voltak Német- és Olaszországban.

Nálunk a hőmérséklet az évszakhoz képest még enyhe és az éjjeli fagy általános volt. Elvétve — inkább csak az ország északi meg északkeleti részein — előfordultak kisebb esők és helyenkint élénkebb szelek is fujtak.

Prognózis a következő 24 órára: Északi szelekkel hideg és tulnyomóan száraz idő várható, elvétve — főleg keleten — kevés csapadékkal.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése
1902. január 14.

Időjárás szép	Vizállás reggel 7 órakor 237 cm.	Hőmérő reggel 7 órakor + 0 C.	Légsulymérő reg. 7 ó. 773 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek. — Árak koronaértékben.

a) Kész áru.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kigr.-kint. — A minőségi suly hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	74		75		76		77		78		79		80		81	
tiszavidéki	—.—	—.—	8.95	9.10	9.—	9 15	9 10	9 25	9 15	9 35	9 20	9 40	9 40	9.55	—.—	—.—
„ uj	—.—	—.—													—.—	—.—
fehérm.	—.—	—.—	8.90	9.05	8 95	9.10	9.—	9 20	9.05	9 25	9 20	9 35	9 35	9 50	—.—	—.—
„ uj	—.—	—.—													—.—	—.—
pestvidéki	—.—	—.—	8 85	9.05	8 95	9.10	9.—	9 15	9 05	9.20	9.15	9.30	9 30	9 40	—.—	—.—
„ uj	—.—	—.—													—.—	—.—
bánság	—.—	—.—	8 80	9 —	8.85	9.05	8 95	9 20	9 —	9 25	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bácskai	8.85	9 10	9 05	9 20	9.05	9 25	9 10	9 30	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
szerb átm.	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
román	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bolgár	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	Minőség	Árfolyam kor.-tól	kor.-ig
Rozs — 50 kg.-kint	Elsőrendü	7 35	7 40
	Középminőségü	7.15	7.20
Árpa — 50 kg.-kint	Takarmány, elsőrendü	6.10	6.20
	„ másodrendü	5 75	6.—
	Sörfőzésre tiszavidéki	—.—	—.—
	„ felsőmagyarországi	—.—	—.—
	„ dunántuli	—.—	—.—
Köles — 50 kg.-kint	—	4.50	5.—
Zab — 50 kg.-kint	Elsőrendü	7.40	7 65
	Középminőségü	7 25	7.40
Tengeri 50 kg.-kint	Belföldi	4.80	5 —
	Román v. bolgár	—.—	—.—
	Cinquantin	5.90	6.—
	Fehér	5 45	5.55
Repcze 50 kg.-kint	Káposzta	—.—	—.—
	Bánsági	—.—	—.—

b) Határidőre.

	Határidő	Pénz korona	Áru korona
Magyar buza 50 kg.-kint	1902 október	—.—	—.—
	1902 április	—.—	—.—
Buza 50 kg.-kint	1902 junius	—.—	—.—
	„ október	8 39	8.40
	„ május	—.—	—.—
	1902 április	9 20	9.21
Rozs 50 kg.-kint	1902 október	—.—	—.—
	„ május	—.—	—.—
	1902 április	7.54	7.55
Tengeri 50 kg.-kint	1902 szept.	—.—	—.—
	„ október	—.—	—.—
	1902 május	5.44	5 45
Zab 50 kg.-kint	1902 október	—.—	—.—
	1902 április	7 49	7,50
	„ május	—.—	—.—
Kap.-repcze 50 kg.-kint	1902 augusztus	12 30	12.40
	„ február	—.—	—.—

II. Leszámoló árfolyamok

Buza 50 kg.-kint	—.—
Rozs 50 kg.-kint	—.—
Tengeri 50 kg.-kint	—.—
Zab 50 kg.-kint	—.—
Árpa	—.—
Kap.-Repcze	—.—

IV. Hajózási fuvardij.

	Honnan	fillér
Duna	Pancsova	46—50
	Ujvidék	36—40
	Bezdan	26—30
	Kalocsa	24—26
	D.-Földvár	22—24
Tisza	Szentes	52—56
	Szeged	50—54
	Zenta	46—48
	Titel	42—44
Száva	Mitrovicza	60—64
Béga	Temesvár	74—78
	N.-Becskerek	50—54

A fuvardij 100 kilogrammonkint a szállitással és a biztositási dijjal értetik. Győrbe a fuvardijtétel 20 fillérrel magasabb.

III. Különféle termények.

		Faj		Pénz korona	Áru korona
Ár 100 kilogrammonkint.	Ingyen hordó 50 kg.-kint	Disznózsir	budapesti	52 —	52.50
			vidéki	—.—	—.—
	50 kg.-kint	Szalonna	magyar legenszáritott vidéki	—.—	—.—
			városi legenszáritott, 4 darabos	42 —	42 50
			„ „ 3 „	45.—	45.50
			füstölt	—.—	—.—
	Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett. Minőség 600 grammonkint 50 kg.-kint	Szilva	bosnyai, 1901 évi, usance-minőség	14 50	15 —
			„ 100 darabos	15.75	16 —
			„ 85	18.50	19 —
			szerbiai, usance-minőség	14.25	14.50
			„ 100 darabos	15.75	16.—
			„ 85	17 25	17.50
	Ingyen hordó 50 kg.-kint	Szilvaiz	szlavoniai 1901	—.—	—.—
			szerbiai 1901	17.25	17 50
	50 kg.-kint	Heremag	luczerna magyar, 1901	42.—	50 —
			lóhere apróször 1901	41.—	45.—
			„ középszemü 1901	46.—	48.—
			„ nagyszemü 1901	50.—	54.—

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	áru
	100 kor-kint.		
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4 %	Aranyj. 100,500, 1000 ar. frt nevert. drbok, adóm. 100 ar. frt = 240 k.	119.50	120.—
4 %	Aranyjáradék, 10,000 ar. frt nevert. dbokb. adóm. 10,000 ar. frt = 24.000 k.	—.—	—.—
4 %	Aranyjáradék, adómentes, 100 ar. frt = 240 k.		
	„ decz. v.	119.50	120.—
3½ %	Koronaértékü járadék, adómentes	85 75	86 25
4 %	„	95 20	95.60
4 %	„ decz. v.	—.—	—.—
4 %	„ decz. v.	95.05	95 15
4½ %	1876. kel. vas. államk. ar. frtb. 100 ar. frt = 240 k.	120.—	121
4½ %	1889. államv. aranyk., adóm. 100 ar. frt = 240 k.	122.25	123.25
4½ %	1889. évi államvasuti ezüstkölcsön	101.—	102.—
3 %	Államk. vasúk. czélj. ar. adóm., 10 f. sterl. = 240 k.	83.75	84.25
—	1870. nyereményk., 100 frtos drb 100 frt = 200 k.	179.50	181.50
—	1870. „ 50 „ 50 frt = 100 k.	179 50	181.50
4½ %	Magyar regale-kárt. kötvény, adómentes	101.25	102.—
4½ %	Horvát-szlavon „	100.—	100.75
4 %	Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	94.20	95.20
4 %	Horvát-szlavon „	94.20	95.20

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
4 %	Tiszai és szegedi nyeremk. adóm., 100 frt = 200 k.	151.—	153.—
4½ %	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—
	b) Osztrák államadósság.		
4½ %	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	99 70	100.20
4½ %	„ május—november	99.70	100.20
4½ %	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	99.70	100.20
4½ %	„ április—október	99.70	100.20
4 %	Aranyj., adóm., ar. frtban, 100 ar. frt = 240 k.	120.	120.50
4 %	Koronaértékü járadék	98.—	98.50
2½ %	Államsorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. = 525 k.	190.50	192.50
4 %	„ 1860. 500 „ o. é. = 1000 k.	144.—	146.—
	„ 1860. 100 „ „ = 200 k.	173.—	175.—
	„ 1864. 100 „ „ = 200 k.	218.—	222.
	„ 1864. 50 „ „ = 100 k.	218.—	222
	II. Más kölcsönök.		
6 %	Bolgár államv. zálogkölcsön 100 ar. frt = 240 k.	96.—	97.—
4 %	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	88.—	89.—
4½ %	Bosnyák-herczegov. orsz. vasuti kölcs. 1898. évről	96.50	97.50

Kamatláb	Értékpapiro	Utolsó árfolyam pénz	áru
	100 kor.-kint		
4½ %	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	99.25	100.—
4 %	Budapest székes-főváros kölcsöne adómentes	90.—	90 50
4 %	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	93.75	94.75
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½ %	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	98.—	99.—
4½ %	Egyesült Bpesti fővárosi takarékpénztár frtban	98.—	99.—
4 %	„ „	90 —	91.—
6 %	Egyes. tégla- és czémentgyár r.-t. elsőbbs. k.	102.—	103.—
4½ %	Ganz és társa vasönt. s gépgyár r.-t. kölcs. köt.	97.—	98.—
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint. frtban	101 —	102.—
5 %	„ „ 50½ évre	101.—	102.—
4½ %	„ „ 50½ évre frtban	97.50	98.50
4 %	M. agr.- és járadékbank r.-t. szőlőkötv.	97.—	98.—
4½ %	„ „ járadékjegy visszafiz. 102%	96.—	97.—
4½ %	„ „ Zálogievél koronaértékben	97.—	98.—
4½ %	M. ált. kőszénb. r.-t. els. k. 41 é. 100 frk. kint	—.—	—.—
4½ %	Magyar földhitelint. o. é. frtban	100.—	101.—
4 %	„ „ 41 évre	93.25	94.25
4 %	„ „ koronaértékben 50 évre	93.25	94.25
3½ %	„ „ koronaértékben 63 évre	84.	85.—
4 %	„ „ szabály. és talajjav. frtban	92 —	93.—
4½ %	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	95.25	96.2
4 %	„ „ 50 évre	90.—	91.—
4 %	„ „ 50 évre 105%	91.50	92.50
4½ %	Magyar jelzáloghitelbank frtban	98.—	99.—
4½ %	„ „ 50 évre	98.—	99.—
4 %	„ „ frtban	92.25	93.25
4 %	„ „ 60 évre	92.—	93.—
4½ %	„ „ közs. kötv. 50 évre frtban	97.25	96.25
4½ %	„ „ közs. kötv. 50 évre	97.25	98.25
4 %	„ „ közs. kötv. 60 évre frtban	92.25	93.25
4 %	„ „ közs. k. 60 é., vf. 110 frt.	95.—	100 —
3½ %	„ „ k. k. 60 é. 100 frk. = 96 k.	—	—
4 %	„ „ nyer.-kötv.	120	122
4 %	„ „ osztr. felülb.	123	125.
3 %	„ „ nyer.-kötv.	105.50	106.—
4½ %	Magyar országos közp. takarékpénzt 40 é. frtban	97.75	98 75
4½ %	„ „ 50 é.	97.50	98.50
4 %	„ „	69.—	90 —
4½ %	M takarékp. közp. jelzálogb. 1, 2, 3, 6, 7, 8. kib.	98.	99.—
4½ %	„ „ 4., 5. kib.	94.—	95.—
4 %	„ „	85 —	86.—
4½ %	„ „ közs. kötv.	96.50	97.50
4 %	„ „	87 —	88.
5 %	Országos központi hitelszövetkezet kötv.	100 —	101.—
4 %	Osztrák-magyar bank 40½ évre frtban	99.25	100.25
4 %	„ 50 évre	99.25	100.25
4½ %	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv. 50 évre	98.25	99.25
4 %	„ „ frtban	92.—	94.—
4½ %	„ „ zálogl. 50 évre	—	—
4 %	„ „	94 —	95.—
4½ %	Pesti m. keresk. bank frtban	97.50	98.25
4 %	„ „	92.—	93 —
4½ %	„ „ közs. kötv. 50½ évre	97 50	98.50
4½ %	„ „ közs. k. vissz. 110% frtb	102.25	103.25
4 %	„ „ közs. k. vissz. 105%	93.—	94 —
	b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.		
5 %	Albina takarék és hitelintézet	101.—	102.—
5 %	Aradi polgári takarékp. 40 évre	—.—	—.—
5 %	„ 40 é. visszafiz. 110%	—.—	—.—
5½ %	„ 40 évre	—.—	—.—
4½ %	Aradmegyei takarékpénztár	98	99.—
5 %	Bosnyák-herczeg. szabad. orsz. bank 20 évre	—	—
5 %	„ „ 30 évre	102.50	103.50
4½ %	Debreczeni első takarékpénztár	96.50	97 50
5 %	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	99.—	100.—
4½ %	„ 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½ %	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	98.75	99.50
4½ %	„ közs. kötv.	98.50	99.50
5 %	Nagyv. b. ált. takp. 31½ é., vissz. 110%	102.—	—.—
5 %	„ 40 évre, vissz. 106%	102.—	—.—
5 %	„ 40 évre, III. kib.	101.75	102.25
4½ %	„ 35 évre, IV. kib.	98.25	99.25
5 %	Nagyszebeni földhitelintézet	102.—	103.—
5½ %	„	106.—	107.—
6 %	„	106.—	107.—
4½ %	„ VI. kib.	98 25	99 25
3 %	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	128 50	130 60
5 %	Temesvár első takarékpénztár	100.—	101.—
4½ %	„	96 25	97 25
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½ %	Adria m. kir. tengerhajózási részvényt.	99.50	100.50
4 %	Budapesti közuti vaspálya-társ koronaért.	95.50	96.50
4 %	Budapest villamos városi vasut r.-t.	95.—	96.—
4 %	Budapest-pécsi vasut	93 —	94.—
4 %	Déli vasut 100 márka = 118 k.	107.—	108.—
4 %	„ 1900. évi kib. 100 frankonkint	—.—	—.—
6 %	Első cs. kir. sz. b. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
4 %	Kassa-oderbergi vasut 1889.	96.—	97.—
4 %	„ 1889. 100 m. = 118 k.	114.—	115.—
4 %	„ 1891.	94.80	95.80
4 %	„ 1891. 100 m. = 118 k.	114.—	115.—
4 %	„ (oszt. von.) 1889. ez.	96.—	97.—
4½ %	Magyar folyam- és tengerhajózási r. t.	98.50	99.—
5 %	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	106.—	107.—
5 %	„ II. kib.	106.—	107.—
4 %	„ ezüst	96.	97.—
5 %	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	106.—	107.—
5 %	„ 1874. kib.	106.—	107.—
4½ %	Magyar v. els. k. beruh. ezélra, 100 m. = 118 k.	119.50	120.50
4 %	Osztrák-magyar államvasut 1888. 100 m. = 118 k.	—.—	—.—
3 %	„ X. kib. 1885 100 fr. = 96 k	—.—	—.—
4½ %	Torontáli helyi érdekü vasutak	96.25	97.25

Osztalék 1900-ra	V. Bankok részvényei.		Utolsó árfolyam pénz	áru
			koronaérték	
15.—	Angol-osztrák bank	210	263.—	264.—
10.—	Budapesti bankegyesület	200	112	114
20.—	Első magyar iparbank	300	302.—	306.—
9.60	Fiumei hitelbank	160	152.—	155.—
60.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000		
12.—	Hazai bank-részvény-társaság	200	210.—	212.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200	200.—	202.—
15.—	Horvát kereskedelmi bank	240	—.—	—.—
30.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
11.—	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	400	208.—	212.—
36.—	Magyar általános hitelbank	200	406.—	408.—
36.—	„ decz. v.	400	662.—	662.50
10.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	200	—.—	—.—
10.—	„ decz. v.	200	41.—	43.—

Osztalék 1900-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	áru
			koronaérték	
frs 25	Magyar jelzáloghitelbank	240	—.—	—.—
frs 25	Magyar jelzáloghitelbank decz. v.	240	464	465.—
30.—	Magyar kereskedelmi bank	400	420	430.—
24.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K.	—.—	—.—
24.—	„ decz. v.	400	424.—	425.—
50.—	Magyar takarékp. közp. jelzálogbankja	1000	934.—	935.—
32.—	Osztrák hitelintézet	320	—.—	—.—
32.—	Osztrák hitelintézet decz. v.	320	645 25	645 75
79.70	Osztrák-magyar bank	1200	1600	1610
140.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	1000	2490	2500
30.—	Unionbank	400	344	345.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
12.—	Belvárosi takarékpénztár	200	200.—	202.—
14.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	100	200.—	205.—
12.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	180	185.—
24.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r.-t.	400 K.	408.—	412 —
124.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	600	2160	2170
36.—	Magyar általános takarékpénztár	500 K.	550	560.—
80.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	600	1385	1400
850	Pesti hazai első takarékpénztár	2000	16500	16600
	VII. Biztositó-társaságok részv.			
24.—	Bécsi biztositó társaság	400	390.—	400.—
26.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	400	500.—	520.—
168.—	Első magyar általános biztositó társaság	2000	5800	5900
10.—	Fonciere, pesti biztositó intézet	200	200.—	210.—
16.—	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t.	200	230.—	232 —
—.—	Nemzeti baleset-biztositó r.-t.	200 K.	170.—	175.—
34.—	Pannonia viszontbiztositó intézet	600	1025	1030.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	800	195.—	205.—
—.—	„ elsőbbségi részv.	800	—.—	—.—
60.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500 K.	960.—	970.—
24.—	Erzsébet-gőzmalom-társ.	400	420.—	430.—
10.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	320	215.—	220.—
40.—	Pesti hengermalom-társ.	800	860.—	880.—
30.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	400	405.—	415 —
24.—	Pesti Viktória-gőzmalom	300	315 —	318.—
	IX. Bányák és téglagyárak részv.			
16 —	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	20	324.—	330.—
—.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.-t.	200	—.—	—.—
10.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	200	198.—	200 —
14.—	Esztergom-Szászvári kőszénbánya r. t.	K. 400	230.—	233.—
13 —	Felsőmagyarorsz. bánya és kohóm. r.-t.	200	220 —	222 —
—.—	István téglagyár r.-t.	200	40.—	50.—
14.—	Kis-sebesi gránitbánya r.-t.	200 K.	270.—	275 —
—.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	320	495 —	510.—
20.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	20 K.	270.—	280 —
—.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	200	—.—	150 —
24 —	Magyar asphalt r.-t.	200	188	192 —
—.—	Magyar ált. kőszénbánya r.-t.	200	245.—	255 —
—.—	Magyar keramiai gyár r.-t. elöv. jog. n.	200	135 —	140 —
—.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
36.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	200	562 —	565 —
—.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t. elöv. jog. n	300	160.—	165.—
	X. Vasművek és gépgyárak részv			
12.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	400	200.—	205.—
—.—	„Danubius“ m. hajó- és gépgyár r.-t.	200 K.	148.—	150.—
160.—	Fegyver- és gépgyár részvénytársaság	300	—.—	—.—
—.—	Ganz és társa vasöntőde és gépgyár	800	2360.—	2400.—
—.—	Magyar belga fémipargyár r.-t. elsőbbs.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Magyar waggon- és gépgyár r.-t.	200	350.—	360.—
—.—	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
13.—	„Nicholson“-gépgyár részv.-társ.	200 K.	170.—	175.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	„ decz. v.	200	484 50	485.—
10.—	Schlick-féle vasöntőde és gépgyár	300	148	153.—
—.—	Teudloff s Dittrich gépgyr.-t. A) sor. elölj.	200 K.	179.—	180 —
—.—	Weitzer János gép-, waggongyár r.-t.	400 K.	130	140 —
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
25.—	„Athenaeum“ irodalmi és nyomdai r.-t.	200	248.—	250.—
—.—	Franklin-társulat	300	490.—	500.—
—.—	„Pallas“ irodalmi és nyomdai r.-t.	400	340.—	345 —
170.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	1000	2550.—	2600.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
70.—	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	730.—	750.—
—.—	„Apollo“ kőolajfinomitó-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
80.—	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	500 K.	1275.—	1300 —
—.—	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	200.—	210.—
—.—	Brassói cellulose gyár r.-t.	200 K.	295.—	300.—
12.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	224.—	228.—
180.—	Bpesti Zsolnay-féle porcz.-fayencegy. r.-t.	2000 K.	—.—	—.—
12.—	Első magyar betűöntöde r.-t.	200	260.—	265.—
—.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t.	300	630.—	650.—
—.—	Első magyar részvény serfőzde	600	2100.—	2130.—
34.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	400	434.—	444.—
16.—	Első magyar szálloda r.-t.	160	435.—	445.—
—.—	Első pesti spódium és enyvgyár	200	285.—	290.—
140.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	1000	2580.—	2590.—
56.—	Gschwindt-féle szeszgyár	400	300.—	925.—

Osztalék 1900-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	áru
			koronaérték	
12.—	„Hungária“ műtrágya és kénsav-gyár	400	200.—	210.—
28.—	Kabelgyár részvénytársaság	400	480.—	485 —
—.—	Kőbányai polgári serfőző részvény-tár.	200 K.	158 —	162 —
150.—	Magyar czukoripar r.-t.	1200 K.	1785.—	1800 —
16.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	200	260.—	265.—
—.—	Magyar gázizzófény r.-t.	200	526.—	536.—
20.—	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	200	345.—	355.—
30.—	Magyar vasuti forgalmi r.-t. elöv. jog. n.	200 K.	390 —	400 —
15.—	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	242.—	243 —
—.—	Mezőgazdasági ipar-részv.-társ.	400	—.—	—.—
60.—	Nagyszebeni villamosmű r.-t.	1000	920.—	940.—
—.—	Nemzetközi villamossági társaság	400	470.—	475.—
70.—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	700.—	720 —
—.—	Popper Lipót faipar r.-t.	400	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	200	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	—.—	—.—
36.—	Szegedi kenderfonógyár r. t.	400	580.—	600.—
—.—	Sziszeki tárházak r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
—.—	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	192	284.—	285.—
	XIII. Közlekedési vál. részv			
30.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	200	420.—	422.—
—.—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t. törzs.-r.	200	—.—	—.—
—.—	Baja-Zombor-Ujvidéki helyi érd. v. r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakráczi vasut elsőbbs. részv.	400	400.—	402.—
28.—	Budapesti közuti vaspálya társ.	200	—.—	—.—
28 —	„ decz. v.	200	583 —	584 —
18.—	„ élv. jegy	—	35. —	361.—
14.—	Budapesti villamos városi vasut r.-t.	200	293 —	294
4.—	„ élv. jegy	—	95 —	100.—
—.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	200	—.—	—.—
—.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	155 —	160 —
—.—	Debreczen-hajdunánási vasut h. é. v. els. r.	200	—.—	—.—
—.—	Déli vasut	480	—.—	—.—
—.—	„ decz. v.	480	75	76.—
—.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	1050	835 —	840 —
—.—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	400	358 —	360.—
—.—	Kassa-tornai helyi érd. vasut r.-t. els. r.	400	397.—	399.—
—.—	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Magyar-gácsországi vasut	200	419.—	421.—
—.—	Magyar helyi érdekü vasutak r.-t.	400	—.—	—.—
—.—	Magyar nyugoti vasut	400	420.—	422.—
—.—	Máramarosi sóvasut els. részvény	200	184.—	188.—
—.—	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	200	111.—	116.—
—.—	Máramarosi sóvasut B. részvényei	200	111.—	116.—
—.—	Marosvásárh.-szászreg. vasut els. részv.	200	—.—	—.—
120.—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	1502.—	1540.—
—.—	Osztrák-magyar államvasut	480	—.—	—.—
—.—	„ decz. v.	480	652 50	653.—
—.—	Pécs-barcsai vasut	400	420.—	425.—
—.—	Szt.-Lőrincz-Szlatina-Nasiczi h. é. v. els. r.	200	—.—	—.—
—.—	Temesvár-Módosi h. érd. v. r.-t. els. r.	200 K.	160.—	170.—

Nevert. drbkint	XIV. Sorsjegyek.	pénz	áru
10	Bazilika sorsjegy	16.—	17.—
10	„ „ osztr. felülbélyegzéssel	17.50	18.50
—	„ „ nyeremény-jegy	—.—	—.—
200	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	398 —	402 —
80	Budavárosi sorsjegy	168.—	175.—
80	„ osztr. felülbélyegzéssel	175.—	185 —
4	„Jó sziv“ egyesületi sorsjegy	8.50	9.50
4	„ osztr. felülbélyegz.	8.50	9.50
—	Magyar jelzáloghitelbank nyer.-jegy	21.25	23 25
—	„ osztr. felülb.	22.50	23.50
10	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	24 50	25.50
10	„ osztr. felülbélyegz.	26.50	27.50
—	„ nyeremény-jegy	—.—	—.—
24	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	28.—	29.—
24	„ osztr. felülbélyegz.	30.50	31.50
—	Osztrák földhitelintézet nyeremény-jegy	32.—	34.—
20	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	51.—	53 —
200	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	389.—	403.—
p. p. 84	Pálffy sorsjegy	175	179.—
96	Szerbiai nyer.-kölcs. 100 fr.-kint ...)2% k.	—.—	—.—
96	Szerbiai nyer.-kölcs. 100 fr.-kint (o. felülb.)1900	—.—	—.—

XV. Pénznemek.

	pénz	áru
Arany, cs. és kir. vert	11.38	11.43
„ „ kör.	11.28	11.34
„ osztrák vagy magyar 8 frtos	19.05	19.07
„ 20 frankos	19.03	19.07
„ 20 márkás	23.42	23.52
„ török aranyiira	—.—	—.—
Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	117.20	117 40
Franczia bankjegy (100 frank)	95 20	95.45
Olasz bankjegy (100 lira)	93.60	93.90
Papirrubel darabonkint	2.53	2.54
Román bankjegy (100 lei)	94.40	94.90
Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	82.—	83.—

XVI. Váltók árfolyama (látra).

Bankkamatl.			pénz	áru
3 %	Amsterdam	100 hollandi frtért	197.70	198.10
3 %	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
3 %	London	10 sterlingért	239.40	239.80
4 %	Német bankpiaczok	100 márkáért	117 20	117 40
5 %	Olasz bankpiaczok	100 liráért	93 60	93.90
3 %	Páris	100 frankért	95.20	95.45
3½ %	Svajczi bankpiaczok	100	94.63	94.90
5½ %	Szentpétervár	100 rubelért	253.50	254.50

Leszámoló árfolyamok jan. 14-éről.

Magyar ált. hitelbank	662.—	Pesti m. keresk. bank	—.—	Ganz-féle vasöntöde r.-t.	—.—
Osztrák hitelintézet	645.—	Nemzetközi waggonkölcs.	—.—	Első magyar ált. biztositó r.-t.	—.—
Magyar aranyjáradék	119 25	Franklin-Társulat	—.—	Budapesti ált. villamossági r.-t.	—.—
Magyar koronajáradék	95	Magy. keramiai gyár r.-t.	—.—	Weitzer-féle waggongyár	—.—
Magyar ip. és keresk. bank	42	Magyar asphalt r.-t	—.—	Victória-gőzmalom	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	464	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	—.—	Budapesti vill. városi vasut	293
Magyar leszámitoló bank	424	Kis-Sebesi gránitbányák	—.—	Magyar ált. takarékpénztár	—.—
Rima-Murányi vasmű r.-t.	484	I. magyar ált. biztositó társ.	—.—	Magyar villamossági r.-t.	—.—
Bpesti közuti vaspálya t.	594	Foncière pesti bizt. társ.	—.—	Magyar czukoripar r. t.	—.—
Déli vasut	74	Fiumei hitelbank r.-t.	—.—	Magy. jég- és viszontbizt.	232
Osztr.-magyar államvasut	653	Magyar vasuti forg. r.-t.	—.—	Egyes. Bp. főv. takarékp.	—.—
Budapesti bankegyesület	112	Kőbányai gőztéglagyár	—.—	Magy. kereskedelmi r.-t.	—.—
Első magyar iparbank	—.—	Schlick-féle vasöntöde r.-t.	—.—	Pesti hazai első takarékpénztár	—.—
Hazai bank r.-t.	—.—	Salgó-Tarjáni kőszén	—.—	István téglagyár	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó) 4%
Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál 4%
Járadékok és bankzálogievelek elzálogositásánál 4½%
Más értékpapirok elzálogositásánál 5%

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levelbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 706.

Kis hirdetéseket elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Erzsébet-körut 51. szám.

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 60. sz. (Baross-utcza sarkán.)

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett. Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 42075

Kárpáti borovicska valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatásu. 5 kilós palaczk, bérmentve, utánvéttel 7 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv**, borovicska-termelő **Szepes-Szombat** (Szepesmegye). 42931

Egy ötéves telivér apamén, anyakanczák, kocsi, lovak, csikók, gőzcséplő, vetőgépek és kocsik eladók. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 9694

Azonnal olcsón eladó rövid zongora, Népszinház-utcza 11. szám III. em. 11. 9698

Hölgyeim! A valódi szegedi uj szakácskönyv megjelent egyezer és kétszázféle recipével. Megküldöm mindenkinek két forintért **bérmentve**, a legczélszerübb a pénzt utalványon hozzám beküldeni. Grünbaum Ármin, könyvkereskedő, Budapest, VI., Hajós-utcza 15. 9697

Butort **háló-, ebédlő-, uri-szoba, valamint szalonberendezéseket**, különféle **divánt, ottománt, asztalt, széket, tükröt** és más egyes **butordarabot** ez időszerint legjobban és legolcsóbban vásárolhatni **Budapesten, VII., Erzsébet-körut 12. I. em.** 42943

Alkalmazást keres.

Lovászgyerek, jó arczu, 17 éves, előkelő uraság szolgálatában állt, jó bizonyitványnyal rendelkezik, jó családból való, szerény föltételek mellett állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 11516

Ápolónői és házvezetőnői állást keres szerény feltételek mellett egy éltesebb asszony helyben vagy vidéken. Levelek Kozma Gáborné Murányi-u. 46. I. 17. alá kéretnek. 11509

Művelt középkoru özvegy asszony ajánlkozik házvezetőnőnek, társalkodónőnek esetleg felolvasónőnek idősebb ur vagy urnő mellé. Igényei szerények, fő a jó bánásmód. Szives ajánlatokat „Hüség" czim alatt e lap kiadóhivatalába kér. 11484

Gazdatiszt keresztény, elméleti 18 évi gyakorlattal, főtiszti minősitéssel, jelenleg állásban, biztositékkal, állást keres. Czim a kiadóban. 9696

Lovász és ménesmester. Kitünő lovas és lóidomár, a lótenyésztést az állami ménesintézeteknél (Kisbéren és Bábolnán) sajátitotta el, egyuttal a tenyészkanczák gondozásában és kezelésében is (fedeztetés, elletés stb.) a legnagyobb tapasztalattal bir, legutóbb egy nagyobb uradalomban mutatott fel kiváló eredményt s a lovak gyógykezelését önállóan végzi, miket szakértő urak kitünő bizonyitványával igazolhat: hasonló állást keres szerény feltételek mellett, s azonnal is betöltheti. Czim: Kollár István, Budapest, VII. ker., Cserhát-utcza 9. sz. I. em. 6. ajtó. 11511

Alkalmazást nyer.

200–400 koronát havonta kereshet bármely állásu egyén minden helységben, biztosan és becsületesen, tőke és risico nélkül, törvényesen engedélyezett állampapirok és sorsjegyek eladásával. Ajánlatok „**Y. J. 8557**" alatt **Haasenstein és Vogler** czéghez **Budapest, Dorottya-utcza 9.** kéretnek. 42985

Oktatás.

Nevelőnő magyar, ki soká tartózkodott Franczia- és Angolországban, mindkét nyelvet, ugyszintén a németet gyönyörüen beszéli, magyar **főuri**háznál óhajt alkalmaztatni, továbbá több kitünő német, angol és franczia nevelőnőket ajánlok **Szegheőné S. Lujza** Budapest, VI., Dessewffy-utcza 22. 42983

Nevelőnő, északnémet, a franczia és angol nyelvben kitünő, jó zeneértő, állást keres mint **finishing Governess** vagy anyátlan gyermekek mellé is ajánlkozik. Több évi referencziákkal rendelkezik a külföldről és Budapestről. Bővebb felvilágositást nyujt teljesen dijtalanul **Sofie Schreiber**, a nevelőnő-otthon vezetője, Bécs, Prater-strasse 41. sz. Telefonszám 655. 43037

Magyar nevelőnő, ki németül, francziául és zongorázni tud, elemista gyermekek mellé, keresztény családhoz ajánlkozik, **özv. Nietschné Gerson Anna** által. Budapest, Erzsébet-körut 52. 9689

Különféle.

Jó cselédeket közvetit helybeli és vidéki urasági házakhoz Várady Márton **Szabó**-féle elhelyező-intézete, Muzeum-körut 35., **a bazárban.** 42869

Ki volna hajlandó 3000–4000 korona kölcsönt 8–10% kamat mellett adni. Biztositék egy 450,000 korona értékü ingatlan. Visszafizetés julius 1-től számitva 100 kor. havi törlesztés. Ajánlatok kéretnek a kiadóhivatalba „**Reális kölcsön**" jelige alatt. 9604

Harzi kanári, pompás éneklők és kurrogók, 6, 8, 10, 12 és 15 márka, tojó 1.50 márka. Szétküldés 8 napi próbaidőre utánvéttel. Meg nem felelő kicseréltetik vagy a pénz visszaküldetik. 4298 **Wilhelm Kaye, Thale a/Harz.**

Nagy kölcsön-könyvtár KUTTNER BÉLA VIII., József-körut 77. sz. **Előfizetési díj havonta csak 1 kor. 60 fillér.** 40641

Zálogházból veszek czédulákat.

Alkalmi ajándékul eladok 13 latos ezüst evőkészletet 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és feljebb. Mindennemü finom **ezüst tárgyak** barokk és franczia stylusban. Nagy raktár **arany** férfi **lánczokból**, masszív aranygyürük 6 frt 40 kr. arany férfi órák 12 frt, arany női órák 9 frttól kezdve. 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr. 42230

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökösei Budapesten Harisbazár, Városház-tér 9., I. em. 23., uj szám **Váczi-utcza 30.**

Lo-birtokosok vásárolják a mi állandóan éles **szab. H-patkóinkat** (szél-lépés kizárva) az itt látható védjegygyel. Utánzatok visszautasitandók, mivel a H-patkók előnyeit csak a kizárólag általunk használt különös aczélfaj biztositja. Legujabb képes árjegy.-ék rendelkezésre áll. **Leonhardt & Co.** Berlin-Schöneberg. Egyedüli elárusitók Magyarországon 42912 **Kaszab és Breuer** csavargyárosok Budapest, Váczi-körut 33

Pomázon egy szép és jövedelmező birtok, házzal, szőlővel stb. igen jutányosan eladó vagy kibérelhető. A birtokon **elsőrendü mészkövet** szolgáltató terület is van, hol a mészkő-fejtés nagyszerü haszonnal üzhető. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 11508

Mi kell a magyarnak? Talán a közigazgatás államositása? Kinai foglalás? Adóemelés? Nem! nem!! és ezerszer nem!!! Hanem igenis az kell, hogy jókat kaczaghasson ebben a szomoru világban! Ezt pedig legbiztosabban és legolcsóbban elérheti, ha mozgósit néhány Wekerle-tallért és megrendeli magának ezeket a könyveket:

A nevető Magyarország. A legujabb adomák egyetemes gyüjteménye. Összeállitották: Gracza György és Follinus Emil. Közel ezer kaczagtató adoma. Ára füzve 3 kor. 60 fillér; kötve 4 korona.

Ejnye be jó! Képes és képtelen adomák és mókák. Garmadába hányta Murai Károly. Négy kötet. Ára kötetenkint 1 kor. 20 fillér. Minden kötet külön is kapható.

Minden hus hazafinak szivesen megküldi **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedése (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

Konkolyozók (trieurök) minden gabonanem osztályozására

Graepel Hugó gépgyárosnál **Budapest, V., külső váczi-ut 46.** Mintegy 10 klgr. gabonaminta beküldése esetén különleges trieur készittetik. 41963

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK a legmakacsabb heveny és idült folyásoknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a **„SANID LABDACSOK"** bizonyultak. Egy üveg 100 labdacs tartalommal és pontos használati utasitással 6 korona. Vidékre 6 korona előleges beküldése vagy utánvétel mellett diskréten küld a **„Magyar Király" gyógyszertár, Budapest, V., Marokkói-utcza 2. sz.** (Erzsébet-tér sarok.) 42934

HAZAI IPAR A napirenden levő betörések alkalmából felhivjuk a **pénzintézetek, kereskedők s magánosok** szives figyelmét **teljesen megtámadhatatlan pánczél-pénzszekrényeinkre** valamint **Asbest-tel tüzmentesitett** pénz- és okmányszekrényeinkre. — Árjegyzékkel és legolcsóbb ajánlattal készséggel és dijmentesen szolgál 42997 **HESKY TESTVÉREK** cs. és kir. szab. pénz- és okmányszekrénygyára **Budapest, VI. ker., Szabolcs-utcza 4. sz.**

Legtökéletesebb arcztisztitó- és szépitőszerek: **Akácia** -crême 2 kor. -puder 1 kor. -szappan 1 kor. Törvényesen védve. — Kapható a gyógyszertárakban. 42500 Főraktár: **Kriegner György** Korona-gyógyszertára Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Gyengeségi állapotok (impotentia) 42979 ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk **Dr. Mitzger Tivadar** hirneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetet **Budapest, Teréz-körut 44., I. em.** Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. **Rendelés délelőtt 8–1-ig, délután 2–3-ig.**

A búr irodalom legujabb terméke.

Az **„ATHENAEUM"** irodalmi- és nyomdai **részvénytársaság** kiadásában **Budapesten** megjelent és ugyanott, valamint minden könyvkereskedésben kapható:

Boer-Angol Tüzben

számos a szöveg közé nyomott képpel.

Irta: **gyulafalvi BULYOVSZKY KÁROLY.**

Ára füzve 5 korona.

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA SELYEMÁRUHÁZA BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4. 42140

A **báli ujdonságok** teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csak **„First Class"** gyártmányok elárusitása. Czégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghiresebb gyárosaival közvetlen összeköttetésben áll: az általunk lekötött minták és minőségek **kizárólag** czégünknél szerezhetők be. Minden egyes áruczikknek **föltétlen szabott ára** nyiltan, számokkal van jelölve, ennélfogva a **tulfizetés teljesen ki van zárva.** **Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.**

Báli ujdonságok választására külön helyiség egész nap villamosan van kivilágitva.

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA SELYEMÁRUHÁZA BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4.

SANTAL MIDY Kiszoritotta a copaivát, kubébát és befecskendezéseket; **48 ÓRA** alatt meggyógyitja a kifolyást. Igen hatásos hólyagbajoknál, a legzavarosabb vizeletet is megtisztitja. — Jótállás jeléül minden tokocskán rajta van a név MIDY. Egy 40 tokocskát tartalmazó üveg ára használati utasitással együtt 2 frt 10 kr. Vidékre 2 forint 30 kr. beküldése mellett, bérmentve vagy utánvéttel. Budapesten, Török József gyógyszertárában, *Király-utcza 12. szám.*

Most jelent meg!

HEDIN SVEN: Ázsia sivatagjain keresztül.

E világhirü útleirást, melyben az ifju svéd utazó Ázsia óriási sivatagjainak rejtelmeit tárja fel a világ előtt, **Dr. THIRRING GUSZTÁV** dolgozta át magyarra. Változatos, élvezetes olvasmány, mely mindvégig lebilincsel minden rangu és koru olvasót és egyes fejezeteiben szinte a regényekérdekfeszitő voltával vetekszik. A diszes czimképpel ellátott, izléses erős vászonkötésü kötetet 50 kép és 2 térkép diszíti. *Ára 6 kor.*

E szenzácziós munka első kötete a **Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára** cz. hézagpótló uj gyüjteményes vállalatnak. A gyüjtemény második kötete: **A mennyei birodalom története** Irta: Dr. LOCZY LAJOS sajtó alatt van. *Ára 7 korona.*

Megrendelhetők **LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)** cs. és k. udv. könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban, **Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.**

KÖSZVENY, CSUZ stb. eseteiben bárki maga kezelheti arcz- és testápolás czéljaira az **önmasszirozó készüléket.** Ismertető ingyen. 42782 **FÜREDI L. Budapest, VII/g Ovoda-utcza 24.**

Mariska a kis pesti baba-szakácsnő. Kis szakácskönyv jó kis lányok számára. Irta Rántásy Janka. Ára 40 fillér. Kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedésében (Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett

Az Egyetértés kiadóhivatala utján megrendelhető a

Pallas Nagy Lexikona

az összes ismeretek tárháza.

Teljes 18 pompás diszes félbőrkötésben.

A teljes mü ára 216 korona.

Mintegy 3000 szövegillusztráczióval, 400 fametszetü képmelléklettel, 90 szinnyomatu (chromo) képpel, 200 térképpel kb. 17,000 szövegoldallal.

A Nagy Lexikon megszerzésével oly házi kincsnek jutunk birtokába, melyet müvelt család nem nélkülözhet.

A magyar lélek mindennapi kenyere a PALLAS NAGY LEXIKONA; el nem lehet nélküle senki. Kell a gazdagnak, szegénynek, tudósnak, tudatlannak.

A Nagy Lexikon 300 legjelesebb magyar tudós müve, a magyar szellem méltó és maradandó alkotása.

A NAGY LEXIKONNAK háromszáznál több jól ismert munkatársa kezesség arra, hogy amit csak elért a modern tudás, azt mind felöleli a nagy mű. A közelet nem adhat föl olyan kérdést, a melyre e kiváló tudósok csoportja előre meg ne adta légyen a választ.

A NAGY LEXIKON ugy a kiváló szellemi erők csoportositása, **mint páratlanul diszes kiállitása** tekintetében méltán versenyez a hasonló külföldi vállalatokkal, melyeknél azonban a benne nyilatkozó **tiszta nemzeti szellem** miatt ránk nézve százszorta becsesebb.

A NAGY LEXIKON a konkrét tudás összességét, minden népek és évezredek tapasztalatait magában foglalja, keretében tehát minden tudomány **az alfától az omegáig** föl van dolgozva.

A NAGY LEXIKONT a sajtó és közéletünk, valamint tudományunk és irodalmunk kitünőségei osztatlan elismeréssel fogadták és megérdemelt dicséretekkel halmozták el.

A Nagy Lexikon tizenhat kötetéhez, mely felöleli az egész alphabetumot, a Nagy Lexikon **két pótkötete** sorakozott. Ezekből bő és a Nagy Lexikonnál megszokott alapos felvilágositást nyer az olvasó szóban és képben mindazokról az uj jelenségekről, melyek a Nagy Lexikon tizenhat kötetének befejezése óta az ismeretek összes ágazataiban napjainkig felmerültek. A Nagy Lexikon ezen két pótkötettel **a legteljesebb és legujabb encyklopaedia.**

Megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett az alábbi rendelőlap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve az „Egyetértés" kiadóhivatalába, Budapest, IV. kerület, Papnövelde-utcza 8. sz. alatt beküldendő.

— Itt levágandó. —

Rendelő-lap.

Az „Egyetértés" kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól, Budapest, VIII., Üllői-ut 18., a

Pallas Nagy Lexikonát

tizennyolcz kötetben, félbőrdiszkötésben 216 koronáért.

Szállitási feltételek:

3 korona havi részlet mellett az első 3 kötet
4 „ „ „ „ „ „ 6 „
6 „ „ „ „ „ „ 10 „
8 „ „ „ „ „ „ 14 „ 42891

szállittatik, a továbbiak folytatólagosan a fizetések arányában. — **10 koronás havi részlet mellett a 18 kötet azonnal egyszerre szállittatik.**

Kötelezem magam az első szállitástól kezdve minden hó 1-én a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztárához Budapesten .... koronát mindaddig befizetni, mig a mű teljes vételára kiegyenlitve nincsen. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig vis-zatartatnak; a lejárt hátralékos részleteket a Társaság költségemen postai megbizással szedheti be. A részletek be nem tartása esetén a részlettizetési kedvezmény megszünik és a müvek teljes vételára esedékessé válik. Az első részlet az első szállitáskor utanveendő.

Lakhely és kelet: .... Név és állás: .... } Olvasható aláirást kérünk.

Most jelent meg!

KOMOROVCSÁK KAPITÁNY

Irta **SZÁSZ JÓZSEF** EÖTVÖS KÁROLY előszavával.

16 jellemkép, rendkivül izléses kiállitásu kötetben.

Ára 3 korona.

Kapható az „EGYETÉRTÉS" kiadóhivatalában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8.

Ezen 25 év óta fennálló és legismertebb rendelő intézet legmelegebben ajánljuk.

Titkos betegségeket a legelhanyagoltabb és legidültebb hugycsőfolyást, a legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebek, syphilis utókövetkezményeit, önfertőztetést, elgyengült férfierőt electro-massage vagy psychrophor által; nőknél fehér folyást betecskendezés nélkül; ideg- és hátgerinczbajt; a legmakacsabb bőrbetegségeket gyógyit gyorsan és biztos sikerrel **Dr. KAJDACSY** v. cs. és k. ezredorvos és kórházi főorvos **rendelő intézetében** Budapest, IV., Kigyó-utcza 5. (Klotild-palota) I. em. Bemenet a lépcsőnél. — Rendelés 9–4-ig, este 7–8 óráig. Levelekre dijtalanul, titoktartás mellett válaszoltatik; gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — Hölgyek és férfiak részére külön várótermek. — Dijazás mérsékelt. 41110

Szálloda és kávéház.

Szolnokon, a Külső Szolnokmegyei Takarékpénztár tulajdonát képező s a város főterén fekvő Magyar királyhoz czimzett, teljesen felszerelt szálloda és kávéház f. év február hó 1-től több évre bérbeadó.

A szállodában van 16 vendégszoba, egy nagy kávéház és diszes ebédlő, a szükséges melléklakásokkal és helyiségekkel. Bővebb felvilágositást ád

A Külső Szolnokmegyei Takarékpénztár igazgatósága Szolnokon. 13028

Titkos betegségek gyógyitására legjobban ajánlható ezen **tapasztalt specialista**, kinek rendelésein a beteg csakis oly kipróbált gyógyitómódokban részesül, melyeket **mindig** sikerrel alkalmazott **számos évi korházi** és magángyakorlatában.

Med. univ. **Dr. FABINYI** emerit. kórházi orvos — Specialista gyorsan és alaposan gyógyit bármily régi és makacs **titkos betegséget** (hugycsőfolyást sebeket, syphilist stb.). **Impotentiát** (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménynyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerek. Rendel: d. e. 9–3-ig; este 6–8-ig. **Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz. I. em.** (Bejárat a lépcsőnél. — Külön várótermek.) 42420

Férfiak ingyen kapnak olyan uj találmányu orvosságot, mely az elveszitett erőt ujra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elveszitett férfierőkben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyógyitható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyithatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménynyel gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett czimre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyithatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet igy kell czimezni: **State Medical Institute, Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.** A levelek mindig bérmentesitendők. 42913

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés" hirlapkiadó, irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépein.